

שִׁמְעֵ שְׁלֹמֹה

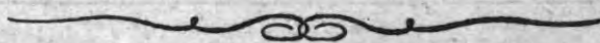
משמיע חדשות גם ישנות

שירים חדשים גם ישנים

לשלמה

זלמן בן-יהושע זאלקינד

ווי לנא

בדפוס ר' יוסף ראובן בר' מנחם מן ראם

שנת ה' תרכ"ז לב"ע

ШЕМА ШЕЛОМО,

т. е.

Возвѣщеніе Соломона,

или: Разныя стихотворенія Соломона Залкинда, учителя
Виленскаго Раввинскаго училища.

В И Л Ъ Н А.

Въ типографіи Р. М. Ромма

1866.

№ 9399.1.30

HARVARD COLLEGE LIBRARY
GIFT OF
LUCIUS N. LITTAUER
1939

Дозволено ценсурою. 18 Января 1866 г. Вильна.

_____

_____

1

_____

_____

_____

SEMA SELOMO.

NOVA ETIAM VETERA

POEMATA

auctore

SALOMONE SALKIND.

Praeceptore in Schola Rabbinica Vilnensi.

שמע שלמה

שירים

חדשים גם ישנים

לשלמה

זלמן זאלקינד

מווילנא

שִׁמְעֵ שְׁלֹמֹה

א.

פְּרִי רוּחִי

(יְלִידֵי רַעֲיוֹנֵי).

גִּזְרֵי הַמְּשֻׁרָרִים.

שָׂרִים, נוֹגְגִים, לְחַשׁוֹת הַזֶּם בְּלִי יוֹכְלוֹ
וְלַעֲיִנֵי רְאִים לְבַקְרִים יִגְלוֹ
וּתְהַלֵּה אִזְ אֶף לָמוֹ אִם נִחְדוּ
גַם מִתְהַלֵּה לֹא אִזְ נִצֵּל נִצְלוֹ.

(GÖTTE.)

דברים אחרים, לקוראים הנכבדים

העתידות לאלהים הנה. ההנה — מה הנה לאדם? צל
עובר חלום יעוף! אך העבר לבדו הוא חבל נחלת אנוש בכל
עמלו שיעמול תחת השמש.

ככה גם אני כיום הזה. ככה עולמי וחלדי. מועדי הצהרים לי
כבר חלפו עברו, וימי הזקנה קרבו ויאתיו. אודה ה' בכל לבבי
שהחייני וקימני כהיום הזה, ועתה בלב סמוך בטוח אדבר דברי
ופי ימלל לא אירא ולא אפחד ולא אבוש, כי ימים ידברו, ורוב
שנים יוציאו לאור משפט אמת, נכוחות ומישרים:

ואל חכמי הפקוד אשר בימי הפקודים האלה אמר כאשר
יאמר אחד ממשוררי זמננו מבני העם הצרפתי: לא גבור אני
כשמשון ללעוג לכל חצי קשת הבקורת, ולא שפן אני משפנים עם
לא-עצום להיות חרד ורעד מפני אימת דין הבקורת מבלי להשיב
אמרים דבר דבור על אפניו.

עוד בימי העלומים הקדומים שרתי בשירים בספרי שירים
לשלמה אשר הוצאתיו לאור בשנת תר"ב, וברנה קצרתני
אז פרי עמלי פאר ותהלה אשר אצלו לי גדולי חכמי ישראל:
הרב הדאקט. פיליפפזאָהן, הרב הדאקט. פִּירשט, הרב
הדאקט. יאס טודומיהם, במכתביהם (מכתבי-העתים, צייטונג
דעם יודענטהומס, אָריענט, אַננאַלען), ובספריהם: והאחרון
(הח' יאסט) הכביד עוד ויואל להזקיר פועל ידי ביתר שאת
ולְהַפְּרִינִי וְלְהַזְפִּירֵנִי לטובה בין מבחרי סופרי ישרון בספרו הגדול
רב הערך "תולדות ישראל" חלק עשירי צד 113.

בשנת תר"ט הרימותי שנית קולי בשיר בספרי קול
שלמה, וברוך אלהי התהלות! נחלתי תהלה ותפארת עשר
ידות מאשר למבראשנה מהחכמים המפורסמים והסופרים המאָרִים
לבית יעקב בכתבי-עמיהם המוציאים לאור במחנה העברים.
ועתה הפעם, אחי ועמי! אתכבד להגיש לפניכם מנחה

הדשה, מנחת ערב, לערב שְׁנוֹתַי וְיָתוֹתַי, שירים חדשים, יִלְדֵי
הגיוני, ילידי הימים המאוחרים, ימי העמידה וההתבוננות, ימי
המסה והנסיון. קוה קויתי כי תקראום אִתָּם בטוב טעם ולב
מרגיש, באותה מִדָּה כאשר שאבתים אָנִי ממקור רעיוֹנִי והריקותים
בעטי עלי גְּלִיוֹנִי, כי דברים היוצאים מן הלב נכנסים ללב.
ספרי שִׁירִים ל ש ל מ ה אשר הדפים המדפים ממנו אז אלף
ספרים (עקימפלארען) כבר כפו תמו כלם, ולא נמצא פְּיוֹם אף אחד
מהם: עִזְבּוּ הַפְּצִירוּ בִּי אוהבי ורעי כי אדפיסנו מחדש כדמותו
וכצלמו כאשר יצרתיו אף עשיתיו מאז מקדם: אמנם לא כן אנכי
עמדי. לא כמשפטם משפטי, ולא כמחשבותם מחשבותי. כי
שופט צדק אנכי נגדי, בלי משוא פנים ובלי אהבת-עצמי (עגְאִיִם)
ולכן לא השלמתי תפצם הפעב. רַק בְּרִרְתִּי וּבְחַרְתִּי מספרי הנ"ל
כל חלק טוב וכל נתח דשן ושמן וְאֶסְפְּחֵם לספרי הלז בהוספות
ותיקונים כיאות ונדרש.

אפס בדבר ההעתקות הטיותי אֵזֶן קשבת למשארת מאהבי
וְאֶאֱסֹפֶן הנה אספה מיוחדת, העתקות שונות, חדשות גם ישנות.
ועתה קוראים נכבדים, הַיְמֹזְ דְּבָרֵי האחרים! אצא מאת פני
ספרי ואברך אתכם בשלום. שלום לכם. ושלום לכר בית ישראל.

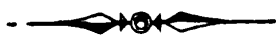
אחיכם אֶהְבְּכֶם

הנותן לכם ברית שְׁלֵמָה

זֶלְמָן זֶלְמָן זֶלְמָן

ווי לנא, בעשירי לעשירי.

שנת: וְכִרְתָּ עִמָּם בְּרִית שְׁלֵמָה. לפ"ק.

קול רנה וישועה

והוא שיר המעלות, למעלות רום הדר כבוד השׁר הנשא והנעלה, מצמיח ישועות זורע צדקות, גדל-חסד וטוב לכל, נודע בתפוצות נדחי יהודה בכל כנפות תבל, וגם בלאומים גדול שמו ושמעו ומהולל מאד, כשית־משה לבית מאנמע פיארי נייל על דבר התשועה הגדולה אשר עשה בישראל יושבי מאראקא בארץ אפריקא, בשנת ה' תרכ"ד ליצירה, בברכת ה' עליו (לפיג).

א.

בֵּית יִשְׂרָאֵל עֲמִי! שְׁמָעוּ שְׁמוֹעַ
קְרוֹב גַּם רְחוֹק! הַתְּמָהוּ תְּמֹהַ
מִפְעָלִים פְּעֵלוּ – וּבְאֵלֶּה יַמִּינוּ!
וּמִי אִישׁ הַפְּעָלִים? וּגְדוֹל עֲלִילָה?
בֶּן קְרִית לונְדוֹן – שֵׁם אֶרֶץ אַנְגְּלִיָּה –
זֶה אִישׁ הַמּוֹפֵת! מִשָּׁה אֲדִירָנוּ.

ב.

לימות עולם, לשנות דור, אחי! בינו
בידי יד, בידי מי, מושל מצרים
בלאום משך ומרט אז ענינו
מרה שוענו לשוכני שמים
את משה שלח — איש חי וקדוש אלוה
מתהום בור העלנו למרום גבוה.

ג.

לעת החיה לימים האלה
כה התבוננו בינה כה עינכם שימו
כן ישתומם לבכם תתפלאו פלא
פרא עם, על שבטי יה, יד הרימו
זבים משלג! כל חטא לא ידעו
ובחמת צורריהם כמעט גועו.

ד.

כל מאום וסחי עלימו טפלו
(אך לשמו ולזכרו צללו אננים)
«זרע ישחק» אמרו «אדם אכלו»
וגדולות עוד תועבות — אי שמים!
וכאש, על עם יעקב, עברה נהקה
בארצות — יפעת דע לא זרחה.

ה.

וישרון דל — קרנו עפר הגיע
לרוב ערבות לבו צקון לחש
הקשיבהו, רחמהו, אל מושיע
ולך, משה! קרא: «קום תאיץ תחש
»עמי, פימי מצרים, ברע אראמו
»ובמשה, מצוען, את, הנאדמו.

ו.

»ובמו ירמיה — מרחם הקדשתיך
»ולסתרה ליהודה תהיה מעתה
»לארצות ועממים הפקדתיך
»שם יגורו נדחי עמך, אתה,
»למלאך מליץ — וישועות לזרע
»המציא למו פדיום — לבנות לנטוע».

ז.

בהמון חמלה עזה ובלבת חשק
אל קול הקורא ממרום האונת
או קדם מפעלך היתה דמשק
אל שבר עם אר שמה התבוננת
בנישר משה — לאוחזי הטרף
ותבוא — ותאמר — למשחית: הָרָף!

ח.

מִן רַגְלֵי אֲסִיר שְׁבֵרֶת הַנְּחֻשְׁתַּיִם
מִסְגּוֹר פְּלֶאֶם הָאוּמָדָלִים פְּדִית
בְּבָרֵק אֹר חֶמֶה בְּחֻצֵי הַשָּׁמַיִם
זִיז צְדָקָת אַחִיק לְכָל גְּלִית
וּכְיוּסָף, הַחַיּוֹת עִם רַב בָּא מְצַרִּימָה,
כִּן שְׁלַחֲךָ אֵד, מִשָּׁה! דְּמִשְׁקָה שְׁמָה.

ט.

מְזֻרְעוֹת הַזֵּרִים מִחִיק בַּת קָדְשֵׁהוּ
מִיִּלְדֵי עֲבָרִים נְגוּל נְגוּל אַחַד
רַעַשׁ זֶה — אֵךְ אֲזֻנָּה קָחָה קוֹדְהוּ
הַתְּנַשְׂאָתָּ פִּלְבִּיא וּבְאִי־פַחַד
לְכַת רוּמָאָה נִפְשֶׁךָ עֵז הַרְהִיבָה
לְאֹמֵר לְגוּזֵל: הַגְּזוּלָה הַשִּׁיבָה!

י.

וּלְהִיטִיב בָּאתָ אֶל אַחִיק צְפוּנָה
בְּגִבְרֶת מִמְּלָכוֹת מִמְּשָׁלָה רָמָה
וּפְעֻמֶיךָ שִׁמְתָּ אֵז הַתְּרֻמוֹנָה
לְהַדִּיר מִלְּכָם הָאוֹהֵב צְדָקָה, שְׁמָה,

בְּמַחְשָׁבֵי שְׂאֲנָנִים שָׁם שׁוֹכֵן עַמְּךָ ,
עֲלִימוֹ , טוֹבוֹת , לוֹ נִטְפוּ שְׂפָתֶיךָ ,

י א .

וּמַחְמוֹדוֹת חֵלֶד אֶהֱבֶה אֶהֱבֶה
אֲדַמֶּת קְדוֹשֶׁךָ — צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם
וּכְתָרְשֶׁתָּא — חֲרְבוֹתֶיךָ חוֹבְבֶת
בִּיקוּד אֵשׁ אֶהְבִּים לֹא פַעַם וּשְׁתָּוִים
אֶדּוּ אֶרֶץ חֶפְצֵךָ הֵלֶךְ הַלֵּכֶת
אֶדּוּ לְשֵׁאוֹל לְשֵׁאוֹמָה דְרַבְּךָ דְרַבְּכָה

י ב .

עַל עַמְּךָ שָׁם חֲסִדֶיךָ מַה גָּבְרוּ!
הַשְׁלִיכוּ אֶרֶץ אֲשֶׁר חוֹלְלֶתְמוֹ
וּלְמַקְבֶּת בּוֹר נִקְרוּ יִגְהָרוּ
וַיַּחֲנְנוּ עֲפָרָה — וְזֹאת כָּל נַחֲמָתְמוֹ
אֶדּוּ צַר לָהֶם — בֵּינָם חֲסִדֶיךָ הַגְּדֹלָתָהּ
וּסְפָר אֵין — לְצַדִּיקוֹת שָׁם פָּעֵלְתָהּ !

י ג .

וּלְמַלְךָ הַתּוֹגְרָמָה לְשֵׁאוֹל נִגְשֶׁתָהּ :
חוֹן יַחֲוֹן יַעֲקֹב צִל שְׁבִטּוֹ יַחֲסִי

וְהוּא , נִמְצָא נִדְרָשׁ לְאִשְׁרָ בְּקִשְׁתָּ .
בֵּן אֵל גּוֹי קְדוֹשׁ — בְּמַדִּינֹת אֲתוֹי
אֲתוֹתָ חֲלִיתָ — רוֹזְנֵי הָאָרֶץ
חֲסָדָם לֹא לְמִשְׁוֶה — לְעַמּוּד לֹא בְּפָרֶץ .

*

*

י ד .

וּבְכַה , מִשָּׁה ! כֹּה גַם עָתָה הַפַּעַם
מִאָרֶץ מֵאֶרֶץ אֶל — מִיִּרְכַּתִּי עָרֵב
קוֹל דְּמֵי אֲחִיקָה רָעַמוּ קֹדֶה בְּרָעַם
כִּי יִרְמָסוּם כִּי יִטְרַפּוּם כִּי אֲבִי עָרֵב
וְתַחֲתֵי רוּחָה אֶת כַּחֲהַח חֲדִישְׁתָּ
וּמִנֵּי רֶץ קַל — קַל מֵהַר נָשָׁם חֲשָׁתָּ .

ט ו .

בֵּן נִפְשָׁה חֲרַפְתָּ בְּעֵבוֹר עֲמָה
רַד אֲוִנָה , רוּפָה גִּוְה , לֹא חֲשַׁבְתָּ ,
לֹא חֲשַׁבְתָּ : נָטוּ צִלְלֵי יָמִיקָה ,
אֶדְ גִּנּוֹן , הַצֵּל , אֶת עֲמָה אֲהַבְתָּ
עֲבַרְתָּ עֲרָבָה , צִלְחַתָּ עוֹ מִיָּם
לְבָה לְלֶאמָה — עֵינִיקָה לְשָׁמַיִם .

י.ז.

עֲבַרְתָּ מֵהַרְפָּה — אַחֲרַיִךְ בָּאוּ
רִנּוֹת וּתְפִלוֹת אֲלֵי יִשְׂרָאֵל סְלָה
שְׁלַחוּ עַל — וְשִׁמִּי שָׁמַיִם קָרְעוּ :
«סֶךְ נָא עָלָיו יְהִי! גִּרְךָ לוֹ הִהְיֶה
וּבְדַרְבּוֹ שְׁמֵרְהוּ חִפְצוֹ הַצְּלִיחַ!
«לְצִמּוֹת זָדוֹן — וְשָׁלוֹם יִשַׁע לְפָרִיחַ»

י.ח.

רַחֲמֵי אֲב הַרְחָמִים אִו אִו חַוִּיתָ
נִצְרָךְ אֲבִי—עַד וַיְהִי נֹעֲמוֹ עֲלֶיךָ
יַעֲקֹב, מִמֵּי זִידוֹנִים, מִשָּׂה! מְשִׁיתָ
הוֹד מוֹשִׁיל וּסְגָנִים רָצוּ מִלֶּיךָ
הַצְּלֵתָ — אֲשֶׁר לַמּוֹת לִקְחוֹ
גַם מִטֵּי לְהַרְג — מֵהַרוֹג חוֹשְׁכוֹ

י.ט.

אֵךְ חֲסָדֶיךָ רַב־חֶסֶד! עוֹד לֹא בָלוּ
יִתְרָה עֲשִׂיתָ — כִּי תָמִיד דִּרְכָךְ —
«בֵּן גַּם הָלְאָה עַמִּי טוֹבָךְ יִנְחָלוּ»
פִּלֵּל לְאֲשֵׁרִיט אִמְצָתָ כִּחֶךָ
וְאֱלֹהֵי עַם אֲבָרָם אֱלֹהֵי אֲבוֹךָ
הִטָּה לֵב מְלֶךְךָ — תֵּת מִשְׁאֵלוֹת פִּיךָ .

יט.

בַּת עַמִּי! אַחִי! הִשְׁמַעְתֶּם שְׁמוֹעַ?
הַשְׁתוֹמְמוֹ, הַתְּפִלָּאוֹ, הַתְּמָהוֹ תְּמוֹהַ,
מִפְּעָלִים פְּעָלוֹ— וּבְאֵלֶּה יָמֵינוּ!
וּמִי אִישׁ הַפְּעָלִים? וְגֵרֹל עֲלִילָה?
בֶּן קָרִית לִגְרוֹן— מֵאַרְץ אֲנִגְלָה—
זֶה אִישׁ הַמּוֹפֵת! מִשָּׂה מְעוֹנוּ!

כ.

מִשָּׂה! גִּחַל וְשֵׁר בְּיִשְׂרוֹן סֵלֶה
מִן יוֹם פְּרוֹזוֹן עֲלִילוֹתֶיךָ שְׁמַעְנוּ
לֹא לְקַצוֹר קֶדֶד שֵׁם הַתְּפָאֶרֶת וְתִהְיֶה
הַגְּדֻלָּתָּה פְּעֻלָּתָּה— יָדוּעַ יִדְעֵנוּ
לֹא לְגִדְלֵל הַוִּדְוָה אֶת חֵילֶךָ גְּדֻבָּה
וְלִדְחָה וְעִדְחָה גַּפְשָׁה הַקְּרֻבָּה.

כא.

כִּי מָה הַתְּהִלָּה? כִּי מָה הַתְּפָאֶרֶת?
יְאֻסוּף בְּמִלּוֹא חֲפָנִים אֲנוֹשׁ גִּוֹעַ
נִכַח עֵינַי אִישׁ חֲסִין־יָה עֲטָרוֹ עֲטָרַת
לְגִדְלָה, לְגִבּוֹרָה, וְלֵהֲשִׁבִיל, יָדוּעַ?
לְאִישׁ, אֲשֶׁר הֵן חֶסֶד לוֹ נִם וְדָגֵל
וְלִמְעַן הַצְּדָקָה— עֲשֵׂה צְדָק יִגָּל?

כב.

לְאִישׁ לֹא רָאמוֹת וּסְגֻלוֹת פְּאִלָּה
פְּמִכָּה , אֲדוֹגֵינוּ מִשָּׂה! פְּמִכָּה
אֲנָשׁר בַּל תִּיעָף בַּל תִּיגַע בַּל תִּלְא
וּפְעֻלָּתְךָ מִמְקוֹר קְדוֹשׁ תִּלְכָּה
דָּךְ אֲבִיר יַעֲקֹב! פְּבִיר פִּתְחֵי תוֹשִׁיָּה!
לְךָ הַכְּבוֹד — הַתְּהִלָּה — הַדּוֹמִיָּה!

כג.

אֲךְ צְדָקָת צְדָקָתְךָ הִיא שׂוֹאֵלֶת
בַּל לְסַגּוֹר עַל מַסְגֵּר הַל הַשְּׂפָתַיִם
וּלְמוֹפֵת לְרַבִּים לְאֵהִיב תוֹעֵלֶת
בְּתִרְוֵעַת גִּילָה וּבְמוֹעֵל בְּפִים
מִשָּׂה! גִּישָׁא , רוֹמִם , שְׂמָה , זְכָרָה ,
וּבְגִלְלָה הַעֲתִיר קִנְיָה צוֹרָה .

כד.

וּבִבֵּן הִבָּה עַמִּי ! אַחֵי הַבּוֹנוֹ
גָּרִים וּמְפֹזְרִים בְּקִצּוֹת כָּל אֶרֶץ
לְאֵל , אֱלֹהֵי קֶדֶם , זָמְרוּ . רִנּוּ
וּלְמִנְשָׁה הַחֶסֶה מִשׁוֹד מְקַרֵּץ
שִׂאֲלוּ לֹא — מִיֹּשְׁבֵי חוּג הַעֲשָׂמִים
שְׁלָם תִּגְמּוּלוֹהִי — יִשַׁע וְחַיִּים .

כה.

וּבִישׁוּעָה חַי־אֵל ! פְּקֹדֶהוּ מִקֹּדֶשׁ
כְּבִישׁוּעָתוֹ הוּא — פְּקֹד אֶת עַמֵּהוּ
עַל־וָמִיו חֲדָשׁ כְּמֵאֹר סֹהַר בַּחֲדָשׁ
וְצָבָא שָׁנִים , עֲדַנְתָּ שִׁיבָה , חֲנַנְיָהוּ
לַחַה לֹא יָנוּס לֹא יִכְהוּ עֵינָיִם
בְּעֵבֹר יָרֵב , יִיטִיב , כְּפִלֵי כְּפִלִים .

כו.

וּכְמוֹ עֲגָמָה נִפְשׁוּ עֵת כִּי דִכְאַתָּ
אֶת עַמְּךָ נִחַלְתָּךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי
כֵן יִגַּל יַחַד עֵת עִם זֶו קִנִּיתָ
כִּימֵי קָדָם תַּעֲלֶם בְּמַתִּי גְבוּהַ
וּבְיָמָיו , יָמֵינוּ , בְּכָבוֹד שְׁבַעְתָּם
תָּשִׁיב ! שִׁיבַת צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם .

אזכרת אהבה

לנפש הקשורה בנפשי, אוהבי וקרובי, עמיתיו ואיש בריתי,
הרב החכם הגדול, הסופר הנעלה והמצוין, תהלתו מלא ארץ
בְּרַבֵּי חֲמַדָּה סִפְרָיו וְנַעֲיֻמוֹת צַחְצַחוֹת מְדַבְּרָיו, כִּשְׁת רַמְ"א
גִּינְצַבוּרְג זְכוּר לְבִרְכַת נִצְחָה. בְּצֵאת סִפְרוֹ אֲבִיעֵזֶר לְאוֹר (*).

1.

נִפְּשׁ עֲדִינָה! צֵל שְׂדֵי הַתְּלוּנָנֹת
שֵׁם לִימִין חֲסִין־יָהּ בְּשִׁחְקִים בְּרָמָה
אך אוֹתָנוּ לֹא נִמְשָׁת, גַּם פֹּה שְׁכַנָּה
זֶהְרֵךְ יִזְהִיר מָטָה, וְכִמוֹ רוֹם שְׁפָה
בְּדַמוֹת הַחֲרָסָה רוֹכֶבֶת שָׁמַיִם
וְלִמְטָה לְאַרְץ תִּשְׁלַח קַרְנִים.

2.

גַּם כִּפְּאֵשׁר תִּפְּן תִּסַּע מִן זֶו אֶרֶץ
לְדָרִים תִּחַרַת כּוֹנֵנָה מְצַעֲדִיךָ
גַּם אֲזוֹ שְׁפַעַת מוֹבְתָה לָנוּ תִרְץ
וּבְנִסְעָה הוֹאִילָה הַשְּׂאִיר אַחֲרֶיךָ
חִין יִקְרַת בְּרִכְתָּה — לֹא בְּגֵדָה בְּגֵד —
לְצַמַח, לְקַמָּה, לְפָרִי כָּל מְגֵד.

(* הלא היא כתובה על ספר אביעזר הגדום על ידי אחיו החכם
ר' משה ליב הי"ו בשנת תרכ"ד בעירנו בוויילנא.)

3.

כִּן אֶתְּ נִפְּשׁ חֲמוּדוֹת גַּם אֶתְּ כִּכָּה
גִּוּךְ עֵתָה נְתַתְּ בֵּין זָרֵי מַעֲלָה
אֶךְ לֹא הִחַדְלָתְּ מִנּוּ גְדֻבַת הַפְּרָכָה
הַנִּחַלְתְּ לָנוּ מִזְבֵּךְ וּכְמֹאז כִּן הִלְאָה
הֵן הִלְבַּתְּ — מִנּוּ גִסְתָּרוּ עֵקְבוֹתֶיךָ
אֶךְ רֵוִיחְךָ הַשְּׂאֲרֹת — בְּהַמּוֹן סְפָרוֹתֶיךָ .

4.

כִּי מְקַרְהַ בַּת שְׁמֵשׁ מִבְּנוֹת גְּבוּהַ
כִּן גַּם מְקַרְהַ בַּת חֲכָמָה , בַּת הַדַּעַת
וְשִׁתִּיחֵן הוֹלְכוֹת מִמְּקוֹם רָם — גַּם אֵלּוֹת
מִמְּקוֹם אוֹרָה — שָׁם גַּם חֲכָמָה נוֹבַעַת
וּבִכֵּן הַפְּעֻלוֹת הַשְּׁמֵשׁ פּוֹעֲלוֹת
אוֹתָן גַּם הַחֲכָמָה — יָדָה עוֹלָלוֹת .

5.

וְאַתָּה , בֶּן־אֲשֵׁר ! מִי לֹא אֲשֵׁרְךָ
מִי לֹא שָׁמַע שְׁמֶךָ נוֹדַע בִּשְׁעַר
מִי לֹא הִבִּירְךָ ? מִי לֹא הוֹקִירְךָ ?
הֵן פִּצְעִיר כָּרָב פִּשָּׁב פִּנְעֵר
וּבִיעַן אִפּוּא בִּינוֹת חֲכָמָת
לָכֵן עַר עוֹרְךָ אִף אִם גְּרַבְמָת .

6.

בן הוא! עודך ער — שגם זה עודך
לימי הודו זה*) יסף קולך השמיע
אחיק מפתן — רוחו רוחך,
הן על ידו רב טוב לנו הגיע
רב טוב צפון, צפנת, רב-עליליה!
לולא דלם זה — אז צללו לנשיה.

7.

אך זה יקר פאדם זה אחיק
אזר מתניו אזור רצון וחשק
ראשית פגעלו הוא שלח דברי פיה:
«שככה חמת מלך חמת דמשק**»
אז — לפנימה להביר***) הבראנו
ומלאכת מעשה אמן שם הראנו

8.

כי עלות מן חיק ארץ מהר מהר
עזבת — ילדי גוף גם שכלך

(*) אחי המחבר הנכבד הוא הוסיף עתה להשמיע לנו הוד קול המחבר
ז"ל נוסף על הספר ימי הודו אשר יצא לאור ג"כ אחר כות המחבר אך
לא ע"י אהיו כי אם ע"י המדפיסים הגבירים בני ראם פה ווילנא.

(**) הוא ספר חמת דמשק.

(***) ספר דביר חלק שני.

לפרי בטן — אשתך, אפם, השארך
וכאב לבני שבלך — קם זה גואלך .
הפיץ אורך הוא שוקד פה מטה ,
ונסה מלמעלה עליו, אורך, אפה !

9.

בשאת יתר הגדיל עתה מעשהו
דבר, נכספה לו כל נפש משכלת
דבר, סתום חתום היה טובהו
ובכנפיו צרור, חן גם תועלת
יוציא הפעם, ולתאות עינים
מטעמים ללב, נעם לאזנים —

10.

קורות עתותיה — פתבו יריה
כתבה ידה — ובחיתך בחיים
ומה תמהו לחזון זה — דוריה
משנה משוש ששו גילת בפלים
הן הן — תולדותיה ומבורותיה
ומי עצבן? — הלא אפה פפה .

11.

ששו — וכמו יום זה הוא יום הלדת
כי כל הליכותיה למו יקרו

גִּדְוֹל אֶתָּה וְרַב — עַל בֵּן נִכְבְּדָתָּ
וּבְהוֹדֶה וּבְכַבֹּדָה הִתִּיפְרוּ
וּכְמוֹ יְרֵדָתָּ וּפְנִיָּה רָאוּ
בֵּן יִתְעַנְּגוּ, אֶת כָּל קָרָה יִקְרְאוּ.

12.

צַדִּיקוּ! חֲכָמַת אָדָם לֹא אוֹבֵדָת
דְּמִיוֹנוֹ בְּיֶשֶׁן — עֵינָיו נִסְגְּרָת
עוֹד נִשְׁמָתוֹ בּוֹ לֹא מָנוּ נוֹדְדָת
בֵּן חָכָם, מֵת, עוֹד חֲכָמָתוֹ נִשְׁאַרָת!
כָּכָה חֲבֻצֶלֶת, אֶף אִם נִקְטַפְת
אֶל רֵיחַ אִפְיָנוּ עֵדָנִים מִטַּפְת.

13.

וּשְׂאֵרֵי וּפְאֵרֵי! אֶף אִם לֹא כֵתָּ
כַּאֲשֶׁר אָמַרְתִּי (זֹאת לְבִי הִרְנִינָה)
נִבְקָה לְבַתִּי תִפְלָצֶת מִלְּאֶתָּה:
בְּחַבּוֹנוֹת כִּפְיָה אִם בֵּין אָבִינָה
אֲדוּן כִּי אֲרָאָה — מַעֲשֵׂה אֲצַבְעוֹתַיָּה
אֶהְמָה לֹא אֶחָוָה — צֶלֶם תִּבְנִיתָה

14.

אֶךְ בְּתַעֲוִיפַת עֵינַי שִׁבְתִּי נִחְמַתִּי
«שׁוּבָה» אָמַרְתִּי, «לְבִי! לְמָנוּחַיָּה»

«וּבְהִפּוּזָה, רָגַע, נוֹאֲלֵתִי, נְדַהֲמֵתִי
«מִדּוּעַ נֶעְצַבְתָּ? הֲיֵן חֵי רַעְיָה!
וּמָה קָדָּךְ אִפּוּא אִם פֹּה לֹא תִרְאֶהוּ?
«אִם מִן אֶרֶץ, אֶל עַל, הִחְלִיף נִוְהוּ?»

15.

«בְּחֻלְד פֹּה יִקָּר נִרְחִיק נְגוּרָה
«וּפַעַם, זֶה עִיר זוּ, זֶה עִיר אַחֶרֶת
«מוֹעֵד מוֹעֵדִים — אִישׁ אָהָיו לֹא נְשׁוּרָה
«אֶךְ אֵחַ יַעֲלוּז לְשִׁמוּעָה הַמְבִשֶׁרֶת
«בָּאָה מִפְּרָחֵק — מִנְּבֵר עֲמִיתָהוּ
«כִּי שְׁלוֹם לוֹ — וּבְחַיִּים חֻלְקָהוּ.»

16.

«וּבְשׁוּרָה קִלָּה — אֶךְ בְּמַגְלַת סִפָּר
«אוֹתוֹתֶיהָ דוֹבְבוֹת לוֹ כְּשִׁפְתָּיִם.
«בֵּן גַּם אֶל סִפְרֵי רַעְיָה נוֹחֲנֵי שִׁפָּר
«לְקָרוֹא בָּם, אֶתָּה, הַסֵּב הָעֵינַיִם
«אֲזוּ לְכִי! תִּנְחַוְמִים תִּמְצָא רִיָּה
«תִּרְאָה: הוּא חֵי, אִם כִּי לֹא רָאִתוּ עֵינְךָ!»

17.

«חֵי חֵי אֶתָּה רַעִי! בֵּן תְּחִי נְצַח
יַעַן לֹא יִתְמוּ — הַחַיִּים הַחַיִּיתָ

הַקְדוּשָׁה הַשְּׁלֵמָה — לָהּ הָיוּ יְהוָה עַל מַצַּח
גַּם דּוֹרְשֵׁיהָ אֶתְהָ מִשׁוֹאֵחַ הָעֲלִיָּת
חֲכָמָתָהּ וַיִּגְיַעְתָּהּ לָהּ הַקְדוּשָׁתָהּ
וַגְּבוּלָהּ הִרְחַבְתָּ אֲרָחָהּ חֲדָשָׁתָהּ .

18.

וַאֲבִי עֶזְרָא שֵׁם סִפְרָהּ זֶה נִקְבְּתָהּ
הַמִּצְוֹת אֲבָהָהּ הוּא — בָּעֵז מִשְׁפִּיל גִּבּוֹר !
וּכְמוֹ הָעֲתִידוֹת לְרֵאוֹת הַיִּטְבָּתָהּ :
תְּהִי אֲבִי נְוֹאֲמֵי צַחֹת בְּשִׁפְתַי עֶבֶר
וַעֲזָר גַּם תְּהִיָּה, לְבַת הַקְדוּשָׁה
חֲדָשׁ עֲלוּמִיָּה בַּסֵּהר בַּחֲדָשׁ .

19.

שִׁקְמָתָהּ — זוֹ נֹפֶלֶת הַקִּיּוּמוֹת
וּבִישׁוּעָתָהּ לְמֵאֵד מַה תִּגָּל
גַּם מִתְנוּסָם בְּהִדָּר לָהּ הַרְיּוּמוֹת
וּבְנֵשִׁים אֶלְהִינֵנוּ הַגְּלָתָהּ לָהּ הַגָּל
הַחֲרָדִים לְדַבֵּר אֵל, כְּמַעַט זֹאת רָאוּ
וְהַמוֹנִים הַמוֹנִים אֶל הַגְּלָה אֶתְאוּ .

20.

כִּן יִצְאָתָה לְיִשְׁעַי, לְבָנֵי עַמָּהּ
הָרַב עֲשֵׂה סֵפֶר וּבְרוּחַ נְאֻמָּהּ

לא בְּזוּתָּ— כִּי זָקְנָה אִמְךָ
הִרְאִיתָם הוֹרִיתָם כִּי לֹא נוֹשְׁנָה
וּבְכַתְּהָ אִזְּכֹר כִּיּוֹם גַּם לָהּ פֶּתַח
לֹא גַם לָהּ כָּל לֶחֶם וְיַנְעִים נִיחוּחַ .

21.

לְשִׁפְתֶיךָ וּלְאוֹמְרֶיךָ כֹּה הִטִּיבוֹת
בָּנִים כְּחָשִׁים יִכְחָשׁוּ לָהֶן כַּחֲשׁ
יְגִרְתָּ— לָבֵן קִנְיָתָן קִנְיָתָ
וּלְהִיטִיב לְדוֹר יָבֹוא, פֶּתוֹ תַחֲשׂ
וּבִיקְרוֹת מַעֲשֵׂיךָ פִּרְצָה פִּרְץ
לְגִהוֹת מְזוֹר, עוֹד טָרָם בֹּוא הַקָּרֶץ .

22.

כֹּה פִּעַלְתָּ עֲמַלְתָּ לְבָלִי תִמְשׂ
אֲזַכְּרֶתְךָ כָּל קִדְשׁ מִיִּשְׁרוֹן סֶלָה
לְבָלִי תִשְׁקַע לָנוּ יַפְעַת הַשָּׁמַיִם
בְּאִשׁוֹר הוֹעֲמָה עֵת הַגְּלִינֹ בְּכָלָהּ
אֲתָה לֹא שָׁבַחְתָּ קוֹנֶיךָ, אַחִיךָ,
כִּן נִבּוֹן לָנוּ— עַד לֹא לְשִׁכְחֶיךָ .

23.

זֶה פִּעַל פִּעַל אַחִיךָ אִישׁ שָׁכַל
הִצִּב צִיּוֹן עַד לְהִדָּר תַּפְאֲרֶתְךָ

וְלְהוֹצִיא אֹרֶה עֵקֶן נִפְשׁוֹ תְּכַל
גַּם יִתֵּר הַפְּלִיטָה הַפְּלִיט עִמָּךְ
כִּי הָרוּעָה אֵין— וַיִּדַּר נָדַר
כִּי חָמַל עַל הַצֵּאן— קִבֵּץ הָעֵדָר .

.24

זָכְרָה גַּם אֶתָּה! אֵל תִּשְׁבַּח שְׂכוֹחַ
אוֹתוֹ— גַּם כָּל לָמוֹ יִמְתַּק זִכְרָךְ
וְשֹׂאֵל מִיֵּד אֵל שְׁלוֹם וּמְנוּחַ
לוֹ, וְלִכְל מְרַבִּית בֵּיתְךָ וְשִׂאֲרֶיךָ
וְלַעַם הָאֱלֹהִים וְלִכְל חוֹבְבֶיךָ
גַּם לִי לִי, אֲנִי אוֹהֶבְךָ וְקֹרֵבְךָ

* *

מראה הערב

יום אֶתְמוֹל עַת הָאֶמֶשׁ	עַם עֲבוּדָה, בֵּן הַסְּפִנָּתִי,
כְּנֻטוֹת צִלְלֵי הַשָּׁמֶשׁ	עֲבוּדָה, וּמְנוּחָה, יַחַד—
וְתָבוֹא בִי הָרוּחַ,	רַק אֲזוֹ—שְׁלוֹם אֵין פָּחַד.
צֵאת הַשָּׁרָה לְשׁוֹחַ	מִמּוֹשְׁבֵי חַיֵּשׁ קָמְתִי
בְּעֵבוֹר כְּמִנוּחַת נִפְשׁ	וּפְעָמִי לְהִרְדֵּךְ שׁוֹמְתִי
מִעֲבוּדָתִי, הַנִּפְשׁ.	מִבְּלֵי הוֹסִיף לִי בְּגַד
טוֹב, מְנוּחַ, בְּחִנָּתִי,	מִחִיל גִּשְׁם מִנְּגִיד

אך פתאם פתע , פתו ,
 אעיפה עיני , אחו ,
 עב ענן וערפל
 אשון עיפה ואפל
 שחור משחור העיט
 מהיר כאני שיט
 שמה בקצה שמים !
 או אז באני רעד
 פן יוסף לצעוד צעד
 בעוף יפרש כנפים
 גם הלום לעוף הפעם
 לשפוף עברה וזעם
 פחץ יבוא , בפער ,
 לחשיף נגה הסהר
 לשבית יקרת דומיה
 להפוך היקום לשאיה
 פכה אני יקרני
 עתיד לכיד הנני .
 * *
 זה דרך אדם בסל

ומבלי מחסה --- מזרם *
 יען וביען טרם
 אך מביתי יצאתי
 עיני מרום נשאתי
 השחקים אז טהרו
 קרני שמש נהרו
 ובכן אך טוב גבאתי
 רע לא ירא יראתי .
 פן רגלי נוע נעה
 נפשי גילה מלאה
 שמש פהתה שקעה
 ולבנה חשה באה ,
 אני אצער אורח
 יקר יגה ירח ,
 כשביבי אש הלהבים
 יזהיר חיל הכבבים ,
 ממשמח האדמה
 עד רום רקיע שמה
 דממת שקט שררת
 הבריאה ! מה נהדרת .

אז אמרתי: אבדתי
אתא פחד פחדתי.
אמנה היה השתוממתי
לראות את לא יומתי,
כי דרך אני הלכתי
שוב, ביתי—בה דרכתי,
היא לא גשם גשמה
מיד עבים רחמה,
רק במקום משכנתימו—
שם, הורקו אצרותימו,
פה צרה לא מנעת
פה הלכנה מופעת.

* *
עצמה הדרת פלא!
לראות מראות פאדה
על מרתב חוג שמים
שם עבותי זורמו מים
בינותם אך זה סהר
יפיץ צחצחות זהר
גשמים הלאה יסיעו
רק אליו לא יגיעו!

אם דמיון אסון, פגע
מפנו רחוק הלאה
לא נח לבו, לא ישל,
חת, כי מהר, הנגע,
פארי עליו עלה
ובחכמה לא ידחם
אל נפשו לתת נוחם:
«מה תרהי, מה תיראי,
»דעת עליון ידעי?»

* *
מפלשי חשרת עננים
שנו עז תאר פנים
נערמו חמרים חמרים
בלבוש נקרעו לגזרים
פמוץ נפויץ נפוצו
וכמו לבחור יחפוצו
עמדת מצבם למו
לאשים שם משטרמו,
גם קרוב לי נגלו
כשואה התגלגלו

וכמו: לא אֵל בְּזוּלָתְךָ.
 לראות תמיד הוד מלך.
 לא יכולתי סוב עינים
 ממחזה בשמים
 מן כל רוח, כל עבר
 נשם עז יד את ארץ
 וזועה, שאת ושבר,
 אף לי לא יקרב קרן
 פטח דרכי אליכה
 מצל מן המהפכה.
 * * *
 ומרפבות מחשבות
 בתי-נפשי עברו
 כבזק רצות שבות
 אלה באו, אלה סרו,
 אף נשארה לי רק אחת
 עת פי למעוני שבתתי
 ובחפי לי כתבתתי
 זכרון מוסר תוכחת:
 בן — אדם! אם יוצרה
 השלם לך, אם ירצה —

בן פה יופע ירח
 בין מטרות עז בתוך
 עינו, לראות, טח טוח,
 שסביבו צר, לא רוח.
 (בן דמעת עשוקי כח
 לא ישור רע-העין
 אף לבו בו שטח
 פי במגורו, רע, אין).
 עתה, סהר, מעשהו
 עוד יעש בשאת יתר
 ארזי-אל לשם תחתיהו
 עלימו, רד, אראנו
 ראשם יכתיר ככתר
 מה נחמד השעשוע
 לבת עין תחוננו!
 גם בין סבבי הענפים
 ישלח בברקים עפים
 קויו בלבן-הכסף.
 חישקל נחפא, בל יוסף,
 לעין רזאי, אורו, נוע,

אל נא יערוץ לך הוא צלך! הוא שמך!	יחלפון מסביבך חלף התפוכות שונות לאלף
-------------------------------------	---

חבצלת השרון

בת השירה הקדושה שוררת בהגלות נגלות הכרמל והשרון *

אך עת ביקוד אש חרון
לעון יעקב ומרי
יה הלך עמם קרי
מקדש גם עיר הפארת
היו עיין ונהרם,
אנכי פת הזמר
חבצלת השרון
לא עוד נחתי אמר
ולשוני לא עוד תרון.
מפבודי אז ירדתי
מחיק אחצי נרדתי
גם הוטלתי מלטלה
הגלותי אז בבלה
עם ישבתי פכיתי

לכרמל נהפך יער
הערבה — לשרון
לאלהים זה השער
ולשוני האת תרון!
* * *
אנכי פת השירה
חבצלת השרון
בבנות קדש הבקרה
בירושלים העיר
במעון אל קדם בדביר
בזמרותי הריעו
ונגינותי הישמיעו
בית הלוי השרים
ולניצח נבחרים.

* הוא מכתב העתי אשר הוציא לאור ידידי ורעי הרב החכם הכולל רש"י פין הי"ו. ונדפסה השירה הזאת במכתבי עתי זה שנה ראשונה נר. 11.

הוֹד כְּרָמֶל, הַדֶּר שָׁרוֹן,
רוּחַ אֲרָצִי שְׁאִפְתִּי
וּלְבֵיתִי אֶךְ נִכְסְפֹתִי .

* * *
עָתָה שִׁבְתִּי לְבַצְרוֹן
אֲסִירַת הַתּוֹחֶלֶת
אֲנִי הַחֲבֻצֶלֶת
חֲבֻצֶלֶת הַשָּׁרוֹן .

לְכַרְמֶל נִהַפֵּךְ יַעַר
הָעֵרְבָה לְשָׁרוֹן ,
לְאֱלֹהִים זֶה הַשַּׁעַר
וּלְשׁוֹנִי לְכֵן תָּרוֹן !

שׁוֹבִי — נִפְשִׁי לְמִנוּחֶיכִי
כִּי אֵל גִּמְלָה עָלֶיכִי
כִּי שִׁבְתִּי הָאֱהָלָה
כִּי בָאתִי הַכְּרָמָה
כִּי שִׁבְתִּי הַשָּׁרוֹן
וּכְקֹדֶם שֵׁם אֲרֹנְתִי !

גַּם כְּנֹזְרֵי תְּלִיתִי ,
וּבְעֵנָי רָאָה אֱלֹהִים
שָׁלַח מַלְאָךְ מִגְּבוּהַ
מִבֵּית בְּבַל פָּרְנִי .
וּלְאֲרָצִי הִשִּׁיבֵנִי .
כִּן עוֹד רַבּוֹת קְרוֹנֵי
וּתְלָאוֹת אֶפְפוּנֵי
וּמֵאֲרָצִי יֵצְאֵתִי
וּבְלֵאמִים בּוֹא בָאתִי
שָׁם נִחַשְׁבְּתִי נִכְרִיהַ
אֲנִכִּי הָעֵבְרִיהַ .
אֶךְ אֵל מִקְדָּשׁ עֲזָרְנִי
עַד זֶה הַיּוֹם קִיַּמְנִי
לֹא אֲבָדְתִי אֲבָדְתִי
מִן אֶרֶץ לֹא נִכְחַדְתִּי .
אֶךְ אֵת צִיּוֹן זָכַרְתִּי
וּמִקּוֹר חַיִּי הוֹקֵרְתִּי
צִיּוֹן סָבִיב לָהּ הָרִים
גַּם תְּאֻזֹת חֲמֹמֹת בָּרִים
חֲרָמוֹן , וּלְבָנוֹן , שָׁרְיוֹן

גלגל חוזר בעולם*

החיים והמות

והנה טוב מאוד — זה המות

בין עז שפעת השוכות בְּאֶרֶץ
הַנְּתָנוּת לְאִישׁ מִמְּעוֹן שָׁמַיִם
טוֹבַת הַמּוֹתָהּ — הִיא תִּפְרוֹץ פְּרִץ.
אך אין טוב — לֹא עֵמֶל יִקְדִּימֵנו
בֵּן מוֹת — לֹא גוֹכֵל נִשְׁוֹגֵנו
בְּלִתֵּי אִם אַחַר עֵמֶל הַחַיִּים .

ראתה חיים !

אך שוא מר מות בדמות שור שֶׁבֶר
רק מְעַבֵּר הוּא לִפְנֵי רִגְלֵי גֶבֶר
בֵּין חַיִּי-רַגַע — אֵל חַיִּי-נֶצַח .
על כֵּן אֲנוֹשׁ ! אֵל תִּפְּל הוֹד מִצַּח
אִם עֵרֵב יוֹמָךְ — אִם אֶתָּא לַיִל
כִּי תֵצֵא — רַק מִחִיל אֵל חִיל !

• הזמן •

כָּכָה הֵיעַת אֶצְהָ וּמְעוֹפְפֶת
לְמִקּוֹר יִצְאָה שָׁם הִיא שׁוֹאֶפֶת

* נדפס במ"ע הכרמל שנה שלישית נ' 13.

וּבְכֹה הַמִּזֵּן יָמִים חַיֵּשׁ קַל יִסּוּפוּ
וּשְׁנוֹת צָבָא בְּחַזְיוֹנִים יַעֲוּפוּ
אִךְ אֵלֶּה — בְּמַעַט נִהְרֻ סָרוּ
חֲדָשִׁים לְבִקְרִים תַּחְתָּם יִמְהָרוּ ,
שָׁנָה הַחֲדָשָׁה — יָדָה אֲחֻזָּת
בְּעַקֵּב הָעוֹבְרֹת — צֵאת נְחֻפּוֹת .
בֵּן הָעֵתִים הַזֶּה לֹא תָמוּ פָּלוּ
וּמוֹעֲדִים וּזְמַנִּים לֹא יִחָדְלוּ
גַם פֹּה , פֹּה בַיָּמֵי חַיֵּי הַהֶבֶל
גַם שָׁמָּה בְּמִקוֹם אָפֶס כָּל אֶבֶל ,
עֲדָנָה לָעֵת — אַחֲרֵי כִי זָקְנָה
וּבְכֵן קֵץ הַשָּׁנָה — הוּא רֵאשׁ הַשָּׁנָה !

ערב ראש השנה ה' תרכ"ג לביע
צאת שנת: בְּרִיתִי אֵת הַחַיִּים וְהַמּוֹת
לב"ק } ובוא שנת: וְחָדְלָה אֲזוּ עֲצָבָת !

כבוד אר"ם .

לכבוד האד"ם הגדול, השפיל ודעת חבלו, ואלמנות
גורלו, עקב עז זמירותיו בְּחַמְדַּת שפתנו, וחוסן
יקרותיו בביאוריו לכתבי קדשנו, המשורר הנעלה
והנשגב, החכם המופלא הנודע בשער, אוהבי ואהובי,
כמהור"ר אד"ם הכהן ברח"י — יחי לעולם!
ביום קראי את שירתו החדשה הנקובה בשם «הדעת והמות»

כי שפתי כהן ישמרו דעת (מלאכי ב' ז')

שִׁירְתְּךָ הַחֲדָשָׁה בָּהּ עֵינֵי שִׁמְתִי
דַּעַת אֶת מִוֶּת יַחַד הַתְּרוּעָה
שִׁמְתִי עֵינֵי — קָרָאתִי — הַשְׁתַּמְמִתִי
יֵצֵא לְבִי וְאֵהִי בְּמַתְעַתֵּעַ
מִשְׁמוֹעַ אֲזַנִּי וּמִפְרָאָה עֵין
יֵצֵא לְבִי — כָּל חוֹשֵׁי בִי עוֹד אֵין .

את חזקה אבינו בחלום הלילה
ביום, בְּהַקִּיץ, הן חזינו עֲתָה .
סֶלֶם נָאֹר רוֹם רֵאשׁוּ בְּשָׁמַי מִעֲלָה
וּמִעֲלוֹתָיו יוֹרְדוֹת עַד לְתֵהוֹם מָטָה .
וּשְׂרָפִים עָפִים צִירִים מְגִבּוֹהַ
וּמְעִיפִים מְטִיפִים מִפִּי אֱלוֹהַ .

מִפִּי אֱלֹהֵי אֵל פִּי אָדָם! פִּיךָ
בְּלִשְׁוֹנָם יִנָּאֲמוּ — דַּעַת יִזְרוּךְ
וּכְמוֹ אִזּוֹ אֶת צוּר יִשְׂרָאֵל אֲבִיךָ
עַל גֵּב אֲבֵרוֹתֵיהֶם אֵט יִרְכִיבוּךָ
וּמַעֲוֹפִים עִמָּךְ בִּישְׁפֹּל בְּרָמָה
מִתְחַתֵּית הַסֵּלֶם עַד חֲסִין־יָהּ שָׁפָה .

וּבִבֶן מַחֲזֵה שְׂרֵי חֲזוֹ עֵינֶיךָ
וּמִמְקוֹר הָאֹר קַרְנִים שְׁאֵבֶת
רֵאמוֹת וּגְבוּהוֹת קָבֵן לְמַרְעִיךָ
תוֹדִיעַ תִּשְׁמִיעַ — אַחֲרֵי כִי שִׁבֶת
אֶךְ כִּי טַעַמְתָּ צוּף חַיִּי שָׁמַיִם
וּתְכַנֶּה «מֹות» אֶת אֵךְ הַחַיִּים .

בְּעֶזְרוֹ דַּעַתְךָ הוֹרִיתָ לְדַעַת
שְׁכָמוֹ יִשְׁנֵב אִישׁ חֵיתוֹ גִּשְׁנֵבֶת
עַל פִּן בִּהֵן אֵל־חַי! בִּהֵן הַדַּעַת!
אִם שָׁרַת בִּפְקֻדֵשׁ עַל תַּסֵּק שִׁבֶת
עוֹד פֹּה לְנִצְחִים יִרְעֵשׂ מִפֶּל רוּחַ :
«הוּא עָלָה מְרוֹם — פֹּה שָׁאֵר הָרוּחַ!»

אור לעת ערב.

עת בא השמש — בעלות השמימה אדונינו מלכנו הקיסר האדיר
רב־צדק וגדול־עליליה ניקאלאי הראשון, בצל שרי יתלונן ! ;
וזרה השמש — הדר כבוד בנו בכורו יורש העצר אשר מלך
תחתיו הוא אדונינו ומלכנו הקיסר המרום רבי־ההדר וגדל־חסד
אלכסנדר השני ירום הודו, והדרתו תזרח לנצח! לפ"ק.

טָרָם מַחִיק בְּהוֹ אֶרֶץ נִגְלָתָה
וּפְנֵי הַתְּהוֹם הַלֵּיט אִישׁוֹן וְאֶפֶל
יֹצֵר־עַד בְּתַבּוּנָה הַכִּין עֲזָרָתָה
בַּל בַּחֲשֶׁךְ יִדְמֹו רוֹם וְשֶׁפֶל
וַיִּבֶן הָאֹזֶר כִּי יִפְיֵץ קַרְנָיִם
לְמַלּוֹא־תִבְלֵל לַתֵּת אֹזְרָה וְחַיִּים .

כָּכָה הַפַּעַם טָרָם אָתָּא לֵיל
טָרָם הַלְקַח נִיקָאֲלַאי אֲדִירָנוּ
מִנְשָׁרְשׁוֹ הַפְּרָה אֵיל בְּנֵהוּד בְּנֵי־חַיִל
רֵאשִׁית אֹזֶן , אֶלְכְּסֵנְדֵר , רוּחַ אֶפְיֵנוּ
הַמְּאֹזֶר הַגְּדוֹל זֶה , זֶה הַנֶּצֶר
אֶךְ סָר שְׂמִינֵנוּ — הוּא יִרְשׁ הָעֶצֶר .

הַגְּדוֹלוֹת פֶּעַל , נִיקָאֲלַאי בְּאֶרֶץ
מִי יוֹכֵל יִגִּיד אֶךְ אַחַת מִן אֶלְפֵי ?

כָּל יִשְׂרָאֵל , צְדָקוֹ , כָּל עַמּוֹדוֹ בַּפָּרֶץ ?
לְגִבּוֹרוֹתָיו בְּהֶמּוֹן — אֵי פֹה חֶלְקָה ?
אֵךְ בַּר בְּטָנוֹ זֶה אָמוֹן עַל בְּרַבְּהוּ
מִנְּהוּ קוֹיֵנוּ — כָּל רָאמוֹת יוֹלְדֵהוּ !

הִבֵּת רוֹסְיָה ! וּבְנֵי רוֹסְיָה כְּלָהֶם
נִבְּהוּ מַחְשָׁבוֹת יְהוָה בְּשִׁמִּי עַל מִן אֶרֶץ
נְשִׁים יָד לָפֶה אֵל נְהִימָה נָהֶם
מִפִּי שְׂדֵי לֹא יֵצֵא פִיד וְקֶרֶץ
הוֹד נִשְׁם נִיקָאֵלֵאֵי אֵל יְמוּשׁ מִפִּינוּ
וּבִירָאָה נַעֲבֹד — אֵלֶּכֶם נִדְרֵךְ אֲבִינוּ !! .

חזיון לילה

ליל שְׁמִיחַת תּוֹרָה .

וַיִּמָּה יִחְוּ עֵינַיִם	עֵתָה , פְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה ,
בְּגִיל וּמְחֹזָא כַּפַּיִם	בְּדַמְמָה לְמָאד נַעֲלָה ,
כְּמַחֲזוֹלַת הַמַּחְנֵיִם .	מָה זֹאת אֲזוֹנֵי שׁוֹמַעַת
הַמּוֹן רַבָּה נֹסַעַת	הַמְּקָה , סָאוֹן , רַעֲשׁ ,
וּבִיד בְּרַמָּה מוֹפַעַת	הַקּוֹל הַלֵּךְ יֵלֵךְ הַלּוֹם
אֵשׁ לַפִּידִים וְלֵהָבִים	גַּם אֹר מְאִיר כְּמֹאזֵר יוֹם ?

למעונת בית התפלה
בתשואות חרות גילה
הטות לו שם האלה
שם — יושב קדם סלה .

* * *

זו אורה ! זו התורה !
לנו לנו יקרה !
מגן לנו ושמך
לעתות חשבת אמש ,
סלע צור משגבנו
במצוקות פי סבנו ,
גם בימי הוד התפארה
בימי השכל ונתהרה
היא לנו עץ החיים
העדרנו עדי עדיים
כיבב לאמים כפרנו
בתהלות האמרונו
עד יעקב טוב דברו
«אצבע עזה הוא יאמרו !
»לא עשה אותו פלה
»קימהו לימים אלה ;

אין מספר , פלכבים .
חפרת פבוד , אראה ,
הדר והוד חופפה
פרון אותה יובילו .
עיני לבחין הואילו :
לא לנעימות חוברת
לכלולות חתן , פלה ,
כל היקר כל הגילה ,
כל הדר זאת התפארת .
ומה , זה חבר ? זה קשר ? —
לא ידעתי הפשר ! —
פתאם רעיוני זכרו
החוגגים אחרי עברו :
«לקדשת אמרי שפר
נכתובים על גליון ספר
זוה ספר תורת משה
»לעדת יעקב מורשה»
הם כה עלוז שמחו
מבית , שם קראוהו
הם בקדש נהלכו
ובמשוש יוליכוהו

«אֲשַׁדְּתוּ, תּוֹרַתְהוּ
 «הֵן אֲשִׁיזַת חֻקְתְּהוּ,
 «הוּא לֹא נִטַּשׁ אוֹתְנָה
 «בֵּן לֹא נִמְשׁוּהוּ הַנָּה;
 «זֶה אוֹת הוּא מִגְבוּהַ
 «קִדְשׁ יַעֲקֹב לַאלוֹהִים!
 «הוּא עֲשׂוּי לְבִלְיִקְרָן
 «לֹא יֵאבֵד מִנִּי אֶרֶץ!»

* *

וּבִבְנֵי עַמִּי! אֶתְמָה
 אֶחֱזוּ בְּדַת תְּמָה

בְּאלֹהִים נָא הִשְׁפִּיקוּ
 אֶת תּוֹרַתוֹ הַחַיִּיקוּ
 אֵל נָא רַגַע תְּרַפוּהַ
 נָא כְּפִדוּהַ, סִלְסְלוּהַ,
 אֵל אֲנִי תִתְחַכְּמוּ
 וּבַחֲדָשׁוֹת תִּרְעַמוּ,
 הִיא, אֶהְבֶּה אוֹהֶבֶיהַ
 וּמְאַשְׁרִים תּוֹמְכֶיהַ,
 וְתִהְיֶי לָכֶם עוֹזֶרֶת
 וְתִהְיֶי לָכֶם עֶמְדַת
 בְּחִלְיָפוֹת כָּל הַיָּמִים
 עַד קֵץ כָּל הָעוֹלָמִים!

למועד חדש האביב *

צִפְרִים עֲפוֹת עֲזוּזוֹ הוֹדֶה הַבִּירוֹ
 אֶת אָבִיב! זֶר זָהָב לְשָׁנוֹת יְמִינוֹ
 מִשְׁנָתָם כִּי עֲזָה פָתַע גִּעֲזוּ
 נָעוּ דָאוּ נָאוּ צִפְצְפוּ רִנְנוּ;
 בֵּן גַּם כָּל הַגָּרִים עַל חוּג הָאֶרֶץ
 (וּכְמוֹ בְּדַבַּר גַּחֲשׁ, קָסֶם וּפְלֵא)

(* מספרי שירים לשלמה.

בְּנֵי אִישׁ , וְיֵזֶן שְׂדֵי , חֵיהָ עֹף וְשָׂרֵן
אֲשֶׁר חִפְּשָׁה לָמוֹ — וּכְלֹאֵי צַד כְּלֵא ;

מִן שֶׁהָ תָמִים עַד לְפָרִיז חֵיתוֹ יַעַר
מְרִאִם — עַד זֹחֵל אַבְקַת עֲפְרוֹת תִּבְּל ,
מִן שְׁנֵהֵב נָבוֹן עַד הַחֲמוֹר חֲבַעַר
מִמְּנַעִים שִׁיר עַד עֹרֵב עֹרֵר אֵבֶל ,

כִּן מִיִּצּוֹר רָם עַד שֶׁבֶלֶל יִהְיוּךָ תָמִים ,
גַּם בְּאֲנָם מִים , דָּגָה וְצִפְרִידָע ,
וּבְמַעֲבֵה אֲדָמָה עֲמִילָה חֹבֵב אֲמִשׁ
אָבִיב ! לְקִרְאָתְךָ פִּתְרוּעָה יִרְיעַ ;

וּלְבְרֵי אֲנָכִי הוֹמָם אֲשִׁכְנָה ?
סָר , זַעַף בְּדִאָנָה וּבְעֲצֵלְתִים ?
הוֹד תִּפְאָרְתְּךָ לֹא אֲשׁוֹרֵר לֹא אֲרַנֶּה
שָׂרְף עֹזְפָה מִמְּעַרְכוֹת הַשָּׁמַיִם ?

הָאֵח ! אֵת נִפְשֵׁי מִשְׁנָתְךָ אֲעִירָה
וּבְתוֹף אֵצֵא , הָאֲבִיב ! לְקִרְאָתְךָ
כְּבוֹדְךָ מְלִין אֲכַבִּירָה אֲשִׁירָה
אֲשִׁירָה רַב־חַן ! חֵין הוֹדָה , הִדְרָה

יְפִיפִיתָ דוֹד זָה , צַח , יְפִיפִיתָ
וְמָה יַעְרוֹךְ , בְּנֵי־עַל ! עֵז יַפְעֵתְךָ ?

עַל כָּל הַיּוֹד , כָּל הַדָּר , עֲלֵה עֲלִית
וּכְמוֹ דוֹפִי , כָּל יוֹפִי , עֲפֹתְךָ ! *

אַךְ נִבְטַח מִחֲרָבֵי הַשָּׁמַיִם
וְאַרְץ חֵישׁ הַאִירָה מִכְבוֹדְךָ
עִמְקֵי עֲמָקִים שֵׁיאֵתוּעַפֹת הַשָּׁפִיִּים
בְּצִמְחִים וּפְרָחִים עֲשֶׂרָה יָדָה .

כָּכָה תַחַת צְעֵדִי פְעָמֵי רַגְלֶיךָ
אָבִיב ! יִגְאוּ יִשְׁגּוּ כָּל עֵץ כָּל פֶּרִי
יַעַן רַק אֶת חוֹרְךָ בָּלָה עֲרֶךָ
יַעַן רַק אֶתוֹ הִפְּתָה הִלְכוּ קָרִי .

עֲתָה שֵׁשׁוּ , כִּי נָסַע יָצָא אֵינְנוּ
וְדֹאגָה , חָגָא , נָגַע , אֶתוֹ יָצָאוּ
וְאֶתָה , תַחֲתֵיוּ בְּאֵת בְּגִבּוֹלְנוּ
כָּל מַחְגוֹת כָּל גִּילָה אֶתָה בָּאוּ .

וְנִהְרָה תוֹפֵעַ עַל כָּל הַלִּיכוֹתֶיךָ
מִלְכַת מְזֻרוֹת , הַגְּבֻרָת , הַשָּׁמֶשׁ ,
הִיא בְּאֵמוּנָתָה מִן אֵז מוֹדְעָתָה
כְּמוֹתָהּ הִיא אוֹיְבַת רָע וְאֶמֶשׁ .

---

* כמו כל עמית חבא

אף אם פעם יתמרמר לֵב הַגֶּבֶר
מִיֵּי צֵאתוֹ הַשָּׂדֶה לְשֹׂאף רוּחַ .
יִפְגַּשׁ בֵּית מוֹעֵד כָּל חַי — שָׁם הוּךָ קָבֵר .
אֵת שְׂאֵהָבָה נִפְשׁוֹ יִלְשֵׁן יְנוּחַ .

יפול לפו — אך בינתו חיש רגע
הושיט לו כוס נוחם , ותחדש שֶׁבֶר ,
גַּם מֵר הַיְגוֹן קֵל גִּרְפָּא הַגִּנֵּעַ
יזכור — יש יום — מקברו יציץ גֶּבֶר !

זה גורלנו — עלי תבל ארצנו
בתאמים לא נפרדו אורה ואפלה
בעצם אל עצם בחדר גינו
גיל , חיל ; נעם , זעם ; בו חפרו סלה .

במקום האור — שָׁמָּה גַם חֲשֵׁךְ יִמָּשׁ*
ובבטן אפל — טָמוֹן אור זיו זֹהַר .
יהל גר ההצלחה — גַּם יִדְעֵךְ , יִמָּשׁ ,
וכתום שֶׁבֶת חֲדָשׁ — יִשׁוּב יְנֵה סֵהַר !!

בן הוא ! הָאֵח ! פֶּל צְבֹאוֹת בְּלֵהוֹת חֲרָף
מִשְׂאֵתָה אָבִיב ! חֲמָקוֹ עֲבֵרו

חֲשֵׁרֶת עֲבִים , מַחֲשָׁבִים , פָּנּוּ עוֹרָף ,
וּפְנֵי כָּל הַבְּרִיאָה זָפוּ , מָהְרוּ .

בְּהִיר הַיּוֹם ! וְזֵמָּה נִאֲוָה הַקְּיֵלָה
בוֹ לֹא עוֹד קוֹר בַּחֲמַתּוֹ יִפְרוֹץ פָּרֶץ
טַל כַּנֹּד לָבֵן אִזְּוִיף מְלִמְעָלָה
וּבְנוֹעַם מִשְׁמַנּוֹ מְרוֹה חֵיק אֶרֶץ

וּלְעֵת יִגַּח שַׁחַר מִשְׁעָרֵי מַעַל
לֹא עוֹד הַחֲלָה הַחֲמָה לְזֵרוּחַ
שִׁכְבַּת הַטָּל בֵּין הָאֶרֶץ אִזְּ תַעַל
וּמִלֵּא רַחֲבֵי תֵבֵל יִחְלִיפוּ כַח .

בְּצַבִּי יִפְעֵת מְלֶךְ וּבְזִיו כְּפָלִים
מִבְּמַתִּי מָרוֹם תִּחַל תִּצְעֵד אִזְּ תָרֵם
לְקִרְאָתָהּ עֲלִיזִים כָּל יִשְׁנּוּ בַחַיִּים
מִן רַב־יָמִים עַד יוֹנֵק שׁוֹכֵב עָרֵשׁ .

*
בֵּן מִכָּל יַעֲבֹר כָּל הַיְקוּם יִצְהָלוּ
רַבְבוֹת קוֹלוֹת עוֹלוֹת וּמְשׁוֹשׁ כָּל נַחַח
רְגִישׁוֹת אֶלְף עַל לֵב אִישׁ בָּיִם עָלוּ
יֵשָׁא עֵיט עַל אִזְּ יִשְׁפִּילָה תַחַת .
הַמּוֹן לְהַקּוֹת חֲמָדוֹת צִפְרֵי הַשָּׁמַיִם
בְּכַנְפֵי מְטוֹת שָׁמָּה תִדְאִינָה

תִּגְבְּהֶנָּה מְעַלָּה בְּשֵׁאוֹן גִּיל וַחַיִּים
בְּעֵף מוֹעֲפוֹת, לֹא תִיגְעִינָה, תִּלְאִינָה.

עַל אֱלֹהִים רָמִים לְשֹׁתְקִים יִרְקִיעוּ
בְּעֵת הֵן תִּרְדָּנָה שְׁפָה תִשְׁכּוֹנָה
וּבֵין הָעֶפְאִים, אִם אוֹתָן יִגִּיעוּ,
מִנְעִימוֹת זְמַרְתָּן חֲדִיפּוֹת תִּרְנָה.

רְנֹ, צִפְרִים הַמְּאֻשָּׁרִים! רְנֹ.
לֹא כְּאָדָם תִּדְעוֹן כָּל פָּרִץ, כְּרִץ,
עַן כָּל דְּרִכֵּיכֶם הִנֵּה נִכּוֹנוּ
שֵׁם בִּישָׁכִים — מִמַּעַל לְאַרְצָן!

* *
וּלְתַאוֹת בַּתְּעִין שְׁמָה בְּאָחוּ
עֵדֶר רַב מְקַנָּה בְּהַמְלָה יִקְפּוּצוּ,
אַחֲרֵי הַתְּפַרְכָּתוֹ אִישׁ רַעוּ נִגְחֹו
כַּמּוֹץ, מִסְבִּיב, נִפְזָרוּ, נִפּוּצוּ.

וְצַעֲרֵי רַפִּי עוֹלֵי צֵאן וְכֶשֶׁב
עַל יַד יוֹלְדָתָן גּוֹעֲקוּ גִדְחָקוּ,
וּבְלַחוֹךְ אֵלֶּהָ כָּל חֲצִיר כָּל עֵשֶׂב
הַצֵּעִירִים — אֵת שֵׁר אַמּוֹתָן יִגְקוּ.

וּמִנְהַלֵּם הַרוּעָה, הוּא אֵין אַחֲרֵימוֹ
יִלְקוּטוֹ עַל שְׁכֵמוֹ וּבְפִיו חֲלִילָהּוּ

לְהַמוֹנֵם וּשְׂאוֹנֵם, לְשִׁרְקוֹתֵימוֹ,
הוּא עוֹנֶה כִּיְהוָה בְּיַפִּי שִׁירְתָּהּ.

אֲשֶׁרֶךְ הָרוּעָה! הִיצִיר הַצְּלוּחַ!
מִכְבָּר שָׁרוּ רַבִּים חַיִּים גּוֹרְלָהּ
אֶךְ לֹא רוּחַ בֵּין קַרְבָּהּ תַּנּוּחַ
וּתְבֹן גַּם אֶתָּה גֹדֵל אֲשֶׁרֶךְ!

שֵׁם בְּנִכּוֹן רוּחַ וּבְלִבֵּב בּוֹטַח
אִישׁ-אֲדָמָה יָשׁוּב יֵצֵא אֶל פְּעֻלָּהּ
וּבִיד חָרוּצִים בְּאֶרֶץ פּוֹלַח
שׂוֹדֵד פִּתַח חֵיק תִּלְמִי שׂוֹדֵדוֹ.

יֵאל אֱלֹהִים עִמָּךְ גִּבּוֹר עֲשֵׂה חַיִּיל!
נָא חֲזֹק וְאַמֵּץ אֶל תַּנַּח יָדְךָ.
עֲלִיּוֹן יֵדֵא עֲמֻלָּהּ יוֹמָם וְלַיִל
וַיֵּצֵא אֶת נִדְבַת בְּרַכְתּוֹ עֲלֶיךָ!

שֵׁם בְּסֵאוֹן חָרַשׁ אִם יִשְׁתַּפְּסוּ
פִּלְצֵי הַנְּחָלִים כַּסְפִּיר לְטַהֵר
וַיַּעֲבִטוּן אֲרָחִם עַקְלָקְלוֹת יִלְכוּ
דָּרָךְ עֲרוּגוֹת שְׂדֵמּוֹת חֲסֵד חֲזָר.

ופה, בינות לאזונים האלה
רוח צח בדממה דקה יפוח
ובריח ניהוח הוא מפליא פלא
אף משיב ומתיה כל לב כל רוח.

אף רוחי, אני, הפעם חיתה
האח! אתעננה ענג שבועתים
כל עצפה כל קצפה נפשי נשתה,
עדנים אשאפה אך נעם אך תיים.

ופה מה נחמד! זו רגלי דורכת
על רצפת נצנים נוהגי ניהוח
וכמו אוסיפה הלאה הלאה לכת
ככה עוד אוסיפה גם החליף כח.

הגות ודאגות פדבזרים סבוני
לתהום הנשיה צללו פעופרת
ושמחות אין מספר זר יכתירוני
רוח חדשה אתי! רוח אתרת.

ככה כל היקום מפל עבר יצהלו
אך גילה ותהדה אך שפעת נחת

מִזְרָשִׁי לְבִי מָה רָמוּ, גָּדְלוֹ,
רָדוּ עֵינַי לְמָרוֹם, אִם פֶּה תַחַת.

*
כָּל הַיּוֹד זֶה כָּל הַחֶמֶד זֶה, מִה נִפְלְאוֹ
מִה נָאוּ כָּל צְבָאוֹת מַחְנֹת הָאֱלֹהִים
מִה גִבְהוֹ פְּעֻלֶיהָ, מִה נִשְׂאוֹ,
אָבִי עַד! צוֹר נְאוֹר! עֲשֵׂה פְלֵא!

הֵן תִּתֵּן קוֹל עֲזֶיךָ עֲבִים תִּטְרִיחַ
וּמִטֵּר גִּשְׁמֵם רַד מִן אַרְבּוֹת שָׁמַיִם
כָּרִים וַיַּעֲרִים אִם אַתָּה תִּצְמִיחַ
תִּצְמִיחַ טָרֶף אֵל כָּל רוֹאֵי חַיִּים

תַּחֲפוּץ—קַל מֵהָר תִּשְׁלַח אִמְרָתְךָ
וּפְקוּדָתְךָ תִּרְץ כַּחַץ מִקְּשֶׁת
אוֹצְרוֹת שֶׁלֶג חֵישׁ נִחְתּוּ מִשְׁמִיךְ
וּלְקָרַח מוֹצֵק נִהְפְּכָה הַיּוֹפְשֶׁת

וּתְצוּהָ— וּכְהַמּוֹג הַזֶּנֶג יִמּוֹגוּ
תֵּשֵׁב רוּחְךָ— יִמְסִם— יִזְלוּ כַּמָּיִם
וּגְדוּדֵי הַקָּרָה אַחֲזוֹר יִסּוּגוּ
וּמְלוֹא אֶרֶץ— כְּעֵרֶן, גַּן שָׁמַיִם

מָה רֹמְמָתָ אֵלִי! וּמָה גַּעְלִיתָ
וּמָה גָּאוּ, שְׁגִיאוֹתֶיךָ! מִעֲשִׂיךָ
הִנֵּה יָרִיעוּ נֹרְאוֹת גַּפְלֹאתָ:
«אֵל שֹׁדֵי! אֵין אֱלֹהִים זֹלְתָהּ!»

נִדְבוֹת פִּי .

למעלת כבוד בעל המגיד: הרב החכם הנעלה גדול עליליה,
כגדיל ומאדיר תושיה, פועל ישועות לעמו ושפתם, בכל מקומות
מושבותם, תהלתו בשערים מדעם, ותפארת שמו במלוא תבל
נשמעת, ההראל זילברמאן בשקידתו ובאמונתו יחי' ליט"א.

(I.)

כתום שש שנים לצאת עלי המגיד לאור העולם, ובקרב שנת השבע*).

עו הַגִּיוֹן לַבְּרָה** אֲזוּנֵי הַקְּשִׁיבָה
וּמְצוּקַת גַּפְשָׁה גַּם גַּפְשֵׁי הַדְּאִיבָה
עַל מַר גֹּרֵל בַּת יַעֲקֹב עִמְנוּ .

בּוֹז חֲכָמַת חֲכָמִיָּה וּגְבוּנִיָּה
לַעַג לַהֵג סוּפְרִיָּה וּסְפָרִיָּה
חֲמַדַּת יִשְׂרָאֵל — הוֹדְנוּ הַדְּרִנוּ !

כֵּן גַּם עַל חֲבֻלָּה, רָב וּמוֹשִׁיעַ

* נדפס בהמגיד שנה שביעית נומ' 4.
** הגיוני המגיד (המגיד שנה ששית נומ' 48 — 49).

בְּמַרְי שְׂיִחַ תְּצַרִּיחַ אֶף תִּרְיַע
עַל פְּעֻלָּה וְעַמְלָה זֶה שְׁנַיִם שְׁשֵׁת .
הֵן רַבּוֹת פְּעֻלָּת רַבּוֹת סְבִלָּת ,
וּמָה מְשַׁכְּרָתָהּ ? וּמָה נְחֻלָּתָּהּ ?
הַיִּיתָ מְטָרָה — אֵל חַץ כָּל קִשָּׁת .

אֵלֶּה מְזֵה מְלֵא אַחֲרֶיךָ קִוְיָאוּ
אֵלֶּה מְזֵה פִיָּהֶם חֲרָפוֹת מְלָאוּ
שֵׁם קַלְלוּךָ הוֹד שְׂמָה נִבְלוּ .
פֹּה מִקְנָאָתָם הוֹאֲנוֹת לָךְ בְּקִשׁוֹ
פֹּה מִשְׁנָאָתָם חָרַשׁ לָךְ נִקְשׁוֹ
שֵׁם , רַב מְלֵאֵל יָדָה , מִמָּה שְׂאֵלוֹ

וּיִמֵּן יְהִי אֲמִנָּה ! נְאֻדְרִי בְּכַח
מִמְעוֹנוֹ שְׁלַח לָךְ עֵז וּמְנוּחַ
גַּם כְּבוֹד וּיְקָר יָדוֹ לָךְ חֲלֻקְתָּהּ .
הֵן נִגְבְּהָ צְפוּנָה קְדָמָה וַיִּמָּה
הֲלָאָה הֲלָאָה עַד אֶרֶץ סִינַיִם שְׂפָה
פָּרֵץ מַעֲשֶׂה — וּבְשִׂמָּה גוֹדֵעָה .

וּלְעַמָּה וּלְאֶמָּה — לְשִׁפְת הַקּוֹדֵשׁ
הַעֲלִיתָ אוֹר זָךְ כְּפִסְתֵּר בְּחֻדְשׁ
חַיִּין שְׂמָעִים וּשְׂמָם בְּאֶרֶץ הַגְּדִלָּת .

וּבְקָרֵב עַמִּים תִּפְאַרְתֶּם הַרְבֵּית
וּכְבוֹד הוֹד קִדְמוֹתֵם תַּחֲיֶה תְּחַיֶּיתֶם
בְּבָה עַד קִצּוֹי הַיָּבֵל עֲשֵׂה הַשְּׂפֵלֹת .

גַּם הַמְּפֹזְרִים וּמְפֹרְדִים מִנוּ
עֲצִמְנוּ וּבְשָׂרֵנוּ , מִחֲמַל נַפְשֵׁנוּ
לֹא יִדְעוּנוּ — הֵם אוֹתָנוּ לֹא יִדְעוּ
אַתָּה הוּא אֵיךְ אֵל אֵיךְ הַקְּרִבָּת
לֵב אַחִים עַל אַחִים אַתָּה הַשְּׂבֵת
רָאמוֹת פְּעֵלֹת ! רְאוּ פֶן הַשְּׂתָאוּ .

וּמָה זֶה תְּרֻדָּת ? נַפְשֶׁךָ תִּשׁוּחַ ?
מָה יִשְׁפֹּל רוּחֶךָ אִישׁ גּוֹדֵל רוּחַ ?
מִמַּטְּוִים עֵקֶלְקִלוֹתֶם לָךְ יִתְקַוְּמוּ ?
מִי וּמָה הַמָּה ? הֲלֹא רָאָה לְבָבְךָ
הוֹלְכֵי חֲשָׁכִים יִרְאֵי אֹר נְגַהָךְ ,
קָרֵב הָאִירָה ! יִחְלוּפוּ — אִינִימוּ .

וּכְבֹּר דְּבָרֵי חֲכָמִים לְהַפְּךָ הַעִידוּ
שְׂפֵתֵי הַמַּיְמִין * בְּרוּר הַגִּידוּ :
« אֲדַבְּרָה ! לוֹ אוֹעִיל לְאַחַד מִן אֲלֹהִים »
וּמָה עוֹד גַּם אַתָּה , עַד כָּל אַפְסִים

* רבינו משה ב"ד מייסד .

לך מפירים מוקירים רבותים .
ומצער מוער , מספר תואבי סלף .

גם מני אז ובלאמים בלהם
זה שצף קצף זה רעם ונתם
עשי טוב — בוז הגאיונים שבעו
בן בין עפנו מן צאת ממצרים
עד יום הגלותנו מירושלים
בן עד היום — באלה נקרו אתאו .

הנה ארון הנביאים כמה המרהו
ונביאי כל חוזה עצבו כמהו
דברי לא-בן טחו עליהם טוח ,
עד כי בעוז פנים נפשם הרחיבו
ובמלאכי אל התעתעו חלעיבו :
«אויל הנביא ומשוגע איש הרוח!»

אך רק בין האספסוף ריקי תדעת
נגע זה גראה פרחו זו צרעת
לא בן ברי ללב וטחור עין .
כי אין שושנה — לא סוגה בחוח
מבלי צל — שמש לא יזרח זרח
ומבלי קבעת — זית יצהר אין .

גַּם שֵׁשׁ שָׁנִים עָבַדְתָּ עֲבָדֶיךָ
וּבִיד חָרוּצִים אִישׁ חֵיל! שְׁמַרְתָּ
וּשְׁנַת הַשָּׁבַע הוֹלַכְתָּ נִקְרַבְתָּ .
וּבְצוּר עוֹלָמִים כֹּל פָּעַל לַמַּעֲנֵהוּ
וּבְשֵׁשַׁת הַיָּמִים תָּם כֹּל מַעֲשֵׂהוּ
הַיְשָׁבִיעִי קִדָּשׁ — לְנוּחַ, לְשֵׁבֶת .

וּבְכֵן זֶה עָתָה, רַב עָלִילָה אָתָּה!
הֵן תְּנוּחַ, תְּשֻׁבוֹת, מַעֲצָבָה עָתָה!
בַּשָּׁנָה הַבָּאָה בַּשְּׁנַת הַשָּׁבַע .
וּבְשְׁנַת־שְׁמִטָּה זֹאת אֵל יַעֲנִיקָה
דִּי מַחְסוּרָה חָסְרָת שֵׁשׁ שָׁנָה
כִּי יִחַנְךָ אָב חוֹנֵן — אָבִי הַשָּׁבַע .

עַל בֶּן רַב וָרֶם, תַּחֲזוּקָה יִדְיָה
בְּדַבָּרָה הַחַיִּינוּ — כֹּל חֵי עוֹדָה
צֵא צֵא וַעֲשֵׂה חֵיל! כַּאֲשֶׁר תַּחֲלוֹת
אֵל תִּיעַף אֵל תִּיגַע, אֵל תַּתְּלֵהֲלֵה
אֵל תַּעֲמֹד אִישׁ שָׁכֵל! אֵל תַּתְּמַהֲמַה
עַד הַגִּיעָה מִטְרַתָּה, לָךְ הַבִּינוֹת!

וְאֱלֹהֵי הַשָּׁלוֹם אֱלֹהֵי הָאֱמֶת
יִשְׁבִּית מִסְבִּיבָה כֹּל רִיב וּמִלְחָמָה

תְּשִׁישׁ לְרוּחַ אֲרַח לְבֵא אֱהֵלָה .
צוֹרְרִיךָ כָּלֶם יִשְׁלִימוּ אֶתְךָ
תְּהַלְתֶּךָ תְּהַפְּךָ לְתַהַלְתֶּךָ
וּמְקַלְלֶיךָ לְמַהֲלִילֶיךָ — סֵלָה !

(כ"ה כסלו שנת אברתך אל! חסד לו . לפ"ק .)

להנ"ל

(.II)

בראשית השנה השמינית :

מִשְׁנָה , מְגִיד ! כִּיּוֹם שׁוּב לְךָ אֲשׁוּבָה
יוֹם בּוֹ בְּאִמּוֹנָה מַעֲשֶׂיךָ כְּלִיתָ
לְשָׁנָה בָּאָה בְּרָכוֹת פִּי לְךָ אֲנוּבָה
עַמְלֶתָ רַם וְרַב ! לֹא הִתְרַפִּיתָ
בֵּן לַיָּמִים יִצְרוּ עוֹ תְּדַרוּכָה
כִּי בֵּין מַצְדֵי־קִי רַבִּים מִי כְּמוֹכָה ?

כְּרָאִי , יִרְאֵה פָּנִים לְפָנִים , כַּמִּים
וּלְבָרֵךְ אֶךְ הוּא , לֹא יִחַזֵּה פָּנֵיהוּ ;
וּכְפַעְמוֹן , בְּצִלְלִיל קוֹלוֹ יְךָ אֲזַנִּים
אֲמָנָם רַק הוּא לֹא יֵאָזֵן קוֹלָהוּ ;
כָּכָה גְדַמִּיתָ , אֵלִימוּ גְמִשְׁלֶתָ
כָּלֶם יִדְעוּן , אֶךְ לֹא אֶתָּה , אֵת עוֹלָלֶתָ .

תְּבַמַּת יִשְׂרָאֵל וּלְשׁוֹנֵי הַגְּבֻרָה
וּגְבֻלוֹת דָּעַ וּבִינָה הַרְחֵבָה
כָּל יִקְרַךְ כָּל מוֹעִיל מִפְּנֵי הוֹקֵרָה
כָּל רָשָׁע כָּל כָּסֵל כָּאֵלִיל תַּעֲבֹרָה
הַטְּפֹתָ עַל גּוֹי גַּם עַל אָדָם יָחַד
חֶסֶד אִו חָרוֹן — לֹא פְחָדָה פְּחָד .

וּבְמַחְנֶה עֲבָרִים עַל מִצְפָּה עֲמֻדָה
וּנְטוּיָה עֵינָה — שׁוֹפָר אֶל חֲבֵה
כֹּל רְאִיתָ — הַגְּדֵתָ לֹא כַחֲדָה
קַל חִישׁ קָבַל עִם הַשְּׁמֵעֹתָ קוֹלָהּ
אֵךְ לֹא זַעֲמָתָ לֹא הִרְעַמְתָּ רַעַם
רַק עֲנֹה־צֶדֶק , מִדְּבָרָה טוֹב טַעַם .

אֵלֵי גִיל בִּידוּדָה לְבָה שְׂמִיחַ
עֲלוּ , גַּם מִתְרַת בְּשֵׁרֵת , כְּבָה ;
יְגוֹן מִצָּא עֲפָה נְדוֹן פּוֹרֵחַ
מִאֲרֵץ מְרַחֵק אֲזוּנָה לְקַחָה
אֶל הָרִי יִשְׂרָאֵל לְמִצּוֹקֵי אֲרֵץ
קָרָאתָ לִישָׁע לַעֲמוֹד בַּפָּרֵץ .

וּבִקְהַל גַּם עֵדָה אִם תַּחֲזוּ אֲוֹן
צֵל עֲרוֹת דְּבָר וּמֵאוֹם שְׂמִיחַ פְּתָם

או דברי ריבות ששמעת ותבן
לקחה פטל יזל על פיה קסם :
«לאלהים וליעקב כבוד נא תבו
»אנא אחי! שלום ואמת אהבו!»

כל-אדם כל איש ככה לא חנות
אם ראתה עינה מעקשים בדרך
ובאיש קנאתה קולך הרימות
ובלי משוא פנים גם אל רמי ערך
ובכן-בוזי הזהרת את אחינו :
«אחי! הלא דרכים לא יתכנו»

הן פאלה רבות ירה עוללה
עלילות מועילות מספר עצמו
ולחובב עמו — אוננו לא ערלה —
לקשיב אנה — מה טובו מה נעמו
וכבודך מה יגל, נפשה מה-יתחד
ידעת — פי אנה הוא יוצרם יחד .

ככה תוסיף תצעד את זו דרכך
זו דרכך בקדש באשר עד עתה
ובחידש שנה פן חידש כחה
שגיא-כח, רב-אונים, איש חיל אנה

וּכְשֶׁבַע שָׁנִים עָבְרוּ — שְׁבַע־תַּיִם
יִרְאֶה חֶסְדוֹ רוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם !

וּבְלִבָּהּ פְּנִימָה גַם תִּמְצָא מְשֻׁפָּרֶת
כִּי מָה יַעֲרֹב לְאִישׁ , יִתֵּן לוֹ נוּחַ ,
מָה יָרֵב לוֹ כְּבוֹד , וּפְרִי תִפְאֶרֶת ?
מָה עֲנֵג לְרוּחַ ? לְלֵב נִיחָח ?
אִם לֹא הַשִּׁבְל , הַיָּטִיב ? וְזֶה חֲפָצָה ,
עַל בֶּן חֲזוֹק וְעֹשֶׂה ! וְאֱלֹהִים יִרְצֶה !

וויילגא , ב"ד טבת , נפטר תדרך עיו ! לסיק

להנ"ל

(III.)

בתחלת השנה התשיעית :

הַתּוֹר הַגִּיעַ
זֶה שָׁנִים שְׁמֹנֶה
מִלְּאֲכֶתֶךָ נְכוּנָה
אַמוֹנָה * עֲבַדְתָּ
עוֹ תוֹשֵׁיָה יִסְדְּתָּ

עֲתִים יִנְקֹפוּ
שָׁנִים יִחַלְפוּ
וְאַתָּה — עָתָה
יוֹם רָשׁוּם מְטָה
רַב וּמוֹנְשִׁיעַ !

(* תאר הפעל , היינו בקיום והתמדה (געוויס , אויסהאלטענדיג) ,
כסו ויהיו ידיו אמונה .

יִשְׁפֹּטוּן יִבְעִיוֹן :
 «לָנוּ אֵךְ תּוֹרָה
 «אֵךְ הִיא הָאוֹרָה
 «מָה לָנוּ דַעַת ?
 «מִכֹּאֲבִים ? פַּעַם ?»
 וְלִהְפֹּךְ , שָׁמָּה ,
 קוֹל קוֹרֵא בְּרָמָה :
 «בְּאֵנוֹשׁ הָרוּחַ
 «הוּא לֹא יָנוּחַ
 «עַד כִּי שִׁבַע
 «חֲכָמָה וְדַע !»
 יֵאָדָה יִצְמָאוּ
 לְנִצּוֹרוֹת , רָאמוֹת ,
 לְשֵׁאוֹן מְלַחְמוֹת .
 יֵאָדָה נִפְלְאוּ
 אֶל פְּלֵאֵי טַבַּע
 עַל אַחַת , שִׁבַּע .
 רַבִּים פְּאֵלָה
 שׁוֹנִים בַּטָּעַם
 הֶבֶל יִהְבְּלוּ
 נִפְשָׁם בַּל תִּלָּה

מְעַשִּׂיָּה הַגְּדִלָּה
 גְּדִלוֹת פְּעֻלָּה
 חֲכָמוֹת הַרְבִּית
 חֲדָשׁוֹת גְּלִית
 יְשׁוּעוֹת הַצְּמִחָה
 נוֹגִים הַשְּׂמִחָה !
 וּשְׁנַת הַתִּישַׁע
 אֵלֵינוּ תִשַׁע
 עֵינָה צוֹפִיָּה
 לָךְ רַב עֲלִילָה
 חֲזוֹק ! הַתְּעוֹדֵד !
 אֵל נָא תִתְנוֹדֵד !
 אִם תִּזְוִן פַּעַם
 בְּזוֹק וְרַעַם
 סְעֵרַת מִיְמִינִים
 רְגִשֵׁת מִשְׂמְאֵילִים
 זַעַף מִשְׂטִינִים
 קֶצֶף מִשְׂכִּילִים —
 יֵאָדָה כְּחִלִּילִים
 חֲרָשׁ יִהְמִיוֹן
 אֵלָה בְּפִלִּילִים

הָעַם קוֹל יַעֲזֹב :
 «אֵיכָה נִבְעָרוּ !
 «הֲיֵעָה חֲסָרוּ !»
 בֵּן אִפּוּא בָּבֶה
 פֹּה עִמָּךְ בָּבֶה
 אֵין בָּנוּ יִכְלֹת
 גַּם לֹא מִשְׁקֵלֶת
 שָׁקֶל הַכְּרִיעַ *
 כָּל שֵׁעַל צֶעַד ,
 בֵּל לְרֵעוּד רַעַד
 פֶּן מִפְּעֵלָנוּ
 וְעֵמֶל כִּפְנוּ
 לֹא יִמְצְאוּ נוֹחַ
 וְנָעִים נִיחוּחַ
 בְּרִצּוֹן הַרְבֵּעַ ,

וּכְפַעַם פַּעַם
 שׁוֹנוֹת יִשְׁאַלּוּ *
 אָמֵנָם ! אֲדַנִּי
 הֲלֹא יִדְעֵנוּ
 הֲלֹא שְׁמַעֵנוּ
 הַמַּשִּׁל קְדַמוֹנִי :
 יִשִּׁישׁ וַיֵּלֶד
 נָסְעוּ בְּחֶלֶד
 וּבִיד הוֹבִילוּ
 חֲמוֹר וְלֹא הוֹאִילוּ
 כִּמוֹ עַל מְרַכְבָּת
 עָלָיו לְשֹׁבֶת
 יַעֲזֹב וּבִיעֵן
 אִם יִשְׁבוּ יַחַד
 אִו אַחַד אַחַד

(* עיין הגיוני המגיד. נומ' 50 שנה עברה ותבין פשר דבר .
 (** ענינו, כידוע, הכניע, השפל, (אונטערווירטיג מאכען), אך חכמי
 התלמוד השתמשו בו לענין הכרעת הכף (איבערווייגען), מכריע את כולם
 וכדומה, וכן השתמש בו החכם בן-רזאב בא' משיריו: צדק לך משקלת
 כף חכמתך מִכְרַעַת? (עיי' אוצה"ש לחכם זה), ובעקבותיו צעדתי והרשיתי
 לי פה להשתמש בו ג"כ במובן כזה, ומדוע נירא ולא נראת להרחיב גבולות
 שפת קדשנו ככל אשר תשיג ידנו ?

עוד עוד יחַנֶּךָ
 אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ
 עֲזֹז וְכַח
 שְׁלוֹת מְנוּחַ
 לְלַחֹם מְלַחֶמֶת
 שְׁלוֹם וְאַמֶּת
 לְקִרְוֹא לְשִׁמְעַ
 הַגִּיד הָרִיעַ
 לְפַסְחִים לְעֹרִים ,
 בְּקֶהֱל עֵדֶת עֲבָרִים :
 «נָא הִרְהִיבוּ !»
 «דִּרְכְּכֶם הִיטִיבוּ !»
 וְכִרוֹם רֹאשׁ תִּהְיֶה
 בֵּן תָּרִים קֶרֶן
 יַעֲקֹב עֶפְדָּה
 וּגְאוֹן קוֹנֶה
 וְכִבוֹד וְכֹרֶה
 יַעֲמֹד אַחֲרֶיךָ
 לְהַדִּיר הַתְּהַלָּה
 עַד עוֹלָם סֶלָה !

וּלְעַמַּת רָצוֹן
 נִשְׁיג בּוֹז לְצוֹן .
 אִךְ מִשְׁכִּיל גִּבֹּר
 לֹא יִשְׁט הַעֲבָר
 מִדְּרוֹךְ דִּרְכֵהוּ
 מַעֲשֵׂה מַעֲשֵׂהוּ
 הוֹסִיף אֹן צֶדֶק
 חֹזֵק כָּל בְּדָק
 הוֹעִיל לְלֹאֲמֵהוּ
 הַעֲרִיץ צוֹרֵהוּ !
 * *
 בֵּן , רַב , מוֹשִׁיעַ !
 הַתּוֹר הַגִּיעַ !
 וּשְׁנַת הַתִּשְׁעַ
 לָךְ עֵתָה תִשְׁעַ
 לָךְ רַב עֲלִילָה
 עֵינָה צוֹפִיָה !
 קוֹמָה ! הַתְּעוֹדֵד !
 אֵל נָא תִתְנוּדֵד
 וּבְשׁוֹנִים פָּנִים
 רַבּוֹת בְּשׁוֹנִים

לבן-נעורים

עלם משכיל בעוז, שוקד על כל חכמה ומדע, מושך בשבט סופר
כמ"ר יואל ניסן יאהיחעם הי"ו. *

בשלהו לי ראשית פָּעֵלוֹ, חַג יוֹם הַלְּדוּת, אֲשֶׁר פִּעַל
וַעֲשֵׂה בִשְׁפַת קֹדֶשׁ לְיוֹם הַלְּדוּת הוֹרְתוֹ יִקְרְתוֹ תַחֲיוֹ.

הֵן שְׂמֵךְ נְאוּה לָךְ אֲתָה לְשִׂמְךָ
מְלֵא נְעִים פְּנֵעִים שֵׁם אַחַד יִרְחַ
וְכַהוּד מַעֲלִלְהוּ בֵּן הוּד מַעֲלִלְיָה
וְשִׁנִּיכֶם אֲתֶם לָכֶם אַחַד אֲרַח.

הוֹיֵאל נִיסָן בָּא, אִו אִו יִלְכוּ צָמֵד
כָּל הַדָּר כָּל זוֹהַר עַל אֲדַמַּת הַלָּד.
בֵּן יוֹיֵאל נִיסָן בָּאֵת— וְכֵא חָמֵד
חֲמִידַת נְצִנִים— הַבֵּאֵת הַיֶּלֶד!

וּבֵאֵפֶה עוֹדֶה חֲקוֹת עַל לוּחַ
יִלְדֵי הַגִּיּוֹנָה בַּחֲבֵר בַּסֶּפֶר
הַרְאִיתָ, כִּי אֵל חֲנֻנָה עוֹ רוּחַ
לָךְ הַשִּׁבֵּל לָךְ הַעֵת, לָךְ אֲמַרִי שְׁפָר.

(* וכהיום הוא דורש בלמודי דת ודין (יורא) בבית מדרש המדעים
בקריית מלך רב מאסקא הבירה.)

יום זה, אור תביל, חזתה הורתך
יום זה, תביל חזתה אורך, בן עתה ;
בן-יקיר! יום הלדת יולדתך
הוא יום הלדת שם תפארתך, אמה !

וכמו בפשר הירח אליו נדמית
את בוא היבול אחרי הפרחים תמו —
את המבשר — אחרי ציצים גלית
לפרי חן פי יבואו — מה נעמו !

בכה יואל, יואל! אלוה בכה ,
תוף יפעתך — ותהי תמיד גדלה
ותהללות בקמון — עוטרות אותכה ,
גפן, גיסן, צור עליון ירים סלה !

הִירָח . *

מה נעים פה זה ממול חלוני
בהדר לבנתו יגה ירח
מעל למרום פסגת קורות מעוני
בלאט בדממה יצעד אורח .

זכמו פֶּדוּר אֹר חֲמֵדוֹת אֹר פְּהִיר
יִתְגַּלְגַּל בְּזִבּוּל רַחֲבֵי הַשְּׁחָקִים
מִסְבִּיב סְבִיב פִּמְנוּרָה יָאִיר
גַּם קָרוֹב, גַּם כָּל מְרַחֵק מְרַחֵקִים.

בְּגֵאוֹן הַדְּרַת מֶלֶךְ הַדְּרַתְהוּ
אֲלֵפֵי שׁוֹמְרִים אֶל־רֵאשׁוֹ נְצַבִּים
מִבַּעַד לְחֻקּוֹפֹת מַעֲגָלָהוּ
רְצִים גַּם שָׁבִים רַבְבוֹת כְּבָבִים.

מֵה נָאוּ נִהְדְּרוּ אֵלֶּה מַחְנִים
תְּפֹאֲרֹת צְבָאוֹת חֵיל הַשָּׁמַיִם!
אֶךְ גֵּרוֹת, מְאֹרוֹת, נְגוּהוֹת, קֶרְנִים,
רֶכֶב שָׂדֵי, מַחְנוֹת אֱלֹהִים חַיִּים!

יֵאָדָּה מַחְנוֹת צְבָאוֹת אֵל יוֹצֵרֵנוּ!
מֵה־יַעֲרוֹךְ כְּפִיר חֵין יִקְרָתְמוּ!
וּגְרוֹד מִפְּלֹאוֹת מַעֲשֵׂי יַד אֱלֹהֵינוּ
מִי הַשְּׂכִיִּל הַבֵּין רֹז תִּכְוֶנְתְּמוּ?

מְרַחֵב רָב מִבְּלִי קֶץ מִבְּדֵי חֶקֶר
אוֹתוֹ, נַחֲנוּ, תִּבְּל, גְּקֶרְאֵהוּ,
חַוָּה דַּעְתָּךְ אִם יִדְעָתְחֻקְךָ!
מֵה זֶה הוּא? וּמֵה זֶה עֲנִינָהוּ?

מראות, מחזות, נפלאים, להמונים,
את תוכו, ביב גלים, ימלאו,
וכרוץ גלגלים, וכסוב אופנים
שפה גצח. יסבו. ינעו.

ומראות מחזות אלה הרמות
אך הפלא, חסין-יה! אך סוד! אך פלא;
כלהם יחד הפה עולמות
ואתה ידך פוננה כל אלה!

הנה זאת הארץ מגורתנו
עד אפסי קצוי פלו פנפותיה
רבה וגדולה היא מול עינינו
אך ככב קטן אחר הנה!

ככה גם ככבים גם הסהר,
גם: העש, גם הזסיל, גם הפימה
ושאר גם כל יתר חיל הזהר
אך אדמות הם — בזאת אדמה!

ואדני! ממשלת מלכותך
היא מלכות כל אלה העולמים!
הלא כל עולמיה ויצוריה
בדברך אל עולם! הפה קמים.

הַתְּכִירָה חַי־יָאֵל ! בְּיַת גְּבֵר
הַתְּכִיר אֶת יָדָהּ הַרְמָה ?
בְּלִתִּי אַחֲרֵי רֶדֶת גּוֹן קֶבֶר
בַּעֲלוֹת אִז רֹחֵהוּ הַשְּׁמִימָה !!

משחק הקלע *

(מספרי שירים לשלמה).

יָרְדוּ מִטָּה
בְּנֵי-תְמוֹתָה הַבִּיטָה !
כָּכָה בְּצִהֲלָהּ
בְּחֻזִּין חֲלֶדָה
חַיִּי הַבְּלָהּ
תִּדְרָא גְבוּהַ
כְּשֶׁרְפִי אֱלוֹהַ
וּפְתֹאם כְּרַגַּע
יַפְנֶשֶׁךָ פֶּגַע
וּמִבְּמִתִּי הַנְּחַת

הִנֵּה הַקָּרֶשׁ
עָלֶיךָ חֶרֶשׁ
הַגְּלִיכִם הַעֲמִידוּ
וַיִּדִיכִם הַצְּמִידוּ
בְּחֻבְלִים הַשְּׁנִים
בְּגִילָה וְחַיִּים
וּכְגִלִּים זְרוֹמוּ
הַנְּשִׂאוּ, הֶרְמוּ !
* * *
יַעֲלוּ מִעֲלָהּ

(* משחק נודע הוא . קרש מונחת לרחב הקשורה משני קצותיה בשני חבלים לראשי שני עצים גבוהים הנצבים אחד מימין המשחקים ואחד משמאלם, והמשחקים יעמדו על הקרש זה מול זה מחזיקים בחבלים ומתנועעים בחזקת היד והולכים ובאים ועולים ויורדים פנים ואחור מטה ומעלה .

וְטוֹב יְבוֹאֶךָ!
 מְצַהֲלוֹת וְאַנְחוֹת
 וּמְצוּקוֹת וּבְרָכוֹת
 שְׁלוֹבוֹת יָדַיִם
 הַתְּצַעְדְנָה בַחַיִּים
 עָלַי אֲדַמְתֵּנוּ
 עַד אַחֲרֵיתֵנוּ!
 עֲתָה לְמַדִּי!
 הֲרַפּוּ יְדֵי־י!
 הֲרַפּוּ הַתְּנוּעַע
 חֲדָלוּ קָלוּע
 בּוֹאוּ הַשְׁתַּעֲשֵׁע
 מְצֵאוּ מְרַגְעֵע!
 * * *

אַחֲרֵי הַיְגִיעָה
 הַמְּנוּחָה נְעַמָּה
 בְּעַקְבֵי הַיְגִיעָה
 הַשְׁלֹוֹה רוֹמְמָה .
 בָּכָה נַחֲנוּ
 אַחֲרֵי קַחֲנוּ
 עֲמָל וְסָבֵל

יוֹרִידֶךָ שַׁחַת!
 רַעִים עוֹרוּ
 בְּרָכְרוּ פִּיזוּ
 אֵל תְּגוֹרוּ
 אֵל תְּחַפּוּזוּ
 אֵל תְּפַחְרוּ
 אֵל תְּמַעְרוּ
 אֵל תְּלָאוּ
 אֵל תִּיגְעוּ
 אֵל תִּיעַפּוּ
 אֲוֹן הוֹסִיפוּ!
 * *

בָּכָה גְּבַר
 עַד הַקְּבָר
 בַּל מְסַלֵּאכְתָּךָ
 תִּנַּח יְדֶךָ
 לְעַמָּל נוֹלְדָךָ
 לְעַבוּדָה נוֹעַדָךָ
 וְאִם פַּעַם
 לְרִיק יְגִיעָךָ
 הַלְנִצַּח זַעַם?
 * *

הֵן אִזּוּ נִנְחָלָה
שָׁכַר וּגְמָלָה
צִירוֹחַ, הַצֵּלָה,
פְּדוּת וּגְאֻלָּה;
שְׁלוֹת עוֹלָמִים
מִנּוּחֹת יִסְלָה!

מִיַּד הַתֵּבֵל
אַחֲרֵי הַרְעָה
אַחֲרֵי הַתְּלָאָה
כְּשׁוֹבְנוּ אֶהְלָה
לְמַעֲוֵי גְבוּהָ
בְּסִתֵּר אֱלוֹהֵי

אדם עולם קטן

מְכַבֵּר חַכְמִים בְּתַבּוּנָה דְבָרוּ
וּבְחַכְמָה רַבָּתִי עֲטָרָה עִטְרוּ
אֵל רֹאשׁ אָדָם — כְּצִיץ, כְּטוֹטְפֶת;
וּכְמוֹ לְמִשְׁרָתִי יְהִי הוֹד הַמְּגִבֶעַת
בְּגֵאוֹן הַדְּרָה הִיא עָלָיו מוֹפֶעַת
וּבָהּ, רוּחַ אִישׁ, כָּל יָקָר עוֹטְפֶת.
אָמְרוּ: אִם אָדָם הֶבֶל, דָּמֵן, יֵאָפֵר,
מִשְׁכּוֹרֶת רָמָה לוֹ, אֵל הֶבֶלֹז כְּפֹר,
הִיא נִשְׁמַת שְׂדֵי — קָרְבוֹ נֶאֱסֶפֶת.
וּבִבֵּן אִם כִּי הוּא אָפַע אֵל וְאִין
עוֹלָם קָטָן הוּא עוֹלָם מַחְמַד עֵין
כְּמַעֲט עַל עוֹלָם גְּדוֹל — לוֹ נוֹסֶפֶת.

עולם גדול מפעל לו שמים
שם חרם, סהר, מזרות רבותים,
ומתחתיו — הארץ לו משטוח.
ומרחק-יה בין שמים וארץ
מלא המונים המונים, גם חי גם שרץ
גם צמח, גם דומם, רמי הפח

ונתון לעולם זה גם נתן אלוה
שפלה ורום גבוה על גבוה
בם צבא וחליפות אין קץ אין קצב
וברכה לבלי די גם שפעת חסד
צדק-עולמים — גם גזל חוק ישר
גיל גדול בים — ומרירות עצב.

ברצון שוכני על כל תהפכות אלה
בתאמים מפתן מאחזות סלה
ומוציאות כל מפעל למענהו
תכלית רוע אפוא — רעה איננה
יקדימה טוב — או יהא תחתנה
כי רק טוב, יוצר עולם, המכוננהו.

וסגנים בכה שות נשת אל על ארץ
מקד, שופטים, שוטרים, לעמוד בפּרץ

כִּי, פָּרָא, לֹא־אָדָם, אָדָם יוֹלֵד
הַמְּקוֹדֵּשׁ—עֲלִיּוֹן, כַּצּוֹר בְּשָׁמַיִם
וּמִשְׁרָתָיו תַּחֲתָיו, סוֹכְכִים בְּכַנְפֵּי
לְבָלֵי יִשְׁחִית גִּבּוֹר דִּרְכוֹ בְּחֵלֶד .

לָרִים דָּגַל צֶדֶק וּלְהַכְחִיד רָשָׁע
הַצְּמִית שׂוֹד, מְרִי, רוּשׁ, וּלְהַתֵּם פְּשָׁע
הַפְּרוֹת בַּתִּבֵּל חֵיז יִשָּׁע וְחֹסֵד .
וּפְרָעוֹת, אָנוּשׁ, בַּל יַעֲזוּ לְפָרוֹעַ
בַּל יִהְיֶה זֶה זֶה פְּדָגִים לְבָלוֹעַ
רַק עַל אֲדֹנָי שָׁלוֹם—עוֹלָם יוֹסֵד .

וּבְחֵן נָא בְּרֵאדָם עַד מָה גּוֹנֵעַ
רוּם אִמְרַת חֲכָמִים הַמְּחַוָּה דַּע
לִילוֹד אִשָּׁה—«עוֹלָם קָטָן» הַנְּהוּ .
וּכְמוֹ בְּשִׁפְתָם לֵךְ בְּרוֹר מִלְּלוּ
פְּקַחְהָ עֵינֶיהָ זִיקֵי אוֹר לֵךְ יִהְיֶה
אוֹר חֲדָשׁ—לֹא עוֹד יִדְעֶתָ עֲרִבְהוּ .

וּבְעֵינֶיהָ, אָדָם! אִם קָטָן אַתָּה
לְנִצְרוֹת וּבְצוֹרוֹת, פֹּה אַךְ נִתְתָּה
לֹא חֲזוֹן שְׂוֹא וּדְבַר כָּזָב הַלּוֹם בּוֹאֵךְ
לֹא רַק גַּל עֲצָמוֹת—מְבַגֵּה גּוֹפְתָךְ

רק עור ובשר— יד יה עֲצָבְתָּךְ
רָם, כְּבֹזֵק, רָצוּא וְשׁוּב, קִרְבָּךְ.
לא לא, איש, הַסֵּבֶת, הַאֲזִינָה, דַּעְנָה
וּשְׂאֵל בִּינְתָךְ, וְעֲצָתָהּ, קַחנָה,
אִז תִּחַכֶּם— וּתְעוּדָתְךָ אוֹ אוֹ בִּינּוֹת.
מִן כַּף רַגְלֶךָ עַד רוֹם רֹאשׁ קַדְקֶדְךָ
עֵינֵי אֱלֹהִים כָּךְ עוֹלָם קָטַט פּוֹנְנָךְ
גָּדוֹל אֶתְּ, רָם; לֹא קַטְנָתְךָ, קְלוֹתְךָ.

גִּלְתָּ רֹאשְׁךָ עָלֶיךָ הַרְקִיעַ
שָׁם בְּגֵאוֹן זָהָרוֹ הוֹד נֹרָא יוֹפִיעַ
שְׂמִנְשָׁךְ וַיִּהְיֶה וּשְׂאָר כָּל הַחֵיל
הֵם רִשְׁפֵי עֵינֶךָ קִרְנֵי מְעִינֶיךָ
מִקְוֵה מַחְשָׁבוֹת יְלֵדֵי הַגִּיּוֹנָךְ
יוֹמָם לֹא יָנוּחוּ לֹא יִשְׁבְּתוּ לַיִל.

כַּפּוֹת רַגְלֶיךָ הֵן קִרְקַע אֲרָצֶךָ
הִנֵּה, רַק מִפְּלֵי בָשָׂר מִבְּשָׂרֶךָ
מִן בֵּין הֵן יִקְוֹרֵי נִבְעָרוֹת מוֹדַעַת
וְעִבּוּדָה רַבָּה בַּהֲמָלָה אִי־דַמָּה
מִתַּחַתִּית כַּף רַגְלְךָ עַד רֹאשְׁךָ שָׁמָּה
מִפְּלֵי פּוֹגַת תָּמִיד קִרְבָּךְ נִשְׁמַעַת.

הִמָּה פְּלִאֵי הַפְּחוֹת פְּחוֹת אֶלֶף
עֲשִׂים בְּךָ בְּמִלְאֲכֶתֶם בְּתַמּוּרוֹת חֶלֶף
חֲרָשֵׁי פְּלֵא לֹא עֲקֹבֶם כָּל פָּגַע .
עֲפִים בְּשֶׁרְפִים וּבְאֲרָאֵלֵי אֱלוֹהִי
מִגְבוּהַ, שֶׁפֶל ; מִשְׁפֶּל גְּבוּהַ
לֹא יִגְעוּ, יִעֲפוּ, לֹא יִשְׁקֹמוּ רָגַע .
* * *

הַיְדַעְתָּ, מָה אַבִּיר, בְּבִיר כַּח
זֶה הַמַּעַט הַקָּט בְּרֹאשׁ, זֶה הַמַּח ?
מִמְשַׁלֵּת יָדוֹ עַד אֵן הַשְׁתַּרְע ?
שָׁם תּוֹרָה וְתַעֲוָדָה, הַשְׁבֵּל, יְדוּע ,
חֲבִיזוֹן הוּא לְחַנִּינָה וְאָבִי-כָל רוּע
שׁוֹמֵף מוֹעֲצוֹת — בְּמַעֲיָן נוֹבַע .

וּגְבוּרָה לוֹ וְאוֹן הַמְּשִׁל וּפְחַד
יְגִיף יָדוֹ עַל גּוֹי וְאָדָם יַחַד
הוּא מְרַעֵישׁ מִמְּלָכוֹת הוּא מְרַגֵּז אֶרֶץ
בְּגִבּוֹכְדִנְצָר, בְּלִשְׁצָר וּכְרֵשׁ
רַבּוֹת כְּאֵלֶּה — הוּא הַפֶּךְ מִשְׁרֵשׁ,
מִיָּדוֹ קֶרְנִים מִיָּדוֹ קֶרֶן .

הֲרֵאִיתָ, בֶּן-אָדָם ! הֲרֵאִיתָ ?
מַה גְּדֻלָּתָ, קִטָּן ! שֶׁח — מַה נַּעֲלִיתָ ?

רק במלא כף שכל מה עז בכה!
ובכן אפוא מכל משמר נצרהו
לבלי חללנו — באמת הנהחו
לפעול אך טובה — לאדם רעה.

* * *
ויליד אשת! פכה גם העינים,
ותנה את לבך לשקול בפאונים
מה זה משפטן? ומה הם מעשימו?
וקטנות הנדה השתים האלה
אך בנקודות נוצצות — ופעלם פלא
בחצים מקשת — פכה דרבימו.

וכלואות הנה באסירי בית פלא
אך רוזם קל חפשי לחיש כל ילא
אל ארבע הרוחות ומשם הלאה.
ובמצער אהלם זה שמה יאהילו
מרחבים אין קצה קרבם יכילו
ארץ ומלאה עד לשחקים מעלה.

ובתעין גם פחרב חודרת
תחדור תבקיע כל מלה עוברת
עמוק עמוק עד היסוד עד העקר,
גם ללב איש תבוא לפנימה, בית,

לראותו מה הוא? אם חוה אם זית?
תחפור, תתור, עד אין תכלה אין חקר.

זאת עינה אדם! גם שמש מזהרת
ומפיקה רצון, גם אמת גהדרת,
גם חן גם חסד בה נפגשו יחד,
אך פעם — פעם רוחה תועום ועם
וברקים חציה — מכטה רעם
אשה כלפיד — עז פניה פחד

גם אוהבת עין חמדה ויופי,
גועלת כל תהלה ותגל כל דופי,
ויש אמנה, תבחר גם בבלי דעת.
יצר לב פעם שלל יוליכה
זונה אחריו — הוא שבי יובילה
אז אל ירפתי תפתה רגלה נוגעת.

ובכן אניד לך איש — אפק אל יחר —
מה טוב! — זאת עינה לך הילל בן-שחר
אך שום שים אהה עליה מסגרת
היא, הרך לעין, תהיה חוסמת
בל תעבור הגבול — עין הנדהמת.
בה איש! לך תהיה על עינה בקרת.

רק במלא כף שֶׁכֵּל מָה עָזוּ בְּחָהּ!
וּבֵּן אִפּוֹא מִכָּל מְשֻׁמֵּר נִצְרָהוּ
לְבָלִי חֲלָלְנוּ — בְּאַמְתָּךְ הִנְחֵהוּ
לְפַעוֹל אֶךְ טוֹבָה — לְאַדָּם רַעָה .

* * *
וְיֵלִיד אִשָּׁת! פָּכָה גַם הָעֵינַיִם,
וּתְנָה אֶת לְבָבָהּ לְשִׁקוֹל בְּמֵאֲזֵנַיִם
מָה זֶה מְשַׁפְּטֵן? וּמָה הֵם מְעַשִּׂימוּ?
וּקְטִנּוֹת הַנְּזֵרָה הַשְּׂתִימִים הָאֵלֶּה
אֶךְ בְּנִקּוּדוֹת נּוֹצְצוֹת — וּפְעֵלָם פְּלֵא
בְּחַצִּים מְקִשָּׁת — פָּכָה דְרָכֵימוּ .

וּכְלוֹאוֹת הַנָּה בְּאַסִּירֵי בֵּית פְּלֵא
אֶךְ רוֹצֵם קַל חֲפָשִׁי לְחִישׁ בַּל יִלָּא
אֶל אַרְבַּע הָרוּחוֹת וּמִשָּׁם הִלָּאָה .
וּבְמִצְעָר אֲהֵלָם זֶה שָׁמָּה יֵאָהִילוּ
מְרַחֲבִים אֵין קֶצֶה קֶרֶבם יִבִּילוּ
אֶרֶץ וּמְלֵאָה עַד לְשַׁחֲקִים מְעַלָּה .

וּבַת־עֵין גַּם בְּחֶרֶב חוֹדְרַת
תְּחַדּוֹר תִּבְקִיעַ כָּל מְלָה עוֹבְרַת
עֲמוֹק עֲמוֹק עַד הַיְסוֹד עַד הָעֵקֶר ,
גַּם לְלִבֵּב אִישׁ תָּבוֹא לְפָנֶימָה , בֵּית ,

לראותו מָה הוא ? אם חוֹחַ אם זֵית ?
תְּחַפּוֹר , תְּתוֹר , עַד אֵין תְּכֻלָּה אֵין תְּחִקֵר .

זאת עֵינֶךָ אָדָם ! גַּם שָׁמֶשׁ מִזְהָרֶת
וּמִפִּיקָה רְצוֹן , גַּם אֵמֶת נְהַדְרֶת ,
גַּם חֵן גַּם חֶסֶד בָּהּ נִפְנְשׁוּ יַחַד ,
אֶךְ פַּעַם — בְּעַיִם רוּחָה תִזְעוּם וְעַם
וּבְרָקִים חֲצִיָּה — מִבְּטָה רַעַם
אֵשָׁה כְּלִפִּיד — עוֹ פְּנִיָּה פָּחַד

גַּם אוֹהֶבֶת עֵין חֲמֻדָּה וַיּוֹפִי ,
בִּזְעֻלָּת כָּל תְּהִלָּה וְתַגִּל כָּל הוֹפִי ,
וַיֵּשׁ אֲמָנָה , תְּבַחֵר גַּם בְּבִלִי דַעַת .
יִצֵר לֵב פַּעַם שֶׁלֵּל יוֹלִיכָה
זוֹנָה אֲחֵרָיו — הוּא שָׁבִי יוֹבִילָה
אִז אֵל יִרְפְּתִי תְּפִתָּה רַגְלָה נֹגַעַת .

וּבִכֵּן אֲגִיד לָךְ אִישׁ — אֶפְךָ אֵל יַחַר —
מָה טוֹבוֹ! — זאת עֵינֶךָ לָךְ הִילֵל בֶּן־שֹׁחַר
אֶךְ שׁוֹם שִׁים אֶתָּה עֲלֶיךָ מִסְגָּרֶת
הִיא , הֶרֶךְ לָעֵין , תְּהִיָּה חוֹסְמֶת
כֹּל תְּעַבּוֹר הַגְּבוּל — עֵין הַנְּדָהֶמֶת .
כֹּה אִישׁ ! לָךְ תְּהִיָּה עַל עֵינֶךָ בְּקָרֶת .

וְתֵהִי בִּי נֹתֶה אֹר לְנִתִּיבְתֶךָ
אֵל תָּסֹר — אֵל תָּתֹר — אַחֲרֵי עֵינֶךָ
עַפְעִפֶיךָ יִשִּׁירוּ — אָז חֲכַמְתָּ .
אֵד תֵּט מִן אֶרֶח , לִימִינָה לְשִׂמְאַלָּה
יַעַן תִּתַּע ! תִּמְעַד , תִּפּוֹל לְשִׂאֲלָה
אָז — «אַחֲרֵי־תֶךָ בִּי מָר» — חָנַם נְהַמְתָּ !

* * *
וּמָה רָם חֲבִלְךָ — תְּחַנְךָ יֵד קוֹנֶךָ
בִּינָה נָא הַגָּבֵר , — בְּשִׁתִּי אֲזַנֶיךָ
מֵדוּעַ ? לָמָּה ? הִנֵּה לְךָ נִתְּנוּ ? —
בְּחִצּוֹצְרוֹת הַתְּרוּעָה הֵן לְךָ הִרְיעוּ
אֵת לֹא תִרְא — הֲלֹא הִנֵּה לְךָ הוֹדִיעוּ
וּלְבֵית אוֹצֵר — הִנֵּה הִכֵּן לְךָ הוֹכְנוּ .

עַל מְשִׁמְרֶתֶן תְּמִיד עוֹמְדוֹת לְשִׁמּוֹעַ
בְּךָ חַיִּים , עוֹ רֵגֶשׁ , תְּמִיד לְנִטּוֹעַ
וּנְעִימוֹת עֲדָנִים לְךָ גַּם הִכִּינוּ .
נוֹפֶת צוֹף מִנְּגִינּוֹת צִפְרֵי שָׁמַיִם
וּשְׂאוֹן נוֹגְגִים קוֹל עֶגֶב וּמְצִלָּתַיִם
דְּרֹךְ שְׁעָרֵי פֶתַח — לְבָךְ הִרְנִינוּ .

אֲזַנֶיךָ כֵּן דְּבַרֵי חֲכָמִים הֶאֱזִינוּ
תָּם בְּקִרְבוֹנוֹת עֲלֶיךָ הִגִּינוּ

כַּמוֹץ מִזֶרֶן, שְׁעָרוֹ, רָשָׁע, כָּסֶל,
כְּבֹרָה מִפְּרָחִים — מִיֵּן דְּבִשָּׁם מְצִיחַת
רוּחָהּ חֲדָשָׁת וּמְזִימוֹת קִנִּית
שְׁמִי כֹזֵב תַּעֲבֹת פְּדֹמוֹת פָּסֶל.

כָּכָה מִפְּרָחֵי אֲזִנִּיהָ תִשְׁמַעֲנָה
וּכְמוֹ פֶּה לְפִיהָ אָמַר לָהּ תִבְעֲנָה
אֶת שִׁמּוֹת הַנְּדוּלִים; וְגִדּוּלוֹת פְּעָלוֹ
זֶה בְּרִבּוֹת מִדַּע בְּגִבּוֹרוֹת רִיעוּהוּ
וּבְעִזֵּי צְדָקוֹ זֶה, וּבִעֲצָה מִשְׁנֵהוּ
וּגְאוּנָם וּקְלוּנָם — בְּגִמּוּלָם נִחְלוּ

וּכְיֵד אֲזִנִּיהָ — כָּל אֵל קִרְבָּהּ הִגִּיעוּ
וּלְבַב־חֲכָמָה יֵאָפוּא הֵם לָהּ הִבִּיאוּ
סוּר מִן צֵל, הֶבֶל — וּתְבוּנָה יוֹרוּהָ,
בְּנֵת לְבַנְיָ-מוֹפֶת וְתִשְׁכִּיל שְׁכָל
נִפְשָׁהּ תִדְרוֹךְ עִז, תִּשְׁאָף, תִּכְסוֹף, תִּכָּל,
בְּקַהֲלָם לָבֵא — כְּמוֹהֶם כְּמוֹהָ!

וּפְעָמִים אֲמַנָּה גַם אֲזִנִּיהָ בְּשֹׁבֶת
שׁוֹעֶת נִפְשׁ מִנִּי עֲנִי רוֹאֶבֶת
תִּשְׁמַע גְּדוּפִים עַל נְקִי גַסְבוּ
תִּשְׁמַע בַּחֲשׁ, פֶּרֶק, אֲהַבָּה בּוֹגְדָת,

וּלְשׁוֹן רַכִּיל נִרְגָּן, מְרֻמָּה מְצַמְדֶּת
וּמִתּוֹעֲבוֹת תּוֹעֲבוֹת — מִסְפּוֹר רַבּוֹ,

קֹדֶשׁ לְךָ תִּהְיֶינָה עַל בֶּן אֲזַנִּיךָ
זְכָרָה בֶּן-אִישׁ! אֵן מוֹעֲדוֹת פְּנִיךָ
בְּכָלִי טָהוֹר זֶה — חֵין נִרְבַּת שָׁמַיִם
בְּשָׁמֶן טוֹב — כָּל טוֹב — תָּבִיא קִרְבְּךָ
אֵךְ כָּל לֹא-נְאוּהָ כִּי יִקְרַב אֵלֶיךָ
«צֵא צֵא טָמֵא» תִּקְרָאנָה לוֹ הָאֲזַנִּים!

* * *
עוֹד יִתְרָה, אָדָם, עֲשֵׂה לְךָ יוֹצֵרְךָ
בְּמֵאֵד לוֹ תִּכְבְּדֶנּוּ דְבָר לֹא חֲסָרְךָ
דְבָר — כָּל הַיְצוּרִים אֵתוֹ הַשְׁמֹו.
בְּצַבָּא רַבְבוֹת חַיִּים רוֹאֵי הַשְׁמֵשׁ
מֵרֵאִם הָאִיּוֹם עַד לְצַעִיר הַרְמֵשׁ
אִם שֹׁפָה לָהֶם? הַדְּבָר אֵין כְּמוֹ.

וּבֵין בְּדָבָר, לוֹ אָנוּשׁ! הוֹאֵלֶת
פִּיךָ וּלְשׁוֹנְךָ — עַל יָדָם מֵה־נִּגְדֶלֶת
רַב כַּח יְצוּק בָּם — רַב מְלִימִינְךָ.
פְּצִיטָת פִּיךָ — וּבְמַעוֹף הָעֵין
חִדְשָׁה בְּרֵאֶת — יֵשׁ, הַפְּכָתָ לְאֵין
בְּשִׁפְתֶיךָ חַיִּים — מִוֹת בְּלִשׁוֹנְךָ.

וּבְצַפְרִים עָפוֹת הַמּוֹן עֲשֵׂתְנוּתֶיךָ
יִדְאוּן יִרְחֲפוּן דְרָךְ דֵּל שְׂפִתוֹתֶיךָ
מִן חֲדָרֵי לֶבֶךָ אֶל אֲזְנֵי שְׂמֹעֶיךָ
אִם הַסְּבִלְתָּ — אִם בְּחֻכְמָה בְּחִרְתָּ
זֶדְתָּ — אוֹ צֶדֶק כְּאֹזֹר אֲזַרְתָּ
פִּיךָ יִצְדִיקְךָ — פִּיךָ יִרְשִׁיעֶךָ .

וּלְשׁוֹנְךָ קִצְרָה — וּמָה גַם אָרְכָה
אָרְכוּ טוֹבוֹתֶיךָ — רְעוֹתֶיךָ כְּכֹה ,
נִמְשַׁלְתָּ בְּבַהֲמוֹת — פִּפְלֵאךְ חֻכְמָתְךָ .
תַּעֲגֹב עַל אוֹר — וּבִמְחֻשָּׁךְ כֹּל עֲשִׂיתָ
חֹבְבֶת אֱמֶת — וּבִנְחֻשׁ רַמִּית
חֶתְאֲכוֹר פִּיעֵינִים — כִּי אֵל רַחֲמָתְךָ .

וּבְפִיךָ הִצְדִּיקְתָּ , הִרְשַׁעְתָּ , הוֹשַׁעְתָּ*
הִלַּלְתָּ , הִתְלַלְתָּ , הִשְׁפַּלְתָּ , הִגְבַּהְתָּ ,
כִּזְבַּתְתָּ , הִיטְבַּתְתָּ , חִבַּלְתָּ , הִצַּלְתָּ ,
יַעֲצַתְתָּ , חָרַצְתָּ , בָּנִיתְתָּ , נִתְצַתְתָּ ,
זַעַמְתָּ , נִקְמַתְתָּ , מְאִסְתָּ , חִפְצַתְתָּ ,
אֶהְבַּתְתָּ , אִיבַתְתָּ , קִדְשַׁתְתָּ , חִלַּלְתָּ .

---

* בשירה הזו וביחוד בדלת זאת, בפרט קטון זה, יצאתי מן הכלל כולו: להיות כל שורה בת י"א תנועות כי פה כל שורה בת יב"ת, אתרי כי בחרתי יותר לחסוא מעט מוזהר נגד הכלל מלשחת את הוד המליצה ותוקף עוזה, ואת הקורא המבחין הסליחה!

עָתָה אַתָּה! הֲלֹא תִגִּיד לָךְ גַּפְשֶׁךָ
אָדָם! מָה יֵהֵם לָךְ פִּיךָ וּשְׂפָתֶיךָ? —
מִגְדָּנֶת וְרַעַל! יוֹנָה וּפְתוֹן!
אֵל, בֶּן־עֶפְרוֹת! אֵל אִפּוּא תִשְׁעֶנָּה
אֵל בֵּינֶתְךָ — חֲכַמְתְּךָ — אִפְּעֵ הַנָּה
אֵל פִּיךָ וּלְשׁוֹנְךָ — שִׁים מִתְּגִי! רָסֵן!!

וְנִתְּנִים לָךְ, מָנָה אַחַת אֲפִים
לָךְ בֶּן־הָאָדָם! בֵּן הַשָּׁמַיִם יְדִים
עֲזֹרָה בְּחֵלֶד לָךְ תִּסְמִיד תִּהְיֶינָה.
וּמִשְׁרָתֶיךָ הֵן וַיְקִירִי עֲבָדֶיךָ
נִצְבוֹת הַבֵּן לְיַמִּינְךָ לְשֹׁמְאֶלְךָ
חֻקֶיךָ כָּלֵם הַנָּה תִשְׁלִימֶינָה.

כָּל הַמְּזֻמָּתָה בְּלִבְבְּךָ יִזְמַת
וְלִהְיוּצִיא אֹרֶה בְּרִצּוֹנְךָ חֲתַמְתָּ
כָּל הַגּוֹת לְבָבְךָ כָּל מַעֲלוֹת רוּחְךָ
אַתָּה פְּקַדְתָּ — וּשְׁתִּי הַיְדִים
קַל חָשׁוֹת טָשׁוֹת — וּפְחֹז פְּמִים
בִּצַּע אֶמְרָתְךָ וּבְעֵצִים כְּחָךְ.

וּבְאַבְרָתָן בֵּן עֲלִיָּה סִכְבו
לְמוֹעֵד — יַמִּים עֲלִיָּה הָלְכוּ

עַתָּה נִגַּע עִתָּה פָּגַע יִפְגְּשֶׁה פָּתַע .
אֵיב אוֹ אֵוֵב מִתְקוֹמְמִים מִלֶּקֶה
אוֹ רָשָׁת זוֹרָה אֶל תַּחַת רִגְלֶיךָ
אִז הֵן מִפְּלֹט לֶךְ מִיָּדוֹן לֶךְ יֵשַׁע .

מִיָּדוֹן לֶךְ יֵשַׁע — עֲזֹרְתֶךָ הִנֵּה .
בְּזוֹרֵעַ בְּכַף, וּבְאֶצְבְּעוֹתֶיהֶנָּה
כָּל אַחַת עַל הַגְּלֵה וְשָׁם אוֹתוֹתֶיךָ
הָאֵזוֹרֵעַ הֵלֵא הִיא אוֹת עֵז הַתְּקִפָּה
בְּכַף גְּבוּרָה, תִּרְבֵּי — הִיא תִפְאֲרֶתֶךָ
עֲטָה בֵּין אֶצְבְּעוֹתֶיךָ — צִיר בִּיבְתֶךָ !

בֵּן אָדָם! מִנּוֹטָה כִּדּוּק שָׁמַיִם
אוֹן יָדֶיךָ לֶךְ הוֹשִׁיָה כַפְּלָיִם
גּוֹדְרוֹת כָּל פֶּרִץ וּמַחֲזִקוֹת כָּל בְּדָק
אֶךְ גַּם רָע גַּם מָר, בְּהִנֵּה הוֹצֵקוֹ
הוּא! חֲקִקֵי אֲנִי גַם כִּהֵן חֲקִקוֹ
הַרְמוֹסְנָה גַם יוֹשֵׁר — פּוֹרְעוֹת כָּל צָדֵק .

כִּי יֵשׁ וַיֵּשׂ אוֹיֵה! רֵעֵי כַפִּים
לְעֵוֵל, חָמָס, יִשְׁלַחוּ הַיָּדַיִם
עַל טוֹבָם, רָעָה, רַבְתָּה יָדוֹת עֲשׂוֹר .
אֶל כָּל חֲמָדָה הַנִּמְבֹּזָה נִבְסְפוּ כֶסֶף .

בְּמִסְתָּר לְטְרוֹף הֵם יֵאָרְבוּ בַּחֲתָף
אֵף דָּם לְשִׁפּוֹךְ הַצֶּמֶס כּוֹנְנֵנוּ עַל יָתֵר

לִכֵּן אֲמַצֶּה אִישׁ! אֲמִץ הַיָּדַיִם
רַק פֶּעַל עָשָׂה בְּרָצוֹן אֲבִי-שָׁמַיִם
אֵךְ חֵן וְנִדְבוֹת בְּאֶרֶץ לְזִרְעֵי
יְדִידָה תִּהְיֶינָה — רַק מִסְעָדָה
גִּרְשׁ פֶּל פּוֹקָה בַּל תִּתָּא עֲדִידָה
וּלְהֲרֵע — אֶצְבַּע אֵל תִּשְׁלַח לְגִנוּעֵי!

הַשֶּׁת, אֲשֶׁאֲלֶךָ בֵּין-אָדָם, עֲתָה,
אֶת מַבֵּט עֵינֶךָ אֶל רֵגְלֶיךָ אֵתָה
לִיקָר הַמַּתָּת בְּהֵן לָךְ נִתְּנָת? —
בְּמִכּוֹן בֵּן אֵל כְּלִי תִיּוֹצֵר כְּפֶךָ
וּכְעֲמוּדֵי תוֹךְ אֵל קִירוֹת בֵּיתְךָ
לִיּוֹצֵרֵי כָּל גִּוָּךְ — הִנֵּה מִשְׁעָנָת .

וּכְכֹל אֲבִיתָ חֲשֵׁבָתָ מִחֲשָׁבָת
לְגִנוּעַ, לְלִבָּתָ, אוֹ יָשׁוּב שָׁבָת
פִּי חֲפָצָה וּדְבָרָה לֹא הִמְרוּ מְרוֹי
וּבְיָדָה הֵן כְּבִיד יוֹצֵר הַחֲמֹר
אֵף אִם גַּם רוּץ כְּצִבִי גִזְרָתָ אֲמַר
שְׁמְרוּ מִצְוֹתֶיךָ לֹא הִלְכוּ אֵתְךָ קְרוֹי .

ובְּאֵין הַפְּגוֹת עוֹבְרוֹת עֹבְדֹתֶיךָ
צִירִים נְאֻמָּנִים אֶל מַלְאֲכֹתֶיךָ
אֵף אִם בַּיָּם מִצְפוֹן יִרְחַק דְּרָךְ .
עַל יָדֶן תָּבִיא לְךָ טָרֶף בֵּיתֶךָ
עַל יָדֶן תְּרוּץ אֲרַח תִּפְאַרְתֶּךָ
עַל יָדֶן הוֹנֶה , אֹנֶה , טוֹב אֵין עָרֶךְ .

בְּהוֹלֶךְ בֵּית־אֵל פִּלֵּל לְעַמִּים
כֵּן , רַגְלִים , מִהֲלֶכֶן בְּנִחִיב חַיִּים
וּבְאֵילוֹת שָׁדָה לְפַעוּל טוֹב תַּחֲשָׁנָה .
תַּחֲחִתִּים לֹא חָמוּ , מִשְׁחָק לָהֶן רִשָּׁת
לֹא יֵרְאוּ חָרֵב , בְּקֶשׁ חֲשָׁבוּ קִשָּׁת
לֹא נָחוּ — עָרִי , עַד מִטָּרְתֶּן תַּנְשָׁנָה .

אִם פִּתְחָה אֹנֶה אוֹ לִבָּהּ יוֹדַע
אֲסוֹן קָרָה אַחִיהָ , אֲבִדֹן רַע ,
שִׁטֶּף מַיִם , אִשׁ בּוֹעֶרֶת בַּעֲחַת ,
עֲנִי , פָּנַע , שֶׁבֶר שֹׁד אוֹ מִגְּעֶרֶת ,
קָטַב , רַעֵשׁ , רַעַם , אוֹ רָעָה אַחֲרֶת ,
גָּנֹן , הַצִּיל , פָּסַח — רַגְלֶךָ תַּחֲשׁ .

אָמְנָם דְּרָךְ עֹצֵב גַּם לְרַגְלִים
בְּשִׁפְיוֹן עַל אֲרַח עֲקָשׁוּ דְרָכִים

בַּמִּסְתָּר לְטָרוֹף הֵם יֵאָרְבוּ בַּחֲתָף
אֵף דָּם לְשִׁפּוֹךְ חַצִּים כּוֹנְנֵנוּ עַל יָתֵר

לֵבֵן אִמְצָה אִישׁ! אֲמִץ הַיָּדִים
רַק פֶּעַל עֲשֵׂה כִרְצוֹן אֲבֵי־שָׁמַיִם
אֵךְ חַן וְנִדְבוֹת בְּאַרְץ לְזִרוּעַ
יָדֶיךָ תִּהְיֶינָה — רַק מִסְעָדָה
גִּרְשׁ כָּל פּוֹקָה בַּל תִּתֵּא עֲדֶיךָ
וּלְהִרְע — אֶצְבַּע אֵל תִּשְׁלַח לְנִגְוֵעַ!

הַשֵּׁת, אֲשֶׁאֲלֶךָ בֶּן־אָדָם, עֲתָה,
אֵת מַבֵּט עֵינֶיךָ אֶל רֵגְלֶיךָ אֲתָה
לִיקַר הַמַּתָּת בְּהֵן לָךְ נִתְּנָת? —
בְּמִכּוֹן בֶּן אֵל כְּלִי תִיָּצַר כִּפְךָ
וּבְעִמּוּדֵי תֹךְ אֵל קִירוֹת בֵּיתְךָ
לִי־צוּרֵי כָּל גִּוָּה — הִנֵּה מִשְׁעָנָת .

וּכְכֹל אֲבֵית חֲשֻׁבָה מִחֲשֻׁבָת
לְנֹעַ, לְלֻכָּת, אוֹ יָשׁוּב שָׁבָת
פִּי חִפְצָה וּדְבָרָה לֹא הִמְרוּ מְרִי
וּבְיָדְךָ הֵן בְּבִיד יוֹצֵר הַחֲמֹר
אֵף אִם גַּם רוּץ פִּצְבֵי גִזְרָתְךָ אָמַר
שְׁמְרוּ מִצְוֹתֶיךָ לֹא הִלְכוּ אֶתְךָ קָרִי .

וּבְאֵין הַפְּנוּת עוֹבְרוֹת עֲבוּרְתֶּךָ
צִירִים נְאֻמָּנִים אֶל מְלֹאכְתֶּךָ
אֵף אִם בַּיָּם מִצְפוֹן יִרְחַק דְּרָךְ .
עַל יָדֶן תִּבְיֵא לְךָ סָרְף בֵּיתֶךָ
עַל יָדֶן תִּרוּץ אֲרַח תִּפְאַרְתֶּךָ
עַל יָדֶן הוֹנֶה , אוֹנֶה , טוֹב אֵין עֲרֶה .

בְּהוֹלֶךְ בֵּית-אֵל פִּלֵּל לְשֹׁמֵי
בֵּן , רַגְלִים , מִהֲלֻכֵן בְּנִתִּיב חַיִּים
וּבְאֵילוֹת שְׂדֵה לְפַעוּל-טוֹב תִּחְשְׁנָה .
תְּתַחַתִּים לֹא תִהְיוּ , מִשְׁחָק לָהֶן רִשָּׁת
לֹא יֵרְאוּ חָרֵב , בְּקֶשׁ חֲשִׁבוּ קִשְׁת
לֹא נָחוּ — עֲדֵי , עַד מִטְרָתֶן תִּנְשְׁנָה .

אִם פִּתְחָה אוֹנֶה אוֹ לִבָּה יוֹדַע
אִסוֹן קָרָה אַחִיָּה , אֲבִדוֹן רַע ,
שְׁטָף מַיִם , אִשׁ בּוֹעֶרֶת כְּשַׁחַת ,
עֲנִי , פִּגַּע , שֶׁבֶר שֵׁד אוֹ מְגַעֶרֶת ,
קָטַב , רַעֵשׁ , רַעַם , אוֹ רָעָה אַחֶרֶת ,
גִּבּוֹן , הַצִּיל , פֶּסֶח — רַגְלֶךָ תִּחַשׁ .

אֲמַנֵם דְּרָךְ עֵצֵב גַּם לְרַגְלִים
כְּשִׁפִּיפוֹן עַל אֲרַח עֲקֵשׁוּ דְרָכֵיכֶם

וּבְנִבְלֵיהֶן הֵן בַּצַּר גַּם צָרְרוּ .
שָׁכְחוּ תוֹמָתָן , וּכְנַחַל בָּגְדוֹ
עַד שְׁעָרֵי תְּפִתָּה עַד הַתְּהוֹם יָרְדוּ ,
עֲזֹבוּ טוֹבָן , אֶל כָּל רָע הַתִּמְכְּרוּ

וּתְמַהֲרָנָה כָּכָה אוֹי וְאֲבוֹי ? לֹא פַעַם
וּכְמֵהָר מִרוּץ חַזִּיזֵי הָרַעַם
לְפַעוּל אָוֶן , עֲשֵׂה שִׁטִּים בְּבַלְיַעַל ,
שָׁלַל שָׁלַל חָשׁ בּוֹ , בְּמִלֵּא יָדַיִם
גָּב , רָצַח , וּשְׁפוּף דָּם בַּמַּיִם
לְסַפּוֹת חֲטָא עַל חֲטָא עַל כָּל שֵׁעַל מֵעַל .

וּבִבְנֵי , אָנוּשׁ ! אֵל גָּא תָסוּר עֵינֶךָ
תַּעֲמֹד עַל מַצְפָּה עַל מְדֻרָה רְגֵלֶךָ
פֶּן יִלְפָתוּן אֲרַחֲוֹתֶן בְּעֲשׂוֹת דְּרָךְ .
וּגְבוּלוֹת עוֹלָם לָרַע בַּל תַּעֲבֹרְנָה
צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדּוּפְנָה , תּוֹם תִּצְרְנָה
אִז קָרְסוּלֶךָ לֹא מָט — לֹא תִכְרַע בְּרָךְ !

* * *
לְרֹאוֹת , אָדָם ! עָתָה נִפְקָחוּ עֵינֶיךָ
כִּי דְמִיּוֹן עוֹלָם מְלֵא דְמִיּוֹנָה
וַיִּצְרַךְ אֵל לְגְדוּלוֹת לֹא אֵל תְּהוּ .
בְּדַמּוֹת צִלְמוֹ עֲשֵׂה הַדְּמוֹת צִלְמָה

כְּדַמוֹת רַבּוֹת עוֹלָמָיו — בֵּן עוֹלָמָהּ
וּכְמוֹ הוּא שָׁם — פֹּה אֶת מוֹשֵׁל בְּמַהוּ

מִמַּעַל חֶלֶק לָךְ זוֹ נִשְׁמָתָהּ
בְּמַלּוּכַת עַל — הִיא תַעֲשֶׂה מַלְכוּתָהּ
בְּצַבָּא מָרוֹם לָךְ גַּם צְבָאוֹת חֵילָהּ .
מִן יוֹשְׁבֵי רֵאשֵׁנָה רַבֵּי הַכֹּחַ
שֶׁבֶל, עֵצָה, בֵּין, שׁוֹכְנֵי הַיְכָל מוֹחַ
עַד עֵינָהּ, אֲזִינָהּ, פִּיהָ, יָדָהּ, רַגְלָהּ .

עוֹזְרִיהָ יִהְיוּ, יִרְדּוּ עַל יָדָהּ
שִׁפְטִים, שֹׁטְרִים, שִׁמְרִיהָ וּפְקִידֶיהָ
בֶּל תִּלְךָ שֶׁלֶל — לְהִיּוֹת בְּמַתְעַתֵּעַ
בְּגִלְלַת הַפּוֹף תַּחְבְּלוֹת, הַשֶּׁבֶל, יְדוּעַ ,
בְּגִלְלַת חֶקוֹר, הַבֵּין, רָאָה, שָׁמוּעַ ,
גָּזוֹר גַּם מִשְׁפָּט — וּמַעֲשֵׂיהָ בַצַּע .

וְדַבְּרָה לָהֶם כְּדַבֵּר שְׁלֹטוֹן מֶלֶךְ
לְמַדִּינוֹת כָּל אֶרְצוֹ כָּל עִיר כָּל פֶּלֶךְ
מִצַּעַיִרֵי עַמְּמָיו עַד לְמָרוֹם עִם אֶרֶץ .
אִם אַךְ מִשְׁמָרָהּ נִכּוֹן סוֹבֵב יִלְךָ
מִן קַטָּן עַד גָּדוֹל מִן שָׁר עַד הַלֵּךְ
שְׁלוֹם אֶל כָּלֵהֶם — אִין כִּיד אִין פֶּרִץ .

נשית לב, אפוא! אל ישבט מלכותך,
בל פקש תרעצנו בסלחך
נשית לב! אל תחדל — אל תיגע אל תלא,
בן להרום בסאך אל תתן לגעת
הקוים — חנף! ערמה הפרשעת
והמונים צפעונים שנים פאלה.

אם כה, אדם! תעש, או אז הצלחך
הוד אשר עולמך בפען הפרחת
אשריך איש! וממלכתך נכונה
הפכה — אם משקלת לא שמת צדק
לפרוץ הרבית, הרחבת כל בדרך
ממשלת ידה — ידה תהרסנה

וזכור אל תשבח! מושל עולם אהה
ומאום העויות — כל עולם שחת
ובכפה עולמך — היא בו עוללה.
עזו שיג זה נצח אל תשבח שכת
אל כמעט רגע תזנחנו זנוח
וזכור סלך אני — הניון סלה!!

נעימות נצח.

תודיעני אורח חיים שבע שמתות את פניך
נעמות בימינך נצח (תהלים ט"ז י"א).

רק על עפר נחת!

.....

גם נחלת כל שפר

למו הכל, אפר

ונכסים, הון, עשר,

ופרי בטן, אשר,

כל תאות פת עין

טובות שבעתים

למו ריק ואין

רק ינהו ינהמו

ומרורות יטעמו

בפרי כל עץ---חיים.

* * *

אמנם עץ---החיים!

נחמד לעינים!

הוא שושן פורח!

הוא תמר רב---ליח!

כיפי דליותיו

הן מלאו החיים

כל חי הנקר

כל עדנת שמים

עד ירבותי הקבר.

* * *

אך שוא אך יועמו

מבחישי כל הדר

אך למצא זממו

רק אי-טוב, אי-סדר,

אי חמדה? אי יופי?

אי גילה? אי נחת?

אך שמצה! אך הזפי!

לא טובה לא אחת

ומלא כל התבל

רק משחת! רק תבד!

אך יגון אך מרי

אך חמה! אך קרי!

יחד צבאות שחת

אֶךְ גַּם הֵי וּלְמַדֵּי
 חָנְנוּ צוּר שְׁדֵי
 חֲסָדִים וּבְרָכוֹת
 מִמֶּתְקִים וּשְׂמֵחוֹת!
 וַיֵּשׁ אַחַת רָגַע
 יִפְגְּעֵנוּ רָע פֶּגַע—
 הֲלֹא אִזּוּ מִשְׁנֵה
 בְּפִלִים תִּעֲנֶה
 אַחַר עֵבֶר זַעַם
 עוֹד יִגְדֵל הַנַּעַם!

* *
 אִישׁ לֹא נוֹצֵר הֶבֶל
 לְרֹאוֹת הַדֶּר שְׁמֵשׁ
 שֶׁר הוּא לְמֵלֵא תִבֵּל!
 וְדַגֵּן הַשָּׁמַיִם
 מִשְׁמַנֵּי אֲדָמָה
 מִכֶּרֶם עַד קָמָה
 כָּל פְּרִי כָּל עֵנָף
 כָּל צֶפֶר כָּל כִּנֹּף
 וְדַגֵּי יָם וְרֶמֶשׁ
 צִנֵּה וּפְרִיץ חַיָּה

כָּכֹה מִיַּץ יוֹנְקוֹתָיו
 וּלְשֵׁד מִגֵּד לָמוֹ
 וּתְנוּבָה קִרְבָּמוֹ!

* *
 מִכְחֵישי כָּל הַדֶּר
 אֵל שְׂוֹא אֵל תְּחַקְרוּ
 אִזּוּ שְׂוֹא לֹא תִקְצוּרוּ!
 חֵיק אֶמֶת נָא חֲדוּרוּ
 אִזּוּ שׂוּבָה תִּאֲצוּרוּ!
 אִזּוּ תִמְצְאוּ חֵין סֶדֶר
 עַל אֲדָמַת הָאָרֶץ,
 לֹא אֶךְ אִיד אֶךְ פֶּרֶץ
 אֶךְ בְּכוֹת וְאַנְחוֹת
 כַּסְּבוּל גִּתְכוֹת
 וּבְרָקִים וְרַעְמִים
 מִתְרוֹצְצִים מִתְלַהֲמִים
 כִּרְגוֹ עֵב וְעֶרְפֵּךְ
 מִמָּרוֹם לְשֹׁפֵל
 וּבְנוּ גִלְחָמִים
 תָּמִיד כָּל הַיָּמִים

.....

חֲמָרֵי אֲבָנִים
 עֲרוּכִים מוֹכְנִים
 בָּם יִבְנוּ יְקִימוּ
 יִצִיבוּ יְרִימוּ
 עוֹ מַעוֹן וּבֵית
 שֵׂיא סִירוֹת תְּפֹאֶרֶת
 בְּמִרוֹמֵי הַקֶּרֶת .
 גַּם פֶּזוּ , כֶּסֶף , צָמֵד ,
 הֵם הֵם יִקְרַת חֲמָד
 מִן אֲרָמוֹן הַפֶּלֶךְ
 עַד לְקַטֵּן הַפֶּלֶךְ .
 . . . . .
 וּשְׁבוּ וּבְרַקַת
 אַחֲלָמָה מִבְּרַקַת
 לְעֵלְמָה וְאַנְשֵׁת
 הֵן מִנְחָה מִרְחֻשֵׁת ,
 אֲצַעֲדָה עַל יָדַיִם
 נָזוּם עַל אֲפִים ,
 וּלְגִרְגְרוֹתֶיהֶן בֵּין
 עֲנָקִים רַב־יַחַן ,

בְּלָתָם לוֹ חֶבֶל !
 וּנְתָעִים לוֹ הַמָּה
 מִיַּד יְהוָה רוֹמְמָה
 לְעֹנֵג , לְמַחִיָּה ,
 מֵאֵלֶּה שְׁבַע
 כָּל צָרְפוֹ עֲלִימוֹ ,
 אֵל—בָּם יִשְׁתַּעֲשַׁע
 וּלְבֵיתוֹ יֵאֱסָפְמוּ .
 . . . . .
 גַּם בְּמַעֵי הָאֲדָמָה
 חֲלָמִישׁ צוֹר וְשִׁישׁ
 גַּם כֶּסֶף , פֶּזוּ , שָׁמָה ,
 וְקַהֲלֵי אֲבָנֵי חֲפֵץ
 שָׁמָה נִפְצוּ נִפְץ
 שֵׁשׁ , דָּר , סוֹחֶרֶת
 וּפְנִינֵי אֲדָרֶת*
 בְּמִקוֹם צָר וְשִׂאִיָּה
 שָׁם בְּתֵהוּם תְּחַתִּיָּה—
 לְאָדָם נוֹצָרוּ !
 אֲךְ לוֹ הֵם נִשְׁמָרוּ

* פראכט, העררליכקייט, כי שודה אדרתם (וכרי' יא,) .

אֶךְ גַּם הִי וּלְמַדְי
 חָנְנוּ צוּר שְׂרֵי
 חֲסָדִים וּבְרָכוֹת
 מִמֶּתְקִים וּשְׂמָחוֹת!
 וַיֵּשׁ אַחַת רָגַע
 יִפְגְּעֵנוּ רָע פִּגְעָה—
 הֲלֹא אִזּוּ מִשְׁנָה
 בְּפָלִים תִּעֲנֶה
 אַחַר עֵבֶר זַעַם
 עוֹד יִגְדֵל הַנֶּעַם!

* * *

אִישׁ לֹא נוֹצֵר הֶבֶל
 לְרֵאוֹת הַדֶּר שְׁמֵשׁ
 שֶׁר הוּא לְמֵלֵא תִבֵּל!
 וְדַגֵּן הַשָּׁמַיִם
 מִשְׁמַנֵּי אֲדָמָה
 מִכֶּרֶם עַד קָמָה
 כָּל פְּרִי כָּל עֵנָף
 כָּל צֶפֶר כָּל כִּנֹּף
 וְדַגֵּי יָם וְרִמָּשׁ
 צִנְה וּפְרִיץ חִיָּה

בְּכָה מִיַּן יוֹנְקוֹתָיו
 וּלְשֵׁד מְגִד לָמוֹ
 וּתְנוּבָה קִרְבָּמוֹ!

* * *

מִכְחִישֵׁי כָּל הַדֶּר
 אֵל שָׂוֵא אֵל תַּחֲקוּרוֹ
 אִזּוּ שָׂוֵא לֹא תִקְצוּרוֹ!
 חֵיק אֶמֶת נָא חֲדוּרוֹ
 אִזּוּ שׂוּבָה תִאֲצוּרוֹ!
 אִזּוּ תִמְצְאוּ חֵין סֶדֶר
 עַל אֲדָמַת הָאָרֶץ,
 לֹא אֶךְ אִיד אֶךְ פֶּרֶץ
 אֶךְ בְּכוֹת וְאַנְחוֹת
 כַּמְבוּל גְּתִכוֹת
 וּבְרָקִים וּרְעָמִים
 מְתוּצָצִים מְתַלְהָמִים
 בְּרָגוּ עֵב וְעַרְפָּךְ
 מִמְרוֹם לְשָׁפֶל
 וּבְנוּ גְלַחְמִים
 תָּמִיד כָּל הַיָּמִים
 . . . . .

חֲמָרֵי אֲבָנִים
 עֲרוּכִים מִוִּכְנִים
 בָּם יִבְנוּ יְקִימוּ
 יִצִיבוּ יְרִימוּ
 עוֹ מַעֲזֵן וּבֵית
 שִׂיא מִירוֹת תְּפֹאֶרֶת
 בְּמִרוֹמֵי הַקֶּרֶת .
 גַּם פֶּזֶז , כֶּסֶף , צָמֵד ,
 הֵם הֵם יִקְרַת חֲמֵד
 מִן אֲרָמוֹן הַפֶּלֶךְ
 עַד לְקַמֵּן הַפֶּלֶךְ .
 . . . . .
 וּשְׁבוּ וּבְרַקֵּת
 אַחֲלָמָה מִבְּרַקֵּת
 לְעֵלְמָה וְאִשֶּׁת
 הֵן מִנְחָה מִרְחֻשֶׁת ,
 אֲצַעֲדָה עַל יָדַיִם
 נָזִים עַל אַפִּים ,
 וּלְגִרְגְרוֹתֶיהֶן בֵּן
 עֲנָקִים רַב־יַיִחֵן ,

בְּלָתָם לוֹ חֶבְל !
 וּתְתַנִּים לוֹ הֵמָּה
 מִיד יֵה רוֹמְמָה
 לְעֵנֵג , לְמַחִיָּה ,
 מֵאֵלֶּה שְׁבַע
 כָּל צָרְכּוֹ עֲלִימוֹ ,
 יֵאל—בָּם יִשְׁתַּעֲשַׁע
 וְלִבֵּיתוֹ יֵאֲסֹפְמוֹ .
 . . . . .
 גַּם בְּמַעֵי הָאֲדָמָה
 חֲלָמִישׁ צוּר וְשִׁישׁ
 גַּם כֶּסֶף , פֶּזֶז , שָׁמָּה ,
 וְקַהֲלֵי אֲבָנֵי חֲפִיץ
 שָׁמָּה נִפְצוּ גִפְיָן
 שִׁישׁ , דֶּר , סוֹחֶרֶת
 וּפְנִינֵי אֲדָרֶת*
 בְּמִקּוֹם צָר וְשִׁאִיָּה
 שָׁם בְּתֵהוֹם תְּחַתִּיָּה—
 לְאָדָם נוֹצָרוֹ !
 אֲךְ לוֹ הֵם נִשְׁמָרוּ

(* פראכט, העררליכקייט, כי שדרה אדרתם (זכרי' יא,) .

כָּל מוֹעֵד כָּל דָּגַע
לְגֵרוּשׁ לְךָ כָּל נִגַע .-

* * *
אֲמַנָם אִישׁ ! הַגִּידָה
קוֹשֵׁט בַּל תִּכְחִידָה
לֹא רָחַב לְפִיךָ ?
לֹא ? — בַּפֶּשׁ מוֹכֵךְ ?
אִם חוֹן תִּגְנֹךְ

בְּרִכּוּשׁ רַב , קוֹנֵךְ ?
אִם בְּדַבַּר הָעֶשֶׂר
תִּרְאֶה רִישׁ וְחֶסֶד
בְּאֵמֶת — רַב יִתֵּר
מִבְּמִצּוֹק וּבְחֶסֶד ?

* * * * *
בְּמַעֲוֹנָה מְרוּחַת
לֹא לְךָ מְרִבִּית נַחַת
מִלְשִׁכּוֹן בְּעֶרְפֶּל

וְנִטְיָפוֹת וְרַעְלוֹת *
עַל אֲזַנֵּיהֶן עֲלוֹת
מִבְּחֹר עֲדֵי עֲדֵיִים
לְרַהֵיב הַעֵינַיִם

* * *
לֹא תַעֲרֹף הַגֹּבֵר
לֹא תַעֲרֹף הָעֵיץ .
תַּחֲנוּה מִכָּל עֶבֶר
עַל שְׂדֵמוֹת הַחַיִּין
לְרַבּוֹת לְאֶלְפִים
בְּכִרוּבִים בְּשֶׁרְפִים
בְּגִדוֹד מִתְּחִנּוֹת אָבִיב
מִסְבִּיב לְךָ סְבִיב
מִצְהָלוֹת עוֹ פָּנִים
וְנַעֲיִמוֹת וְעֵדָנִים
יִאֲתִיּוֹן יַעֲמֹדוֹן
וּבְגִיל לְךָ יִהְיֶה

(* לפי פתשגן החכם געזעניוס פתרון רעלות מן רעל שהוראתו תנועה ורעדה, כמ"ש הרד"ק בשרש רעל בשם הריק"ם (עיין הביאור לישיעי' להחכם המדקדק ר' וואלף מאיר). וא"כ אחשבה אני כי אולי יש לתרגם רעלות בלשון אשכנז: אהרגעתענגע; יען כי הנה מתנועעות ומרעידות תמיד על בדל האוזן, וגם עשויות הנה מאבגים יקרות ומסבכרי הפנינים והנטיפות כנודע *

תִּחְתֵּן מִסְתַּתְרָת
 «חֲרַפְתָּ גּוֹף כְּבִהְמָה» —
 הֵן אֲמָנָה לְשׂוֹא הֵנָּה
 חֲמֵדוֹתֶיהָנָה ,
 לֹא תִעַנְגּוֹת רָמוֹת
 אֵלַי חַיִּי נִשְׁמוֹת —
 אֵךְ אֲמָנָם , שְׁלָמָה ,
 הַשְׂמֵלָה , תְּחַרְפֶּךָ ?
 הֲלֹא שְׂמֵלָה — גּוֹנוֹ
 לְרוּחַ קָרְבָנוּ !
 וּבְגָדִים — עֲלִימוֹ ,
 מַה זֶה תִכְעַס בְּעַם ?
 מִי הוּא זֶה תְּחַתִּימוֹ ?
 גּוֹרְאָדָם — בְּיַד עֵת !
 . . . . .
 בֵּן יוֹפֵי מְאִסְתָּ
 יִפְעֵתוּ בְּחִשְׁתָּ ,
 כָּכָה אֶת מְנַגֵּינּוֹת
 קָרְאֵת בַּקִּינּוֹת —
 . . . . .
 וְדָמוֹת הֵן מִלְּךָ

בַּחֲדָר אֲשׁוֹן אֶפֶל ?
 . . . . .
 מְנַדְנּוֹת , מְטַעְמִים ,
 אֵל חֶכֶךָ לֹא נְעִימִים ?
 לֹא דִשָּׁן יִרְעִיפוּ ?
 לֹא נֶפֶת יִטִּיפוּ ?
 . . . . .
 גַּם כִּכָּת הַיִּשְׁתִּיָּה
 לֹא עֲצָמָה לַגּוֹיָה ?
 וּבָדָם הָעֲנָבִים
 לֹא עָסִים וְלֹהָבִים ?
 . . . . .
 אֵךְ נִצְרָה הַקֶּצֶב
 אִזְ אִין מְדוּהָ , עֲעָב .
 מְדָה אֵל תְּפָרוּצָה
 אִזְ אִזְ אֵל תְּעֵרוּצָה !
 . . . . .
 תְּפִאָרֶת הַשְׂלָמוֹת
 מְעַטְפוֹת מְרַקְמוֹת
 תִּלְעַג לָהּ , תְּבֹזָה :
 «כַּנְנָב בַּמַּחְתֵּרָת

לְאֲדִיב נַפְשׁוֹתֵינוּ
הִנֵּה כָּל יָמֵינוּ —

• • • • •

הַחֲכָם הַפֶּלֶךְ
הוֹרָה דָּרָךְ גִּלְגֵּל:
«שִׁקֵּר, חֲזַן! צַל — יוֹפִי!»
אֵךְ הוֹד צְדָקָת נָשִׁים
בַּל הִתֵּן לְדוֹפִי

בַּל לְהַכֵּל תְּשִׁים!
הֲלֹא הוּא הוּא אֶלְפָנוּ
הוּא פְּכָה צֹנוּ
הַשְּׁמֵר מִדְּכָד
הַזֹּהֵר מִזָּרָה
בְּגִלְלָל לֹא תִבְחָד

כִּי אַחֲרִיתָהּ מָרָה!
יַעֲלֵת חֲזַן אֲשֶׁתְּךָ
הִיא רוֹדִים תְּרוּךְ
כִּי אֵין חֲטָא אֵין מִשְׁגָּה
וּבְאַהֲבָתָהּ תִּשְׁגָּה
וְשִׁתָּה מְבוֹרָךְ
אַהֲבָה אַהֲבָתְךָ

אִם תִּשְׁקוּף עֵינְךָ
הַמְרָאָה הַנְּעִימָה
לֹא תַחֲדוֹר לָךְ פְּנִימָה?

• • • • •

עַל זְמָרָה נְשֻׁנָּבֶת
קוֹל אִישׁ יִשְׁמִיעֶנָּה
אוּ גַבֵּל יִפְרֹטְנָה
לֹא אֲזַנְךָ עוֹנָבֶת?

• • • • •

אִישׁ! חִיְתָךְ גַּעֲמָה
לֹא נוֹגָה שְׂמִמָּה
רַב חֶסֶד רַב יִשַׁע
יִפְגְּשֶׁךָ כָּל פֶּשַׁע!

* * *

וּבְחֶרֶן אַפְךָ
מֵה תִשְׁלַח חֲצָצִיךָ
עַל הַדְּרֹת הַנְּשִׁים
וּפְנִים פְּחָשִׁים
שׁוֹם תְּשִׁים חֲמֻדָּתְךָ
אַהֲבָתְךָ, טוֹבָתְךָ,
וּמְצוּדִים וְחֶרְמִים
כְּצָרִים כְּקָמִים

הֵן יוֹנֵק שָׂרִים
 (לוֹ הָמוּ מֵעֵיךְ
 לוֹ שָׁגְבוּ רַחֲמֶיךָ)
 תִּגְנֶיךָ עַל בְּרַבִּים
 וְצָחוּק לוֹ צָחֲקֶךָ
 חִיקֶךָ תִּשְׂכִּיבֶהוּ
 גְּשִׁיקוֹת תִּשְׁאָקֶהוּ
 וּמִתֶּק יִנְקֶת!
 בְּרַבּוֹת יָמָיו הֶרֶב
 בֵּן גִּילַת גַּם הֶרֶב
 יוֹם יוֹם יַעַן תַּחֲזוּ
 כִּי כִנְשָׁר פִּתּוֹ
 הוּא גִדֵּל צוֹלַח
 בְּיַת פּוֹרַח
 וּבּוֹ כִּסְלֵךְ תִּשְׁשִׁים:
 «יְהִי אִישׁ בְּאֲנָשִׁים
 «כִּלְשָׁמֶשׁ בֵּן יַנּוֹן
 «וּבְאַחֲרֵיתֶךָ מָנוֹן!»
 . . . . .
 בֵּן מִימּוֹת עֲלוֹמִים
 הַבָּנִים הַיְלָדִים

הִיא אִשְׁתְּ חִיקֶךָ
 תִּבְרָתֶךָ מִנְעוּרֶיךָ
 אֲהַבְתָּהּ גְּשֻׁגָה
 מִמִּתְקִים וּגְדָה
 מִשְׁבוֹרְתָהּ רוֹמְמָה
 לִנְפֶשׁ רַחֲמָה!
 * * * * *
 בְּבָנִים חֲצֵבְתָּ
 הַנְּקִים חֲיִבְתָּ
 כִּי נוֹלְדוּ לְעֲצָבְתָּ
 עֲצִבְתָּ מוֹלְדוֹתֵימוֹ
 וְהֵם אֶל הוֹרֵימוֹ
 לֹא חַיִּים — רַק מוֹת
 . . . . .
 אִם בָּרַךְ בְּרָכָה
 אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ
 שָׁכַר בְּפִרֵי רַחֵם
 גְּדוֹל אֶחָד שְׁכֵם!
 נְחָמָה גְּשֻׁגָה
 וְדְגוּלָה מִרְבָּה!
 מִנֵּי יוֹם הַוּלָד
 לְצָבָא כָּל הַחֲלָד!

איש את דורו סעד ,
 אם ידוץ לו משוש
 אתו יחד ישוש ,
 אם פיד לו אם לחץ
 אותהם עמו יחץ ,
 ודאגה בלבב איש
 אל רעו נבהל חיש
 אליו יגידנה
 אל חבו ישחנה
 נפשו נפשה , נחה ,
 ותקם הרוחה !
 . . . . .
 אם שודדים בלילה
 שמרים גזל , עולה !
 יבזו , יגנובו ,
 ולדמים יארובו
 על כל זרע אנשים
 זאת האשמה נשים ?
 יאך בלה נבהלה ,
 מרק עשק ונבלה ,
 יכלם פרצו פרץ

הם לנו נחומים
 ולחדרה מועדים
 כל מועדי חלדנו
 ובכל חליפותינו
 בימי גיל שעשועים
 ובעתות העתעים !
 ולעת תור הזקנים —
 ישקונו ערבים —
 הם מתת שמים
 הם בנשם החיים !
 * * * * *
 באמונת רעה
 פוג יפוג לבך —
 . . . . .
 וידידות התמימה
 ברית-רעים הנעימה
 מה רם זה החבל !
 פנת יקרת תבל !
 וברהב , ובגאון ,
 ובאסון , ובשאון ,
 על משעול כל צעד

וּמָנָה אַפִּים
 בְּתַמּוּרוֹת הַחַיִּים
 לְאָדָם גִּוַע
 אָח, עֲמִית וְרֵעַ!
 * *
 כֹּה מְלֵאוּ הַחַיִּים
 כֹּה חַיִּי כָּל גִּבּוֹר
 כָּל עֵדֶנֶת שָׁמַיִם
 עַד שִׁפְתֵי הַקֶּבֶר!
 * *
 וּבִהְקִיץ הֵן כָּכָה
 עֲצֻמָּה חֲמֻדָּתֵנוּ
 גַּם עַת בַּת עֵינֵינוּ
 הַשְּׁנָה נִגְעָה
 גַּם אִזּוּ יַד הַבְּרָכָה
 גַּם אִזּוּ הִיא נוֹדָעָה.
 שְׁנָה הַעֲדִינָה!
 יִקָּר חֲסֻדָּה לָנוּ!
 לְבַנּוּ תִרְגִּינָה
 מָגֵן הִיא אֲתֵנוּ!
 הִיא רַבּוֹת עוֹלָלָת
 טוֹב הִיא אֵךְ מִנְחָלָת

«אֵיזֵן צְדִיק בְּאָרֶץ?!»
 בֵּן אִם קָרָה פַּעַם
 כִּי עָקֵב יַעֲקֹב אָח
 (לְתוֹעֲבוֹת אֵל, אָח!)
 לֹא נִבּוֹן הַזֶּעַם:
 הוֹס אַחֲוֵה הַרְשִׁיעַ!
 אִם רָע וּבְלִיעֵל
 אִם הִפָּה בַּמַּעַל
 רִיחַ אֲהַבָּה הַבְּאִישׁוֹ
 אֶת דְּרָכָם הַשְּׁחִיתוּ
 צוּ מוֹסֵר חֲמָסוֹ
 אֲהַבָּה לְאִיבָה שְׁתוּ—
 אֶמוּנִים לֹא פָסוּ!
 כִּנְיִים לֹא נָמְרוּ!
 מִקָּרֵב רַב אָדָם
 אֲשֶׁר אֶמוּנָה יָדָם
 אֲרַחֲוֹת תָּם נִצְרוּ
 רוּחָם לֹא הִמִּירוּ
 וּבְרִית לֹא הִפְרוּ!
 . . . . .
 בֵּן אֲהַבָּה! בֵּן אַחֲוֵה!
 אֵךְ נְאוּה! אֵךְ תִּאוּה!

הָגוּ עִם הַנְּפֶשׁ ,
 בִּקְרַעַת יְפוּחַ ,
 אִזְ קָם מִמְּשָׁכָבוֹ
 נָח בָּחוּ וּלְכָבוֹ
 אִישׁ חַי , חֲדָשׁ רוּחַ ,
 פִּיזְנֵק , פִּילָד ,
 אֲשֶׁר אֵדָּ יוֹלָד .

• • • • •

שִׁנָּה מִיָּמֵי חַיִּים
 אֶל נְפֶשׁ עֲמֵלָה !
 אֵדָּ חַיִּים פִּי־שָׁנִים
 הֵלֵא בָּךְ לָנוּ סֵלָה !

* * *

גַּם תִּתֵּן מְגֻרַעַת
 בַּחֲכָמָה — אִישׁ בַּעַם !
 אֲמָנָם , חֲכָמַת — דַּעַת
 לָךְ אֹרְחָה מוֹפַעַת !
 עַל כָּל הַדְּרָכִים
 בְּנִתְיָבוֹת הַחַיִּים !
 בָּךְ הִיא נִשְׁעַת
 עַד יִדָּךְ מַגַּעַת !

גַּם טָרָם הִיא בָּאָה
 גִּיל לָנוּ בְּשִׁרְהָ ;
 בָּאָה , וְהִישָׁנֵנוּ ,
 עֲנָג תִּשְׁבִּיעֵנוּ ;
 גַּם אַחֲרֵי יִצְאָה
 טוֹבָה הִיא הַשְּׂאִירָה •
 אִישׁ , עֵרָף , יַגַּע ,
 נָד וּמְתַנּוּעַע ,
 יִשְׁכַּב , נַעֲזֹב בַּח ,
 הִיא עֵינוּ סוֹגְרַת
 לוֹ תִתֵּן מְנוּחַ ,
 גַּם עֲצָמָה אֲגָרַת ,
 הוֹסִיף לוֹ אוֹנִים ,
 וּבְדַמְיוֹנִים שׁוֹנִים
 בַּחֲלֵמַת הַמוֹנִים
 עֲשׂוֹרַת מְנִים
 נִשְׁעֵשְׁעַת תִּעֲנִיקָנוּ
 עֲצָבוֹ תִשְׁכִּיחָנוּ !
 כֹּה יִשָּׁן , יִרְגִיעַ ,
 אִין מִשְׁבִּית , מְפָרִיעַ ,
 כֹּה יִשְׁקוּט , יִנְפֶּשׁ ,

הַסְתּוֹ אִזּוֹ אִם נָבֵר
אִזּוֹ סוּפָה וּסְעָרָה
יִגְזְלוּ כָּל תְּפִאָרָה
שָׂדוֹת אִזּוֹ וַיַּעֲרִים
נְחֻשָׁפִים נְנַעֲרִים
וּצְבָא כָּל הַפְּרָחִים
וְהַמּוֹן כָּל הַצְּמָחִים
נִבְהָלוּ אֲבָלוּ ,
נִבְלוּ , קָמְלוּ ,
וּפְלִיטָת כָּל אֱלֹהִים
חֹרֶף עִשָׂה כָּלָה
הוּא בָּא וּמְחַנְּהוּ
נִשְׂאָ רֹם יְדֵהוּ
וַיִּקּוּם כָּל הַבְּרִיאָה
חַיֵּשׁ הַפֶּן לְשִׂאָה .
. . . . .
לְרֹאֵת לֹא הַיִּטְבָּת
לֹא שְׁחֲרָת שְׁחָר
לֹא שִׁבְתָּ חֲשִׁבְתָּ :
«אַחֲרֵי עֵיפֹת לַיִל
«אִזּוֹ כְּמִשׁוֹשׁ אִישׁ חֵיל

אֵל תִּתֵּן אֶךְ אִמְרָ :
נִחַלְתִּי רַק צָרָה
«בִּינְתִי קִצְרָה —
כְּאֲדָם אֶךְ בִּינָה !
אֵל עַל אֵל תְּהִינָה !
הֵן לֹא-נִבּוֹן תַּעֲשׂ
אִם תְּהִפּוּץ לְדַעַת
אֵת רָם מִפֶּן-חִמְרָ !
לֹא כִבְנֵי אֱלֹהִים
אַרְאֵלֵי גְבוּהָ
נִחְנוּ לֹא נִחְכְּמָה
נִחְנוּ עַל אֲדָמָה !

* *
אֲנִי גַם עֲנִי
טוֹב טַעַם הוֹרְנִי
מִדּוֹעַ נִעְצְבָת
אִם יוֹם יִפֵּן , יִמְשׁ ,
שְׁמֵשׁ שָׁב אֶהְלָה
וּבָא תְּחַתּוֹ אִמְשׁ
וַיְהִי חֲשֶׁךְ אֶפְלָה .
אוֹ אֲבִיב אִם עֲבָר

בְּעֵבוֹר לַיְלָה גַּם יוֹם
 בְּעֵבוֹר קָרָה גַּם הַיּוֹם
 גַּם זָרַע גַּם קִצִּיר
 גַּם אָסִיף גַּם בְּצִיר
 בֵּן נִצָּבִים קָמִים
 עַד עוֹלָמִי עוֹלָמִים !
 . . . . .

אֵךְ זוֹ דֶּרֶךְ גִּבּוֹר
 יֵרָא רַק אִיד , שְׁפָר ,
 כָּל רָע , יִחְפְּשֵׁנוּ ,
 כָּל טוֹב , יִכְחִידֵנוּ ,
 תַּחַת לֵב שְׂמִיחַ
 תְּמִיד קוֹל צוֹרֵחַ !

* * *

גַּם מָה תִּהְיֶה אִיבָה
 אֵל זִקְנָה , אֵל שׁוּבָה ?
 מָה יִחְרָה אַפָּךְ
 אִם קָרַב נִשְׁפָּךְ ?
 תִּכְלָה מִי יוֹדֵעַ
 אִיבָה תִּשְׁתַּרַע ?
 הֵן מִרְבִּית הַעֲשָׂנִים

«שָׁב הַיַּלִּל בֵּן-שָׁחַר !
 «וּסְתוֹ , חוֹרֶף , עָפוּ ,
 «וּכְמוֹ אֲתָאוּ , חֲלָפוּ ,
 «אָבִיב אִזְ אֵלֵינוּ
 «אֵיךְ בָּא וַיִּנְחַמֵנוּ
 «מֵעֲצוֹן כָּל אֵיבָל
 מִן עֲמַל כָּל סִבָּל
 «אֶרֶץ גַּם שָׁמַיִם
 «חַן זִיו חַן קִרְנֵי
 «אֵךְ גִּיל , אֵךְ נִחְמָה ,
 «וַיִּתְחִי כָּל הַנְּשָׁמָה !»
 . . . . .

כִּי לַיְלוֹת גַּם יָמִים
 גַּם עֵתוֹתֵי שָׁנָה
 (אֵל צוּה אֹתָנָה !)
 אֲחִזּוֹת יָד תִּלְכְּנָה
 תִּבְאֲנָה , תִּבְרַחְנָה ,
 זוֹ בָּאָה , זוֹ תִלְךְ ,
 בֵּן יִסֹּר הַמֶּלֶךְ !
 חֲקִים לֹא יִמְשׁוּ
 נִצַּח לֹא יִשְׁבְּחוּ

בִּי נָעָה — בִּי נָעָה —
 הֵן הַיְלָדוֹת — נָעָה ,
 הַזְקָנָה — הַפְּרִי ,
 אִם נָעָה נּוֹפֶלֶת
 אִז פְּרִי גּוֹמְלֶת! ...
 . . . . .

הַכְּמָה אִם קָנִיתְ
 יתְרָה עוֹד עֲשִׂיתְ!
 בִּי יָמִים יֶאֱלִיפוּ
 חֵין לְקַח יַעֲרִיפוּ
 אֶךְ בַּעֲבֹב בֵּין נַעַם
 אֶךְ בַּזְּקָנִים טַעַם
 וּבְצַדֵּק נֹאמְרִים
 נְחַמְדִּים הַדְּבָרִים :
 שׁוֹיבָה מָה נְהַדְרֶת!
 עֲטָרַת זִיו תַּפְאֶרֶת!
 * *

בֵּן שָׂוָא תַתִּיפֵחַ :
 «גּוֹ אִישׁ לֹא יִזְכְּרוּ
 «בִּי דוֹר דוֹר שׁוֹכַח
 «כָּל דוֹרוֹת קִדְמוֹתוֹ» —

לֹא מוֹפְתִים נֹאמְנִים
 עַל רַפְיוֹן , אִין-מוֹח ,
 עַל לֹא-עוֹ , לֹא-כַח ,
 רְאִינוּ כָּל רַגַע
 אֵת הַפֶּךְ הַצָּנַע ;
 עוֹלֵי רַבֵּי יָמִים
 נְחַשְׁלִים נְדָהֲמִים
 וּבַעֲצָם הַנְּעוּרִים
 נְהַלְכִים וְקַבּוּרִים
 וְיִשְׁיָשִׁים יַפְרִיחוּ
 וְשִׁנְיָהֶם יֶאֱרִיכוּ
 וְלַעֲדָנָם יִשׁוּבוּ
 וּבְשׁוֹיבָה יִנוּבוּ
 וְדִשְׁנִים , רַעֲנָנִים ,
 כְּשִׁתִּילִי נַעֲמָנִים !
 . . . . .

אֵל אִפּוּא קַרְבֵּךְ
 אֵל יַפּוּל לִבֵּךְ
 אֵל גָּא בִיקוּד מְרִי
 תַבְּעַר אִשׁ חֲמַתְךָ
 עַל רוּחַ יְלָדוֹתֶךָ

נָשָׂר רוֹמְמוֹת הַתְּהִלּוֹת?
 נָשָׂם חָכָם קֹהֵלֶת
 לוֹ בֵּין וּמְשַׁלֵּת? —
 נָשָׂם בְּלִכְלָל? נָשָׂם דְּרִדְע?
 נָשָׂם אָסָף? נָשָׂם הַיָּמֵן?
 פְּכָה הֵלֵא נוֹדַע
 אִישׁ נְשֻׁבֵת תַּחֲכֻמוֹנִי! (א)
 וּבְכָה בֵּין יְהוּדָע, (ב)
 בֵּין גַּם בֵּין חֲכֻמוֹנִי, (ג)
 אַחִיתוֹפֵל, בְּנִיָּהוּ, (ד)
 פְּכָה אִישׁ הַחֲמֻדוֹת
 חוּזָה קֶץ עֲתִידוֹת,
 כֹּה גַם יוֹפֵעַ יְאִיר
 עֶזְרָא סוֹפֵר מְתִיר
 בֵּין גַּם אִישׁ הַיְמִינִי, (ה)
 פְּכָה עוֹד בְּבִירִים

הֵן מַפְעֵל כָּל נְשָׂפָר
 מְפָרֵי גֵו אוֹ רוֹחַ
 הַדְרָתָם נְשֻׁאֲרֵת!
 לַעֲדֵי עַד נְשֻׁמְרֵת!
 לֹא כָבוּ הוֹעָמוּ
 בְּגֵאוֹן נְגָהֵם קָמוּ
 חֲרוֹתִים עַל לוֹחַ
 חֲקוּקִים עַל סֵפֶר
 לְצַבִּי וּלְתַפְאֲרֵת
 לְדוֹר אַחֲרוֹן מְזַכְרֵת!
 . . . . .
 מִי הוּא זֶה לֹא יָדַע
 נָשָׂם: צְפֻנַת פְּעִינָה?
 אוֹ נָשָׂם: בֵּין מְנוּחַ?
 אוֹ רוּעָה הַנְּאָמָן
 בְּבִיר הָעֵלִילוֹת

- (א) כֵּן ראשי הגבורים אשר לדוד: יושב בשבת תחכמוני, עדינו העצני, על שמונה מאות חלל בפעם אחת, (שמאל ב כ"ג.)
- (ב) לפי עדות הכתוב גבורותיו ופעולותיו רבות: ובניהו בן יהוירע בן איש חיל רב פעלים. . . (שם שם).
- (ג) דברי הימים א' כ"ז.
- (ד) שם שם. גבור השלשים.
- (ה) בן־יאיר. . . איש ימיני (מגלת אסתר).

כִּי רַבִּים בְּיָנֵינוּ
 בַּחַיִּים חַיְתָנוּ
 שְׁמָעֵם לֹא שָׁמַעְנוּ
 וְשָׁמָּם לֹא יָדַעְנוּ
 יַעַן בֵּין הַחַיִּים
 אֵין לָהֶם אֲזָכָרָה
 אֵין שֵׁם, אֵין תַּפְאָרֶת;
 אִם כָּכָה בַּחַיִּים
 לֹא הֵמָּה נִשְׁמָעוּ
 לֹא בָנוּ נִגְעוּ —
 מַה גַּם כִּי נִסְעוּ
 כִּי מָתוּ — גָּרְעוּ!
 . . . . .
 אֵין כְּלִיּוֹן, אֵין קֶרֶן
 לִיקָר שֵׁם בְּאָרֶץ!
 . . . . .
 אַף לֹא רַק אִישׁ, אָדָם,
 בְּאַלְהָה יִנְחָלוּ —
 אַךְ גַּם מַעֲשֵׂי יָדָם
 לֹא כָלוּ לֹא כָלוּ,

כְּמוֹתָם אֲבִירִים!
 הֲלֹא דוֹרוֹת אֲלָפִים
 שְׁכָבָר זֶה נֶאֱסָפִים,
 וְשִׁמּוֹת הָאֲדִירִים
 עַד כִּה עוֹד מִזְהִירִים
 וּכְכוֹכְבֵי רְקִיעַ
 קוֹ זְכָרָם מִגִּיעַ
 לְקִצּוֹת פְּנֵי תַבֵּל
 וּלְנִצָּח לֹא יִבֹּל!
 . . . . .
 אַךְ יֵשׁ כִּי יִהְבְּלוּ
 וְלֹא-חֲכָמָה יִשְׁאָלוּ:
 «הֵן רַבִּים נִשְׁכָּחוּ
 מִבִּצֵּל הֵם נִהְלָכוּ
 מִכָּעַב חֲלָפוּ לָמוֹ
 «אֵין פֶּה עוֹד זְכָרְמוֹ?» —
 אֵל נָא יִתְאוּנְנוּ
 נָא אַךְ יִתְבוֹנְנוּ:
 הֲלֹא אֵי קָה אַךְ הֵמָּה
 בַּחַיּוֹת חַיִּי-אֲדָמָה
 גַּם אִז לֹא נוֹדְעוּ!

הֵן יֵאָחֶזֶק שְׁעַר
 כִּי לִפְנֵי לָךְ שְׁעַר
 אֶת קִבְרִי, אֶת מוֹת,
 אֶךְ דְּמִיּוֹן צִלְמוֹת
 אֶךְ עֲשֵׂאת אֶךְ שְׁבֵר
 אֶךְ עֵד אֶךְ רִצַּח
 לְצִמְיֹתוֹת לְנִצְחָה
 פֶּסֶם מְקוּהָ — פֶּסֶם שְׁבֵר —
 חֲלִילָה, חֲלִילָה!
 חֲדַל נָא! הוֹאִילָה!
 בַּל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ
 לְחִטָּא מוֹל אָבִיךָ
 קוֹנֶה בּוֹרְאֶךָ
 בְּפִטְמֵן יוֹצֵרְךָ
 וְזוֹרֵנְךָ הַעֲשֵׂה
 הוֹד יִתְרוֹן נַפְשֶׁךָ,
 וְכִמוֹ עֵת חֵי אָתָּה
 זֶה גְּוֹהֶ: מִשְׁכַּנָּה,
 כִּכָּה אֶת דְּמִיָּת
 כִּכָּה גַם מִשְׁפָּטָה,

שָׁם.. עֲדָה.) לְעֵינַיִם
 שָׁם מוֹף וּמְצָרִים
 וְשֵׁאֵר אֲרֻצוֹת קָדָם
 שָׁם אֵתוֹת מְקָדָם
 הַשְּׂרִידִים הַקְּדוּמִים
 מִשְׁנֹת דוֹר עֲלוּמִים
 מְגִדְלִים, עַמּוּדִים,
 אֲיִמִּים, חֲמוּדִים,
 כְּחֻזִּיּוּם, כְּבִרְקִים,
 יִרְקִיעוּ לְשַׁחֲקִים,
 רַב מְסַפּוֹר גָּבְרוּ
 הַעֲתִים עָבְרוּ
 וּבְחֶסֶם עָמְדוּ
 לֹא עָרְן אָבְדוּ!
 . . . . .

בֵּן עַל עֲפְרוֹת אָרֶץ
 אִין כְּלִיּוֹן, אִין קְרִיץ!
 * *

גַּם מִפְּרִיָּה קִבְרִי
 מָה תִּתְחַלְחַל גָּבְרִי?

קִיץ חֶקֶר הַגִּיעָה?
 גּוֹ, נִפְשׁ, בְּהִיּוֹתָם
 אִיךָ הֵמָּה נִצְמָרִים?
 כֵּן גַּם רָגַע מוֹתָם
 אִיךָ הֵמָּה נִפְרָדִים?
 אוֹ עֵינֶיךָ אִם שִׁמְתָ
 עֵת מִן אֵל רִקְמָת
 לְרֵאוֹת אִיךָ נוֹצְרוּ?
 אִיךָ אִזּוֹ הֵם חִפְרוּ?
 מָה יְהִיוּ, מָה הָיוּ?
 עֵת מֵתִים, עֵת חַיִּים?
 . . . . .

אִם לֹא אֲמַנָּם פְּכָה
 מִדוּעַ? אֵיכָכָה?
 עַל עַל מִדְּעָתְךָ
 תִּחְרוֹץ מִשְׁפָּטְךָ
 וּתְמַרר יָמֶיךָ
 אִין שְׁלוֹם עִמְךָ
 . . . . .

נָא הִנֵּחַ יָדְךָ

אַחֲרֵי כִי גִוַעְתָּ
 אַחֲרֵי אַתָּה מָתָ
 אַחֲרִיתָהּ הוֹכֵנָה
 וּמְאוּרָה* לָהּ אֶרֶץ
 לְהִיּוֹת שׂוֹד כָּל שְׂרָץ —
 נִגְדָה לֹא שׁוֹיֵת
 שְׂכַחְתָּ שְׂכַחְתָּ
 כִּי לָהּ אִזּוֹ מְנוּחָ
 גּוֹ יָשׁוּב אֶל אִפְסָ
 הוּא לְקַח מֵאֲדָמָה
 גַּם שׁוֹב יָשׁוּב שְׂמָה
 לֹא זֶה גּוֹרֵל נִפְשׁ
 הִיא תִדְרָא גְבוּהָ
 לְהָדִם בָּם אֱלֹהִים! —
 . . . . .

הִנְנִי אֲשַׁאֲלֶךָ
 אִם יָבִין שְׂבָלְךָ
 אִיךָ גּוֹ מִבְּלִי נִפְשׁ
 יָשׁוּב וִיהִי רִפְשׁ?
 הִגִּד אִם יִדְעָתָ?

* הַסֵּפֶר מִן מְאוּרַת צַפְעוֹנִי .

בְּמִנוּחָהּ וּבְנִחַת
חֵיתוֹ לֹא אַחַת
וּבְמִצְעָר הַחַיִּים
חַיִּים רַבּוֹתִים !
.....

וְעֲצָמוֹת תְּעַנְּנוֹת
כָּל יַעַת , אֵין הַפְּנוֹת
מִצָּא יִמְצָא גְּבֵר
עַד יִרְכְּתֵי הַקֶּבֶר !
.....

וּמִן קֶבֶר הַלְּאָה
עוֹד עָלֵינוּ מְעַלָּה
רַק עֲנֵג רֵוִינוּ
הֶרְמוֹנוּ מִצַּח
שֵׁם לִימִין אָבִינוּ —
שֵׁם הַנְּעִימוֹת נְצַח !!

וְשִׁמַּח כָּל עוֹדֶךָ !
וְאַכֵּל נָא דִּיךָ
מִדְּבֶשׁ צוֹף חֵיךָ !
.....

גַּם דַּעַת מוֹתְנוּ
אַל תִּחְרִיד נַפְשֵׁנוּ !
כִּי כָּל עוֹד יִדְעֵנוּ
הֵן לֹא עוֹד גּוֹעֵנוּ ;
וּמִתְנוּ — אֵינְנוּ —

אִז אֵין מִדְעֵנוּ .
.....

הֵן שָׁנִים אֲלֵפִים
לֹא חֵי אִישׁ בְּחַיִּים ,
אִם רוּחוֹ שְׂאֲנָנָה
בָּה נִחַת קִנְנָה

מִשְׁאֵת כַּפֵּי

לאחר ממאהבי צעיר לימים ורב דעת שכבס אחד ער יתר
הצעירים בני גילו בהביאי לו כַּף אחת כסף טהור
לְכַנְגָה ביום חתונתו וביום שמחת לבו .

דוד נְבֻכָדְרֶזַר , בַּיּוֹם הַנְּבֻכָדְרֶזַר , מִשְׁאֵת יָמָיו
שִׁי לָךְ אוֹבִילָה , אֶתְהָה הוֹאִילָה , קָחְנוּ !
זְכוֹן קְדוּמִים , לְשָׁנוֹת הָעֲלוּמִים , תַּחֲשֻׁבְנוּ
גַם אוֹת לַיָּמִים , עַד עוֹלָמִים , קֶץ חִלְדָּה .

טוב כַּף אַחַת , וּמְלֵא נַחַת , מִנְּאֻמָּן רוּחַ !
וּכְמוֹ כַּף בַּיָּד , תִּקְבּוּץ עַל יָד , דִּי תִשְׁפִּיעַ ;
שְׁמֵשׁ , אֵט תִּהְדוּף אָמֵשׁ , אִזּוּ בְּעִזּוֹ תוֹפִיעַ ;
בֶּן קַטּ רֵאשִׁיתְךָ , רַב אַחֲרִיתְךָ , דוד צְלוּחַ !

וּכְמוֹ עֵתָה , בֶּן אֶתָה , וּבַת גּוֹדְלָה
עַד נִצַּח , תִּרְיֵמוֹ הוֹד מִצַּח , בְּנָעִים אֲשֶׁר
וּפְרִי בָטָן , גַּם יְהִי יִתֵּן , כָּל גִּיל כָּל עֲשָׂר ,
כָּל זֹאת , עֵינֵי הוֹרִיקָה רֵאוֹת , וּמֵאֲהַבְךָ

בלב תם

* * *

בחדש זיו .

שנה : יתרה עשה — לפ"ק .

לְשִׁפָּה עֲבֵרִיָּה*

אחרי נאסף המאסף ויגמלו בפורי העתים :

אם פה פנה יום ויחשך אמש
שם ארץ אחרת תזרח שמש
בן שמש קדש! אם בעיר ברלין שקעת
בעיר ווינה ביום בהדרך בקעת!

לְשִׁפָּה הַהִיא*

עת נשבתו בפורי העתים ויצא הפרס החמד .

אל תאמרי: כי את בבוריך
העת מעז קצפה הפתה חרם
אך, אחרי הבשילו אנשכלותיך
מפרים לקחה — ותטע פרם!

---

* מספרי שירים לשלמה

על ספר ציון

בצאתו לאור

ע"י החכמים דר. יאסנט ודר. קרייצענאד גע*)

ציון תפת קדש את תפת העבר!
ציון קדוש אות פלא אל כל שמע
ציון בתה, ושאתה חי, לא גוע,
עפה ולשונה יפרחו מכל עבר!

עפה — מלכי חסד רפאו לו השבר
אחרי במלוא תבל פני התנועע
ולשונה — פניה רב ידם יגע
הרחיבה הארצה בספר בחבר.

תפארת השפה ביקר אם הרימו
ממאספי האוסף עד נוטעי הפרם
פני ציון — גם שם ציון לעד הקימו!

ובכן תפת קדש! הרימי המצח
כל שט כל מפגע וזמן כל יפך חרם
זכרון עמך ולשונך — יעמוד לנצח!

(מספרי שירים לשלמה .

לַיְלָד הַיְלָד (*)

הֵן בְּבָבִי עָמָה תַתֵּן קוֹלָהּ
וּבַל יִדְעֶתָ כָּל פְּרִיץ ,
וּמָה תַעֲנֶה לְמַרְאֵה עֵינֶיהָ
אִם תִּגְדֹּל , אִם תִּרְאֵה הָאָרֶץ !

דֶּרֶךְ הַחַיִּים (*)

בְּרִאדָם תִּיְהֶה נָא אַךְ בְּכֶשֶׁר
וּשְׂמַח בְּטוֹב לֶךָ יַעַד אֱלוֹהַּ
תָּמִיד אֵפוֹא אָנֹכִי תַחִי בְּאִשֶּׁר
לֹא תִירָד שִׁפְלִי , לֹא תַחֲפִץ גְּבוּיָהּ .

לִידֵיד נֶאֱמַן

עַת בְּגֵרָה בּוֹ הַצְּלַחְתּוֹ וַיִּשֶׁם לְדוֹךְ סַעֲמִיז לְגוֹר לְלַתֵּם אִיהַ . (*)

הִנֵּה כַּמִּים לְפָנַיִם מְנַגֵּד
כָּכָה גַם לֵב רַע מוֹל לֵב רַעְהוּ
אִין כָּל מְקָרָה , כָּל פְּגַע , כָּל בְּנֵד
אֶת חַם הַיְדִידוֹת — כִּי יִרְפָּה עֲזֵהוּ .
וּבְכֵן רַעִי טָרַם תַּעֲזֹבֵנִי עָתָה
טָרַם תִּלְךָ — אֶת חֶלְקֵנוּ נְמִירָה

(*) מַסְפְּרֵי שִׁירִים לַשֵּׁלֶמָה .

היא לך לבי ותנה לי לך אמה
ובריתנו אפוא — עד לא נפירה !

לשר וגדול...

אחרי מצאתי הן בעיניו וכבדני במנתה
כבודה, ספרים יקרים מבית אוצרו. *

(מסערי שירים לשלמה)

מָרָם אֶקְחָה
מִיָּדְךָ הַפְּרָכָה
אֲנֵא אֲדַנִּי
תּוֹאֵל תְּרַשְׁנִי
הַקָּרֵב מִנְחָתִי
תְּהַקְּתִי, תּוֹדֵתִי .

*

*

עֲבָרֵי הַנִּנִּי
בַּל תִּבְזְנִי
מִקְשֵׁיב מְלֹךְ
לְקַטֵּן הַפְּלֹךְ
לְאֵנוּשׁ גִּזַּע
אֵל־חַי שִׁמְעֵ !

תפארת בנים אבותם .

חידה

חֲדָה מֵאֵת אִמִּי זָקַנְתִּי (אִמּוֹ שֶׁל אֲדוֹנִי אֲבִי הַלֵּל) שָׂרָה
בְּהַגְאוֹן מוֹהַר־ר' עוֹזֵר זֵלֶה־הָיָה רַב דְּבַלְבִירֶשֶׁק בְּפֶאֱלֶעַן .

עַל אֹתִיּוֹת הַשֵּׁם שָׂרָה . *

א.

אֲנִי בְּשִׁלְשָׁה רְאִשִׁים וּבְלִי רַגְלִים ,
אֲנִי הָרְאִשׁוֹן בְּשָׁמַיִם ,
וְאֲנִי עוֹמֵד בְּאַמְצֵעַ יְרוּשָׁלַיִם ,

* (תולדות חאשה הנשאה הנפלאה הזאת אתי הנה בכתובים בשם «חיי שרה» וברצות ה' את דרכי אודיעם בקהל רב נגדה נא לכל עמי בספרי דברי ש ל מה אשר נכון הנני להוציאו לאור קרוב ומהר א"ה . ופה אך בקצרה ולא במלים כבירים אומר : האשה הזאת תוכל תחשב באמת לפלא השמיני לשבעה פלאי התבל . היא היתה אחת מן היחידים השרידים אשר ה' קורא בם . היתה נצר משרש יחש גדול מצדי צדדים (מצד אביה ומצד אמה) אך יחש עצמה היה עולה על כולנה . לא בדרך גוזמא והכאי . אך בשם האמת והנכחה אדברה : היא היתה בקיאה בכל הלמוד בבלי וירושלמי , היתה בעלת שכל חד וחרוף מאוד מאוד , עד כי גאוני הזמן ההוא כגוה בשמות הכבוד : חריפה ושנונה , סיני ועוקרת הרים . גם בפוסקים היה לה יד ושם גדול ועצום . כל דברי המדרשים היו שגורים על פיה . כל כתבי הקדש (תנ"ך) כמעט היתה יודעת בעל פה : ידיה רב לה בחכמת הרקדוק ושמוש הלשון . היתה קוראת תמיד בחשק לבבה כל ספרי מליצה וחכמי המחקר , וגם היתה בעצמה מושכת בשבט ספר ומליצה עד להפליא על טהרת לשון הקדש וחוקי כללי הרקדוק . וגם כתבה שירים ומליצות רבות , אך לדאבון לבי ולבב כל בני משפחתי נאבדו בענין רע , כי עלו על המוקד בעת פרצה להבת שלהבת בעיר מגורה ויהיו למאכולת אש ועפרות אפר , ורק דברים אחדים קשנים וקלי ערך נשארו אודים מוצלים מאש , והאחת מהם היא החידה הנצבה למעלה אל מול עיניך הקורא היקר :

זולתי לא יפתח איש שפתיים,
ואני יושב ראשנה אצל מלך אחד בירושלים.

ב.

ואחרי כן אני בא בלי ראש ובלי רגלים,
רק פקשת אשר בענן השמים,
ואני עומד באמצע ארץ מצרים
וכן גם בארם נהרים.

ג.

ואחריהם אני העומד בראש כל הרים
רגלי אחת ארבה ואחת קצרה ארים,
ואני יושב בסוף מקהלה ועדה,
ואני הראשון בהודו והצעיר באלפי יהודה.

ואם תרצה לדעת פתרון החידה הזאת לך אל המערה דאברתם דגנא
בכנפאי ואנא ברישיה מעיינא

קינות לשלמה

ראשון לציון*)

פה בשדה אל-מֹות ראשנה קבר מצאה
יראת ה' ותמימה ממרחק הנה באה

(*) בשנת תקצ"א כוננו מה עירנו ווילנא חצר-מֹות תדש, והאשה הג"ל
היתה אז הראשונה והיחידה בבית קברות זה. אך בזמרי בדבר הזה פלצות
בעתתני! כי למן היום ההוא עד היום שאנו עומדים בו — תסמר שערות בשר

יִשְׂרוּ כָּל הַרְכִּיבָה כָּל יְמֵיהָ עַל הָאָדָמָה
גַּם מֵעַלְלֶיהָ זָכוּ עַדֵי הַמּוֹתָה נִרְדָּמָה .
הַנִּתְקָה מִמְּקוֹמָה , שָׁם יָנוּחוּ גְדוּלֵי הוֹרֵיהָ
בְּאָהָה עֲדֵינוּ הַיִּשְׁרָה , וְצָבָא חֵיל צְדָקוֹתֶיהָ ,
תַּמָּה ! חֲדָלָה ה' הָאָחֵר אֶת־יִוְלָדֶיהָ בְּאָרֶץ תַּחְתִּיתָה
בְּצֵל אֵל אֲמָנָם תָּשׁוּב — פְּנֵעוּרֶיהָ בֵּית אָבִיהָ !
אֵד מֵרַחֲשׁוֹן תִּקְצֵא לִפְיָק :

עַל אִם וְיִלָּד , כִּי מֵתוּ בַהוֹלָד .

מִי אִתָּה הַנֶּבֶר , תִּקְרָא הַחֲרוּת פֹּה עַל קָבֵר ,
וְעֵינֶיךָ בֶּל תִּזַּל מִיָּם ?
לְעֵינֶיךָ נִצְבֶּת , בְּדָמוֹת הַמִּצְבֶּת ,
דָּמוֹת חֲלִיפַת חֲמַדַּת הַחַיִּים !
כִּי כֹה מְלֻמָּטָה , בְּמִקּוֹם תַּעֲמֹד אָתָּה ,
בְּעֵבֵי הָאָדָמָה תָּנוּחַ —
הִו לְצָרָה וּלְתוּגָה ! אִשָּׁה רַבָּה וְעֵנְגָה ,
צְעִירַת יָמִים יִקְרַת רוּחַ .
בְּלִדְתָהּ בְּכוֹר פְּרִי בִטְנָהּ , הַמּוֹת עֹמֵד לְשִׁטְנָה ,
וַיִּדְרוּךְ חֵישׁ הַקְּנֻשָּׁת ,

יִרְאֶה וְרַעַד יִבֹּא בִי ! — עַרְךְ שִׁבְעִים אֶלֶף נֶפֶשׁ מִצְאוּ קִבְר לִמּוֹ בַעֲמֵק
הַרְפָּאִים הַלּוּה . בְּיוֹם כְּתָבִי הַקִּינָה הַזֹּאת הָיוּ כְּמֵעַט כָּל אֱלֹהֵי עוֹדֵם בַּחַיִּים
חִיתִם — עֵתָה כִּיֹּם הַזֶּה כּוֹלֵם חֲלָפּוֹ הִלְכוּ לֵהֶם וְאִינָם , וְאִנְכִי — בַּחֲסֵד ה'
וּבְרַחֲמֵי גְדוּלִים עָלַי ! עוֹדֵנִי חֵי וְקִיִּים . חֵי וְקִיִּים עוֹדֵנִי — אַחֲרַי כִּי בְצָבָא
וְחֲלִיפוֹת הַזֶּמֶן הַזֶּה שִׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ תָּמוּ לַגּוֹע ! — הַגִּיּוֹן נֹאֵר וְנִשְׁגַּב
וְעִכְּפִי מִתִּי מִקּוֹם לִקִּינָה הַזֹּאת בַּסְּפָרִי זֶה .

תָּבוּ לְרַגְלֵי קְאָחָד, הָאֵם וְעֵלָה יָחַד,
גַּם הַנֶּפֶל גַּם הָאִשֶּׁת,
יַחְדָּו פֹּה יִשְׁלִיּוֹן, רַחֲמֵי מִי לֹא יִהְיֶינָה,
עַל פִּיד זֶה עַל זֶה הַשְּׁבָר ?
הֵן עֲלוּמִים וְנָעַר, נִקְיוֹן הֵם וְטָהַר,
צְמָדִים שֹׁכְנִים פֹּה קֶבֶר !
וְכִמּוֹ הַיֶּלֶד חָף אֵין פֶּשַׁע, בֵּן הוֹרְתוֹ רַבַּת צְדָקוֹת וַיִּשַׁע,
רַבַּת שֵׁם-טוֹב סָלָה.
לָשֵׁם עוֹלָם לָהּ עָשָׂתָה, בְּחִין מִפְּעֻלֶיהָ וּמַעֲלֵלֶיהָ חֲמַלְתָּה,
עַד בֹּא קִצָּה לַעֲשׂוֹת הוֹאִיָּקָה
עוֹד טָרַם סָגְרָה עֵינֶיהָ, צוֹתָהּ כִּי יִמָּכְרוּ בְּגֵדֶיהָ —
וְשׁוֹבֵת — עוֹלָמִים מְזֶה תִּגְסַד,
הֶמוֹן כָּל הַכֶּסֶף, אֲשֶׁר מְזֶה יֵאָסֵף,
יִהְיֶה לְעֵנִיִּים תָּמִיד לְגַמְיֵל תִּחְסֹד.
עַל בֵּן מֵר יִקוֹנֵן אָבִיהָ, יִלְיָלוּ אַחוֹתָהּ וְאָחִיהָ,
יִמְאֵן הַנְּחָם בְּעַל גְּעוּרֶיהָ.
שְׁמָמִים גַּם בָּנָהּ וְאָבֶל, עַל אֲבִדוֹן יִקַּר הַחֶבֶד,
כָּד יוֹדְעִיהָ וּמִפְּרִיהָ
יִבְכוּ כְּכַה אֶךְ בְּנֵי הַחַיִּים — וַיִּרְגְּנוּ אִמָּנִם הָעוֹלָיִם שְׁמָיִם,
אִם בְּרָכָה אֲתָם יוֹבִילוּ
לְצַדִּיקִים טוֹב צָבְרוּ — לָהֶם «אֶךְ טוֹב» אָמָרוּ:
«כִּי פָרִי מַעֲלָלֵיהֶם יֵאֱכָלוּ»

ותגוע ותמת ביום ד' ח' אדר תרצ"ד

הו' ! אם וילד חבר-קבר. לס"ק :

על שִׁדְדֵי הַתָּרִם, עַת מֵאַרְצֵי הַיָּם * (א)

שָׁמָּה וְשָׂאִיָּהּ, תִּאֲנִיָּה וְאֲנִיָּה,

בְּמַעוֹן הַתּוֹשִׁיָּה.

מִבְּחַר בְּחִירָיָהּ, הַגָּדוֹל בְּגִדּוּלֶיהָ,

נָסַע לְאַרְצֵי הַנְּשִׂיָּה.

וְמִי לֹא יִדְעֵנוּ, וְמִי לֹא יִפְרְנוּ,

אֵת זֶה הַנוֹסֵעַ?

אֵת גִּדְלוֹ בַּתּוֹרָה, בַּתְּחֻמָּה וְאוֹרָה,

מִי אֵינְנוּ יוֹדְעֵי?

לְמַד דַּעַת רָמָה*, בְּשִׂמוּאֵל בְּנֵי־וֹת בְּרָמָה,*

בְּבַחֲרֵי עִם אֱלֹהֵי.

רְיֹד חָשֵׁב לוֹ גַם כְּלֵי שִׁיר, וְנָעִים כְּנֹרֹי הַיַּעִיר,

גְּבוּהָ גְבוּהָ.

לְוִיֹּת הֵם יְדַעוּתָיו, וְעוֹז תְּרוֹמוֹת מְדוּתָיו,

מִי זֶה יַחֲוֶהוּ?

וְמִי יִפְמִיר בְּשִׂפָּהּ, אוֹ בְּמַגְלָה עֶפְהָ,

כָּל פְּרִשְׁתֵי יִקְרְתֶהוּ!

(א) הלא היא כתובה עלי גליון המגיד לשנה התשיעית: נומ' 49

* הוא היה מורה-ראש (פרופיסור) בבית מדרש הרבנים בפאדובה.
** תרגם יונתן בית אולפנא, והוא בית מדרש וחינוך לבני
בניאים הצעירים לימים.

אָר גְּדוּלוֹת וְנִצְרוֹת, וְחֵדְשׁוֹת וְגִבּוֹרוֹת,
בְּכֹל רַחְבֵי הַתְּעוֹדָה.
אֶת שֹׁפֵה הַקְּדוּשָׁה, יְדוֹ אֶרְחָה חֲדָשָׁה,
כְּנוֹדַע בְּיִשְׂרָאֵל וַיהוּדָה.
טוֹבוֹ יִקְרוֹת סִפְרָיו, וְרוֹם תְּבוּנוֹת מְאֻמָּרָיו,
הַרְשׁוּמִים בְּמִכְתָּבֵי יִשְׁרוֹן (*).
אֲמוּנָה אֲמֵן וּמִיִּשְׂרָיִם, אֵתוֹ הָיוּ שְׁמוּרִים,
כַּטּוֹמֶפֶת וּזְכָרוֹן.
זֶה אֵךְ קִצֵּה תְּפִאֶרֶת הַדְּרָךְ, יִמְרָם וְרַב הָעֵקֶד,
מֵאִישׁ דָּגוּל מְרַבָּה.
לִכֵּן אוֹהֵב עַמּוֹ וְדָתוֹ, חוֹבֵב תּוֹרָתוֹ וְחֻכְמָתוֹ,
כַּעֲת נִפְשׁוֹ לוֹ דָּאֲבָה,
הִסִּי אֲמָנָם בַּת הַקִּינָה! וְקִנֵּי לָךְ בִּינָה!
אֵל תְּהִי עֵינֶךָ בּוֹכִיָּה,
הַפֶּךְ תִּהְיֶךָ כָּל קִינָה, לַתְּרוּעָה לְרִנָּה,
בְּיוֹם הַתְּחִיָּה!

מרחשון . שנת : וכרת הזוללים : לס"ק

(* בכורי העתים, כרמי רנד, ציון. כוכבי יצחק, אוצר נחמד, ודומיהם.

צִיּוֹן לְנַפְשׁ יִקְרָה .

שָׂאֲנִי הַקּוֹרָא הַיִּקְרָה ! וְאֶעֱצֹרָה כַּמַּעֲט רֹגַע לְשִׁפּוֹךְ מֵרֵי שִׁיחֵי
וַיְגוֹנֵי בַחִיקָךְ . צֵרָה בִּלְבַב אִישׁ יִשְׁחַנֶּה . אֲדַבְרָה וַיְרוּחַ לִי . לֹא עֲלִיכֶם
כֹּל קוֹרָאִים אֲהוּבִים רֹגַע מִקְרָה קֶרְנִי , מִכְאוּב כַּמְכְאוּב אֲשֶׁר עוֹלָל
לִי ה' בְּיוֹם חֲרוֹן אַפּוֹ ! אִשֶׁת חִיקִי מִחַמֵּל נִפְשִׁי , חַיֵּי רוּחִי וְנִשְׁמַתִּי ,
אֲשֶׁר נִפְלָה לִי לְחַבֵּל בְּנַעֲיָמִים בְּשָׁנוֹת הָעֲלוּמִים , כִּי עַתָּה בָּאֲנוּ
בְּמִסּוֹרֶת בְּרִית הַנְּשׂוּאִים וְתָהִי הִיא אֲזוּ בַת יִיג שָׁנָה וְחֻצִי , וְאֲנִכִּי בֶן
יָד שָׁנִים : וְה' בֵּרַךְ אֹתָנוּ , הִתְעַלְסָנוּ בְּאֵהָבִים אֲהַבָה קְדוּשָׁה
וּמְהוֹרָה בְּתוֹם חוּם קִשּׁוֹר נֶפֶשׁ וְרוּחַ יָחַד , אַרְבַּע וְאַרְבַּעִים שָׁנִים
רְצוּפוֹת , חֵינּוּ רַבִּינוּ וּבְנִים רַאֲיֵנוּ , וּבְנִים לְבָנִים , דוֹר שְׁלִישִׁי (ה')
עֲלֵיהֶם יַחֲיוּ !) , דוֹר מֵלֵא בְּרַכַּת ה' , דוֹר מִצֵּא חֵן בְּעֵינֵי אֱלֹהִים
וְאָדָם (כֹּאֲשֶׁר כִּבֵּר הוֹדַעְתִּי נֶאֱמָנָה בְּקֹהֵל עִם בְּסִפְרֵי קוֹל שְׁלֹמֹה
צִד 36 — 47) . וּפְתָאוֹם לִפְתָע בְּמִשְׁוֹךְ יָמִים אַחֲרָיִם (יָמִים שֶׁשָּׂה)
לוֹקַחָה מִמֶּנִּי זֶה רַעִיתִי , נִגְזָלָה מִנִּי זֶה חֲמַדְתִּי תַמְתִּי ! וְאֲנִי אֲנָה אֲנִי
בָּא ? נִשְׁאַרְתִּי בְּדַד גְּלָמוֹד , שְׂכוֹל אֶרְמֵן , כַּעֲרֵר בַּעֲרָבָה , בְּאֵן
רַע כִּלְבָבִי , אֲשֶׁר נֶפֶשׁ אַחַת לָהֶם וְרוּחוֹ רוּחַי . הִתְחַמֵּץ לִבִּי ,
מַעֵי רִתְחוּ וְלֹא דָמוּ , אֲבָדוּ עֲשֵׁתוֹנוֹתִי , וְאַמְצָא לִי רֵק נוֹחַם נֶאֱמָן
אֶחָד לְבַד , וְהוּא לַעֲרוֹת עָלַי גְּלִיוֹן הַגּוֹת רוּחִי וְשֹׁאוֹן מוֹרְשֵׁי בַחֲרָדִי
נִפְשִׁי פְּנִימָה לְמַעַן הַקֵּל מַעֲלֵי כּוֹבֵד נִמְלֵ מִשָּׂאֵם אֲשֶׁר נִלְאִיתִי נִשְׂוֹא .
עַל כֵּן חֲגוֹנִי רַעִי ! שְׂאוֹנִי נֹא ! וְאַתּוֹה לְפָנֶיכֶם כֹּל פִּרְשַׁת הָעֲנִין הֲרַע
וְהִמֵּר הַזֶּה בְּכֹל חֲלָקָיו לְכֹל פִּרְטָיו .

זֶה הַדֶּרֶךְ וְכֹה עֲשִׂיתִי .

עוֹד בַּחַיִּים חִתָּהּ (זִיל !) הִלְכְנוּ צְמָדִים לְצַר צוֹרוֹת עַל
רְקוּעֵי פָחִים (פְּאֵטְאֲגֶרְאָף) וַיִּתְאַר תְּמוֹנוֹת שְׁנֵינוּ עַל לֹחַ אֶחָד

בְּשִׁבְתֵּנוּ לִפְנֵי יוֹד , וְאַחֲרֵי הִלְכָה לְעוֹלָמָה , וְאַכְתָּבָה עַל זֶה־קִיר
תַּחַת תְּמוֹנַת שְׁנֵינוּ זֹאת טוֹרִים שָׁנִים וְאֵלֶּה הֵם :

«תְּמוֹנָתִי וְתְמוֹנַת רַעֲיָתִי
«הִצְרוּרָה בְּצִרוּר גְּשָׁמָתִי !»

וּמִתַּחַת לִזֶּה עֲרַכְתִּי גְלוּיֹן פְּתוּב עֲלֵיו פְּדָבְרִים הָאֵלֶּה :

זַעַף וְחֲרוֹן , יִשְׂאֵת וְשִׁבְרוֹן .

קִינָה הִיא עַל מוֹת רַעֲיָתִי , אִשֶׁת הַיָּקִי אֲהוּבָתִי , אִשָּׁה תְּמוּסָה
וַיִּשְׂרָה לְתַהֲלֵת שֵׁם מִפְּאֻרָה , אִשֶׁת תֵּיִל רַבַּת מַעֲלָלִים , נָצַר מְשֻׁרָשׁ
יָחַשׁ וּבַת גְּדוּלִים , מֵרַת פִּעֲשָׁע שְׁשָׁבָה שְׁמוּסָה הָאֲהֻלָּה , וְזִכְרוֹנָה
הַשְּׂאִירָה פֶּה עַד עוֹלָם סִלְהִי בַת הַרִיר זֹאב קְאוּעִם מְבָרִים דְּלִיטָא .
אִם בְּנֵי יִקְרִי שְׁלִיטָא :

(בְּצַפּוֹרֵן שְׁמִיר הָלֹא הִיא כְּתוּבָה וְחֲרוֹתָה , עַל סְנֵי אֲבִן מַצְבֵּת קְבוּרָתָה)

פֹּה עַל שְׂאִרֵי עֲפָרוֹת
עֲפָרוֹת גְּוִיַת אִשָּׁת יְקָרוֹת
שֵׁי יוֹבִיל לְזִכְרָה בְּעַל הַנְּעוּרִים
עֵין דּוֹמְעַת וְלֵב מָלֵא תְּמָרוּרִים .

פְּתָאם עֲלִית שְׁמִי עֲרָבוֹת , חֲשָׁת חֵישׁ קַל פְּרוּחַ .
עֵיפָה גַּפְשִׁי , גְּבָקָה לְבַתִּי , לֹא קָמָה בִּי רוּחַ .
שִׁשְׁתִּי אֲתָךְ , תְּמָתִי רַעֲיָתִי ! אֲרַבְּעִים וְאַרְבַּע שָׁנָה ,
עַד אָבֹא בְּפִלָּח , הִגָּה לִּי לְבִי , תְּהִי לִּי לְמָנָה ,
בֵּית הַתּוֹחֵלֶת שְׁקָרָה לִּי , אָבוּי ! פֶּתַע מְנִי לְקַחָתִי ,

הֵן רַק בְּיָמַיִם שֵׁשָׁה חָלִיתִי, הֲרַבְּךָ עֲשִׂיתִי, הִלַּכְתָּ ,
רַב יְגוֹנִי וְאוֹנִי הִהָרַעְתִּי! כַּיִם גָּדוֹל שָׁבְרִי ,
זֶה מוֹתֶךָ — מוֹתִי , זֶה קִבְרְךָ אִשְׁתִּי גְעוּרִי! קִבְרִי ,
אֶת חוֹטְרֵךְ מְגוּזַע רָם! רֵאמוֹת מְכוֹרוֹתֶיךָ , מוֹלְדוֹתֶיךָ ,
בְּכֵן רָמוּ גַפְלָאוֹ , גַּם עֲלִילוֹתֶיךָ גַּם צְדָקוֹתֶיךָ ,
וּבְכֵן הִקְרִיָה הוֹמְיָה יוֹם גְּנוּעָה , גָּדַל קוֹל הַהֶמְזוֹן ,
וְשִׁמְךָ נוֹדַע לְמִרְחוֹק , אִם גַּם עֲנֹתֶךָ הִחַבֵּי אֶתְךָ בַּשָּׁמֶן!
אִם קְרוֹבִים וּרְחוֹקִים , יִבְכוּ הַשָּׂרְפָה שָׂרַף אֱלֹהֵינוּ ,
לָנוּ — לִי אִישׁ בְּרִיתֶךָ וְלִילְדֵינוּ , פְּרִי בְטַנְנוּ ,
פֶּה אֵין , הַשִּׁיף נַחֲמִים , עַל אֲבֵדֵן חֲמֵדֵנוּ ,
זֹאת אֲמַנָּה נַחֲמֵתֵנוּ : חֵי זְכָרְךָ , פִּעֲלֶיךָ חַיִּים קַיָּמִים ,
צְדָקָה וְתַפְּסָה יִגְמְלֶךָ , שִׁכְן שְׁחָקִים , צוֹר תָּמִים ,
לְךָ נִוְעַד , אֶתְךָ גֵּאֲחֵד , בְּהַגִּיעַ תוֹרַ עֵתֵנוּ לְקֶץ הַיָּמִים!

ותשב רוחה לאלהים ביום ג' ד' תשרי
שנת: ה'תתק"ס שם טוב לך תית עולמים! ל"א

מתת לגליון הנזל תליתי לי לנחת ותנחומים תמונות בני אשר
חנני ה' ומתחתן ערכתי גליון אחר אשר כתבתי עליו אלה הטורים:

אתות זכרון, ארכה לשכרון .

אָדָה מְחַמְדִּי

נָתַן לִי שִׁדְדִי

הֵן אָדָה הוֹנִי

חָנְנִי קוֹנִי

אֶן מוֹת גִּשְׁת
 בָּא רָע! אֵין אִשְׁת!
 וְאַבְךָ, גְּחֵמְתִי:
 וְבִקּוֹל הַרְעַמְתִּי:
 «אוי אֵיךְ אָבְדֵתִי
 «מִנְּפֹה גִפְרֵדֵתִי
 «אֲנִי — בֵּין הַחַיִּים
 «הִיא — בַּעֲמִים
 «הוּ הוּ מֵר חֲבֵלִי!
 «אֵין קֶץ אֶל אָבְלִי!»
 כָּכָה זַעַמְתִּי
 אֶךְ הִנְחַמְתִּי:
 הֵן אֶדָּה הוֹנִי
 חֲנִנִי קוֹנִי
 בְּנִי מִחֲמַדִּי
 גָּתֵן לִי שְׂדֵי
 בִּיגוֹן חֵתִי
 הֲלֹא הֵם גִּחְמְתִי
 בְּעִזּוֹ אֶסוֹנִי
 הֵן הִפָּה שְׂשׁוֹנִי!

אֶדָּה גִּחְמְתִי
 בִּיגוֹן חֵתִי
 מִיּוֹם בָּאֲתָנִי
 הוּהוּ וְקִפְדָּה
 חֲלַחְלָה, חֲרָדָה,
 יוֹם עֲזוּבְתָנִי
 (מִסִּפְדַּת הַמְרוֹרִים!)
 אִשְׁת־הַנְּעוּרִים
 אַחֲרֵי כִי יָחַד
 שָׂאֲנֵן אֵין פָּחַד
 אַרְבַּע וְאַרְבָּעִים
 שָׁנִים, כְּרָגָעִים,
 חַיִּינוּ, רָבִינוּ,
 וּבָנִים רָאִינוּ,
 וּפְתַע הַשְּׂבֵרֵתִי
 כָּל טוֹב חֲסֵרֵתִי
 וּבְיָמַי שִׁשְׁת־
 עָף חֵץ מִקְנֵשֶׁת
 עָף וַיִּפְרָרְנִי
 חָשׁ וַיִּפְצַּץְנִי

דְּבָרֵי נְחָמִים
לְיָמִים זְעָמִים
בָּם עָרְבָה חֲדָנְתוֹ
הַכֶּרֶת עֵץ תִּקְוָתוֹ (לִס'ק)
לְנֶעְנָה וְאֶלְמָן
לְזֹא לְקִינָה וְלִמָּן .

שמע שלמה.

ב.

רוח אחרת

(העתקות מלשונות שונות).

הילדות.

(משפת אשכנז)

עוד הִנְנִי נֶעֶר
אֲדַע אֶךְ תֵּם אֶךְ שְׁשׁוֹן
לֹא אֲדַע כָּל צֶעֶר
כָּל פּוֹקָה כָּל אֶסוֹן .

אֶךְ כָּל אֲדַעָה
סְאוֹן דְּאֶגוֹת הַחַיִּים
כָּל צְפִירָה בְּאֶה
לִי תִיטֵב אֶפִּים .

כָּעֵת אֶחֱזָה תִּבֵּל
כְּשֶׁדָּה פְּרָחִים נְעִימָה
כְּרִפְתָּ הִ' לָהּ חֶבֶל
הִיא אֶת כֹּל מְקִימָה .

לוֹ בְּרֵאשִׁית עֵתוֹתִי

יִרְאֵת שְׂרֵי בְּאַתְנִי !
וּלְהַרְבוֹת צְדָקוֹתִי
שְׂמַחַת גִּיל מְצֹאֲתַנִּי !

וּבְעוֹד גַּעַר אִם עוֹרְנִי
לְפַעוֹל טוֹב אֲשַׁקְּדָה
אֲזוּ, יַעַת הַמּוֹתָה תְּבוֹאֵנִי
שְׁבַע נַחַת אֲפַקְדָה !

תְּפִלַּת בְּקָר

לְיֶלֶד מִשְׁפִּיל .

(מִשְׁפַּת אֲשַׁכְּנִז)

אֵל שְׂרֵי ! הִנֵּה אֲשַׁאָה
אֶת יַעֲנִי עֵתָה אֵלֶיךָ
עַל יָדֶךָ חִתִּי לִי בָאָה
תּוֹדָה אֲקַרִּיבָה לָךְ ! אֶהְלֵלְךָ .

גְּדוֹל חֲסֶדְךָ אֱלֹהִים !
וּפִי עוֹלָלִים לֹא בְּזִית
הַקְּשִׁיב קוֹלִם נֶשֶׁם גְּבוּרָה
מִמְקוֹר הַזֶּם לִבָּם, אֲוִית !

אֹרֶךְ כִּי גַר הַחַיִּים
בְּלִיל עֶבֶר, לֹא נִדְעָה אִשְׁהוּ
וְעַתָּה בְּתַעֲצוּמוֹת חַיִּים
רוּחֵי הַחֲלִיף פָּחֲהוּ !

פָּכָה אֵלַי צוּיִת
וּבְמִנוּחָה אֲנִי נִרְדַּמְתִּי ,
וַיִּמְיֶנְךָ עָלַי נְטִיִת
וּבְרִיא אֹלָם מִמְשַׁכְּבֵי קִמְתִּי !

מַחֲסֵה נַפְשֵׁי וּמְצוּדְתִי !
אֵךְ עָלֶיךָ אֶבְטָחֶה אֶסְמְכָה
לֹא בַאֲשֶׁר תִּבְחַר עֲצָתִי
רַק תִּנְחַנֵּנִי עֲצָתְכָה !

תִּנָּה לִּי עֵז וְהוֹשִׁיעֵנִי !
וְאִם אֲנֹכִי חָדַל אֶמְטָה
נֹחַם הָרַעְיוֹן יִשְׁגְּבֵנִי
כִּי עֲמַרֵי אֵלַי, אָתָּה !

הַקְּרוּבִים לִי, יִשְׁלִיוּן
אֵלֶיךָ ! כְּגֹדֶל חֶסֶדְךָ
וּנְכָאִים כִּי יִבְכְּיוּן
הַסִּירָה עֵנִים בְּרַחֲמֶיךָ !

לְרַנֵּן כָּל לֵב אֹיְתָהּ
תַּחֲיֵשׁ עֲזָרָה לְכָל קוֹרְאֶיהָ
כִּן זֹאת תִּפְלְתִי אֲגִישָׁה
נָא תְהִי לְרָצוֹן לְפָנֶיהָ !

בְּעוֹף הַתְּעוֹפֵף עֵתֵנוּ .

(משפת אשכנז) .

נִקְטָפָה שׁוֹשְׁנִים ! יַעַת עוֹדֵן תִּפְרַחְנָה

יּוֹם מָחָר — יּוֹם זֶה אֵינָנוּ .

רַגְעֵי יָמֵינוּ לֹא לָרִיק תִּבְרַחְנָה

בְּעוֹף הַתְּעוֹפֵף עֵתֵנוּ .

נִתְעַקְסָה ! גַּם נַעֲבְדָה עֲבֹדְתֵנוּ

הַיּוֹם , בְּעוֹד לֵאלֹהֵי יָדֵנוּ .

הַנִּדְעַ יְדוּעַ יּוֹם מָחָר אֵינּוּ ?

בְּעוֹף הַתְּעוֹפֵף עֵתֵנוּ

מִפְּעֵל טוֹב אִם אַחֲרָנוּ עֲשֵׂהוּ

לֹא פַעַם הֶעֱצִיב לִבֵּנוּ .

מִהָר צֶדֶק נּוֹצֵר אִישׁ בְּיָמֵי חַלְהֵהוּ

בְּעוֹף הַתְּעוֹפֵף עֵתֵנוּ !

תּוֹרַת הָאָדָם

(משפת אשכנז) .

אִישׁ אֲשֶׁר בְּלִבּוֹ תָם יֵאָהֵב רַעְהוּ
וּבְנַפְשׁוֹ חֲפִיצָה יִסְלַח לוֹ פְּשִׁיעָהוּ ;

* * *

אִם אָחִיו מַחְסוֹר וְלַחֵץ יִלְחָצֵנוּ
וְלִפִּי כַחוֹ אִזּוֹ הֶעֱנִיק יַעֲנִיקֵנוּ ;

* * *

אִישׁ הַמְּכַבֵּד אֱלֹהָיו וּמַלְאֲכָהוּ
וּבַל יִשְׁבִּית שְׁלוֹת שְׁקֵט אֶרְצֵהוּ ;

* * *

אִישׁ כִּי אֶמְוָנָה נִצַּח בַּל פּוֹרֵעַ
הֵת מַסּוֹת שׂוֹא עַל פָּנָיו בַּל יוֹדֵעַ ;

* * *

אִישׁ כִּי מִבְּלִי כֹזֵב מְרַמָּה וּמַעַל
יִיטִיב פְּעֻלוֹ, וְאֲשֶׁר עַל פִּיהוּ יַעַל ;

* * *

אִישׁ בְּגֵאוֹן הַחַיִּים עָלָיו שְׁמֵחַ
וּמִשְׁפָּט וְחֵק בַּל אֶמְנָה שׁוֹכַח ;

* * *

אִישׁ, פֶּאֱשֶׁר שָׁשׁ לְבוֹ בְּנֵעִים חֲבִלָּהוּ-
כָּכָה בְּשִׁדּוֹם אָחִיו תִּגְלֵל רוּחָהוּ ;

*

*

אֶךְ אִישׁ עֲשֵׂה זֹאת, אִישׁ עוֹלֵל בְּאֵלֶּה
הוּא הַטּוֹב בְּאָדָם! הוּא הַטּוֹב סָלָה !

הַמְשׁוֹרֵר

באחרית ימיו, בהפָּרְדוֹ מֵאֵת בְּנוֹת הַשִּׁיר . (מספרי שירים לשלמה)
משידי קוה .

לְדַאֵג אַחֲרֵימוֹ ?
הָאֵם נִגַּע וּפָגַע
בֶּל יִלְכוּן בִּינֵימוֹ ?

חֶמֶת מִקְנָאִים
לְשׁוֹן עֲרִיצִים
כָּל מִפְיַעֵי רִנָּנִים
יִזְרוּ בְּחֲצִים .

וּמִי יִתֵּן פֶּאֶר
עוֹד, לְדוֹבְרִים לְשִׁיר ?

הִנֵּה שְׁעָרוֹתַי
יִלְבִּינוּ יַחְדָּו
חֲמִשִּׁים מִשְׁנֹתַי
נִגְזְזוּ עֲבָרוּ .

אַהֲהֵ נִמְשׁוֹנֵי
מָרָה אָהִימָה !
בְּנוֹת־לְשִׁיר אֶהְבּוֹנֵי
גַם רַע* וּמִזְמָה .

אֶךְ, הָאֵף רִגַּע

(* געדאנקע, זין, סן בנת לרעי מרחוק .

זֶה הַנְּמוּל יִמְצְאוּ ,
וּמְשׁוֹרְרִים בְּאֵין לֶחֶם
יָמוּתוּ יִגְעוּ*)

בְּנוֹת יְשִׁיר , אֶהְנֶה
הַשְּׁבַעֲתוֹנֵי מְמַרְזֵרִים
בְּגִיל אֶעֱזֹבְכֶן מֵהֶנָּה
מֵהֶנָּה וּלְדוֹר דּוֹרִים !

וְמִי יִכִּין שְׂאֵר
אֵף לְאַחַד בְּעִיר ?

מוֹדַע וְרַע
אִפּוֹא יִמְצְאוֹן ?
תַּחַת שְׁעֵי שָׁע
יִזְעֲמוֹן , יִנְאָצוֹן !
בַּק לַחֵץ בַּק לֶחֶם

לֵב הָאָדָם

(כדמות הספיר) **

אִישׁ אִישׁ בְּמִקּוֹר מְסַתֵּר לְבָהוּ
שָׁמָּה יִכִּין לוֹ בֵּית קֶבֶר
כֹּל אֲשֶׁר בְּחֶלֶד לוֹ גִּוַע
אֵט אֵט בְּמִרֵי פִיד וְשֶׁבֶר
שֵׁם בְּלִבּוֹ לוֹ אֶהֱל יִצִּיעַ
שֵׁם יִשְׁכְּבֵיהוּ שֵׁם יִנְיַחְהוּ
וּמִכְאוֹב וְצַעַר מְלַמְעָלָה יִדְלָקוּ
כִּינֹר אֶל מֵת בְּיָמֵי הָאֵבֶל

* כאשר קרה את המשורר הנפלא שפע נצער בלאנראן באמת
אשר נפל מת ברחוב העיר שדוד מתגרת יד הרעב והמחסור .
** מספרי שירים לשלמה .

בְּדַמָּה, חָרָשׁ, לֹא יִנָּאֲקוּ
עַל עַמָּדָם יַעֲמֹדוּ בֵּל יִתְחַמְּקוּ
וּמַעַל לִלְב־אֲנוּשׁ הַמְּלֵאָה מִתִּי תִבֵּל
תִּכְבֵּן, תִּמְצִיא, מִמְּקוֹר, מֵעֵין,
נֶאֱדַר הַדְּמָעוֹת — הַבַּת הָעֵין!

אֶהְבֶּה, תּוֹחֶלֶת, וְשֹׁאֵר כָּל חֶפְצֵי,
מִיְלִידֵי הַזְּמַן הַנְּעִים בְּנַעֲוֵרָהּ,
כֹּלָם, נוֹרִידִם אֶל בֵּית — הַנְּפִיץ,
עִמְק הַרְפָּאִים, בְּכַבֵּב, קַרְבֵּהוּ,
חֲנֻטִים בְּדַמָּעוֹת, בֵּל יִגְוְעוּ לְנֶצַח,
וְאֲנִחְנוּ עַל קְבָרָם — אֶבֶן הַמַּצֵּבֶת!
אֲךְ מוֹעֵד לַיְלָה, יַעַת בְּלִבֵּנוּ
בְּדָד בְּחֻדְרֶיהָ מִתְהַלֶּכֶת נִפְשֵׁנוּ
הוּא חֲזִיוֹן נוֹרָא — בְּלֵהוֹת: צְלָמוֹת
הַרְפָּאִים יְקוֹמוּ, יִרְיֵמוּ הַמַּצֵּחַ!

הִנֵּה רַבּוֹת קְבָרָנוּ עוֹדִם חַיִּים
נִדְמּוּ כִּי מֵתִים הִשְׁלַכְנוּם קַרְבָּנוּ;
תִּקְוֹת עוֹקְבוֹת, אֲשֶׁר בְּעֵזִם הִצִּיקוּנוּ
וְלַרְמוֹתֵנוּ הִתְעַרְבוּ, בֵּין שְׂאוֹן הַחַיִּים;
אֶהְבֶּה, אֲשֶׁר בְּהֶמוֹן שְׂקוּיָהּ
הַבְּלוּלִים וּמֵהוּלִים מִמְּתָק וְרַעַל

בְּמָקוֹם יִצְעָדוּ עֲקֹבוֹתֶיהָ
עַל עֵיץ־הַחַיִּים טַל וּמְרוֹרוֹת תַּעַל ;
וּכְמוֹ אֵלֶּה, עוֹד הַמְדוֹת אֶלֶף
בְּתַמּוּרוֹת שׁוֹנוֹת, בְּתַמוּנוֹת חֶלֶף ;
אֲמַנָּם ! אִם אֶף פִּמְתִּים הֵיב יְכַסְּמוּ
הֵם שָׁם בְּאֶרֶז — רַק יִישְׁנוּ יָנְמוּ .

אֶךְ גִּזְפוֹר בָּם — חֵישׁ הֵם גַּעוּרוֹ
וּבִקְרֵב הֵיב בְּאֶפֶל אֲזוּ יִתְקוּמְמוּ
עַל דְּלֹתוֹת הַלֵּב יִדְפְּקוּ יִסְעָרוּ
וּמִתְחַתִּית קִבְּרָם אֵלֵינוּ יִגְהָמוּ
וּבִידֵיהֶם הַפְּצוּעִים יִשְׁרְטוּ שְׁרָטֹת
בְּקִירוֹת לִבֵּנוּ מִכָּל פִּנֵּה כָּל יַעֲבֹר
בֵּן יוֹסִיפוּ הַכּוֹת גִּקְשׁ בְּחֶמֶה לוֹהֶטֶת
עַד יִצְלַח חֶפְצָם — עֲדֵי יִפְתָּחוּ הַקְּבֹר !

הֵיב אַחֲרֵי גִבְקַע אוֹ אֲזוּ יִרְהִבוּ
הַיִּשְׁנָנִים בְּשֵׁאוֹל תְּחַתִּית לְמָרוֹם גְּבוּהַ
לְמִקּוֹר אוֹר הַנִּצָּח אֶתְנוּ יַחַד יִתְאַווּ
לְמָקוֹם תְּרוּעַת אֵלִים הוֹד סוֹד אֱלוֹהַ
כִּי בְּמַעוֹן אוֹר גִּצַּח שָׁם בְּעוֹז יַחַד יִצְמְדוּ
כָּל אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ בְּאַהֲבָה הִתְאַחְדוּ

כִּי מוֹת הַנְּאוֹר, פֶּה הוּא קֶן חֲלִידָנוּ
אֲךְ שֵׁם בְּשָׁמַיִם — הוּא יוֹם הַלְדֵּתָנוּ !

יְתוּמָה עֲנִיָּה

(מִשִּׁירֵי לֵאמָרְטִינֵעַ הַצְרֵפְתִּי). *

הִנֵּה יִלְדָה קַטְנָה מִהַנּוֹדֶדֶת
פֶּת לֶחֶם מִכֶּם הִיא מִבְּקִשׁוֹת
תָּנוּ לְעֲנִיָּה נְקִיָּה הָאוֹבֶדֶת
תָּנוּ לָהּ כִּי בָרָעַב הִיא נִמְסֶת
נָא אֵל תִּשְׁיבוּ רִיקָם תִּפְקְדֵתִי
לְבַבְכֶם טוֹב טַעַם לָכֶם יִבִּיעַ :
שְׁנוֹתַי אֲךְ שֵׁשֶׁת וַהֲמַת הוֹרְתִי
רַעְבָּה אָנִי, חֲמַלְתֶּכֶם לִי נָא תוֹשִׁיעַ !

בְּכִפָּר שָׁמָּה הִנֵּה חָגְגוּ אִמְשׁ
אוֹתִי אֲמָנָה — אִין אִישׁ זְכָרְנִי
וַיִּפְּזוּ שֵׁם בְּנֵינִים בְּצֵל הַשָּׁמֶשׁ
אֲתִי אֶהָהּ! הֲרָעַב אֶכְלָנִי
כִּפְרוּ לִי אִם אָנֹכִי שְׁאֵלָה
אִינְנִי שְׁאֵלָה כִּי אִם פֶּת לֶחֶם

«פַת לָחֶם!» אֵינְנִי זוֹלָלָת
רַעְבָּה אָנִי! אֶל תִּלְחַמוּ בִי לָחֶם.

אֶל תִּדְמוּ בִי אֵינְנִי יוֹדַעַת
בִּי לְצָרָה נוֹלַדְנוּ עָלַי אָרֶץ.
אֶךְ רַבָּה אָנֹכִי הַמְנַגַּעַת
אֶל תִּתְּנוּ לְעָבוֹר בִּי הַקָּרִיץ!
תָּנוּ נָא לְעִנְיָה הַפְתַּח־חַנּוּת
וּבְעַדְכֶם הִיא תִּתְּתִיר לְאֵלוֹהַי,
רַעְבָּה הִיא, מִהָרוּ מְסָעֵד, מְשַׁעֲנֵת,
תָּנוּ נָא, גְּמוּלְכֶם יוֹשֵׁב מִגְבוּהַי.

אִם לְמִרוֹת רוּחְכֶם אֵלַי קִינֵתִי
הָאֵח! אֲמַרְא שְׁחוֹק פִּי וְאֲזַמְרָה
וּבְעֵזוֹ גִּדְל אֵיד הַוָּתִי
נִפְשֵׁכֶם בֵּל אוֹסִיף אֲמַרְרָה
בִּי כָּל עוֹד אֲבַכָּה, דָּחָה יִדְחוּנִי
כִּלּוֹ אֲמַר לִי: הִישׁ רַגְלְךָ הַזְקִירָה,
וּבִכֵּן אֲזַמְרָה אֲשִׁירָה, שְׁמַעוּנִי:
«רַע! חִמְלַתְךָ עַל רַעְבָּה הָעִירָה!»

אֶל-מֹת*

(משיר הפע מון לשיללער)

תוֹךְ מַעֲמִקֵי חֵיק אֲדָמָה
יִצְפִּין הָאָדָם אֶת עֵמֶל פִּפּוּס
הַזֹּרֵעַ, יִהְיֶה זֶרְעוֹ שָׂמָה,
וַיִּקֹּן כִּי יִצְמַח, כִּי יַעֲשֶׂה שְׂבָעֵתַיִם
בְּרִצּוֹן עֲלִיּוֹן, יוֹשְׁבֵי שָׁמַיִם.
עוֹד זֶרַע אַחֵר, כָּל יָקָר בֶּל יַעֲרֻכְהוּ
בְּכַטָּן אֶרֶץ, בְּבִכְי נַטְמִינְהוּ
וּנְקֻדָּה נוֹחִילָהּ כִּי מִמַּעוֹן צִלְמוֹת
יִצִיץ יִפְרִיחַ— אִזּוֹ בְּיוֹם אֶל-מֹת.

מִי זֶה שָׂמָה

נוֹסֵעַ בְּדַמְמָה?

לְפָנָיו אַט אַט יִהְיֶה לֹכּוֹ

אַחֲרָיו אִין מִסְפָּר יִמְשֹׁכּוֹ?

הָהָ! יִלּוּ אֶדָה הַפְּחָנִים

אֶת הוֹלֵךְ אֶל אֶרֶץ הַחַיִּים.

נֹת בֵּית זֹאת, אֶהָהָ! הִיִּקְרָה

אֶהָהָ! אִם הַבָּנִים הִישָׁרָה

מֶלֶךְ בְּדָהוֹת יוֹלִיכָהּ

(* מספרי שירים לשלמה.)

מְזוּרְעוֹת אֱלוֹף נְעוּרֶיהָ
מַחִיק הַיְלָדִים הַרְבִּים הַצְעִירִים
מִחֲמַדֵּי בְטָנָה פְּרֵי הַנְּעוּרִים
אֲשֶׁר עַל בְּרֶפְיָה
בְּמַצְהָלוֹת פָּנֶיהָ
אֵךְ גָּדְלוּ אֵךְ גָּאוּ
תְּמִיד עֵינֶיהָ רָאוּ .

אֲגֵדוֹת הַבַּיִת הַנְּעִימִים
הוּ גִתְקוּ לְעוֹלָמִים !
אִם הַבַּיִת אֲשֶׁר הִיְתָה
בְּאֶרֶץ רַפְאִים מְנוּחָתָהּ
נְעִימוֹת מִשְׁטָרָה
כִּיּוֹם חֶסֶדָה
לְהַשְׁקִיף עֵין
וְלִהְיוֹתֶינָה, אֵין ;
וְעַל יְלָדֶיהָ הַשְׁאִירָה אַחֲרֶיהָ
נְכָרֶיהָ מֵאֵין חֶמְלָה תִּשְׁלוֹט תַּחֲתֶיהָ !

אֵךְ אַחַת נְחַמְתֵּנוּ
אֲמוֹנָה אֲמֵן מְבִטְחֵנוּ
כִּי יִקְרִי נַפְשֵׁנוּ כָּל סְגָלָה לֹא תַעֲרַכְמוּ
בְּכֶטֶן אֶרֶץ בְּכִי נִטְמִינְמוּ

שְׂרֵי יִקְרָא בְּקוֹל — וּמְעוֹן צְלָמוֹת
יִקְיָצוּ, יִקוּמוּ, אִזּוּ בְּיוֹם אֵל מוֹת !

הילדים והצפרדעים*

(משירי קראסיצקי הפולני)

עַל שִׁפְתַי נִהַר צָחֵקוֹ יְלָדִים
וְצַפְרָדָּעִים רַבִּים יוֹצְאִים מִמְּחֻבְּאֵימוֹ
וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ אֲבָנִים חֲלָקִים, חָדִים,
וַיִּשְׁלִיכוּ עַל הַצַּפְרָדָּעִים עַל קַדְקָדֵימוֹ
וַיִּפְצְעוּ וַיִּרְעְצוּ וַיְרוֹצְצוּ וַיִּמְיתוּ
כָּל בָּאֵי יְבֶשֶׁה אֶחָד לֹא הֵגִיסוּ
כְּבָה עָשׂוּ הַיְלָדִים פֶּעַם וּשְׁתַּיִם
בְּהַבִּיטָם צַפְרָדָּעִים יוֹצְאִים מִפִּיָם .

וְצַפְרָדָּע זָקֵן עַל מַפְעַל הַיְלָדִים הַשְּׂגִיחַ
מַפְעַל זֶה בָּאפוֹ רִגְשֵׁי-חֲמָלָה הַפִּיחַ
«יְלָדִים גְּעִימִים!» , אִזּוּ קָרָא , «מַדּוּעַ
«מַדּוּעַ זֶה אַתֶּם כְּבָה תִּפְעְלוּ
«אֵל בְּנֵי! לֹא טוֹב הַשְׁעָשׂוּעַ
«חֲדָלוּ מִנּוּ, נִשְׁמָעוּנִי נָא, חֲדָלוּ ,

(* מכפרי שירים לשלמה :

«לָכֶם אַךְ רָגַעִים אַחֲדִים נַחֲמָדִים
«עַת הָאֵבֶן מִיַּדְכֶם הַשֵּׁיגִינוּ
«לָכֶם אַךְ צָחֹק הוּא זְנַעִימִים יְלָדִים,
«וְלָנוּ— הֵה לָנוּ— הוּא מִלְּאֵךְ מוֹתָנוּ!»

* *
בְּנֵי מִתְלַהֲלֵה: יוֹרֵה זְקִים חֲצִים וּמֹת
וְאָמַר: הֲלֹא מִצַּחֲק אָנִי!

בית מועד לכל חי

(משפת אשכנז).

1.

הֵן כֹּל נִרְדָּם תִּרְדַּמַּת מוֹת
פֹּה בְּשִׁירָה שְׂמֹמֹן מִטָּה
חֲפִשִׁי מִרְאָגָה שְׂאֲנָנָה מִעֲצָבַת
כֹּל הַבְּרִיאָה פֹּה שׁוֹקֵטָה,
אֵלֶּה יִרְכְּתִי שְׂפֹתֵי קֶבֶר
בָּם לְנִצַּח כָּלָה רוֹבֶצֶת
מִרְאָה הָעֵתִידוֹת הֵם לְגִבֹּר
וְדַמוֹת קִטָּן מִגְדָּלוֹ הַנְּתַצֶּת.

2.

שׁוֹר גְּלִגּוּלוֹת רְצוּצִים יִשְׁלִי
פֹּה בְּמַנוּחָה לְעֵינֶיךָ

הֵם לְפָנִים רַעְנָנִים וְרִשְׁנִים הָיוּ
רַעְנָנִים אוֹלֵי עוֹד מִמֶּךָ .
אֵלֵינוּ אַתָּה דָּמִית
בְּרִית עִם מוֹת בֵּל כְּרַת
יוֹם יְנוּפֶף יָדוֹ לָךְ : «הַחִיּוּשָׁה !»
גִּוְהַ יִתְפוּצֵץ — וּמָת .

3.

לְלוֹכֵד אֶרְצוֹת בְּחַרְבָּהוּ
אֶרֶץ וּמְלֵאָה קִטְנָה
עֲתָה גַל עֶפְרַיִם הַמְכַסֶּהוּ
בְּלִבָּב שָׁלוֹ יִקַּח לוֹ לְמָנָה .
וּנְבֵאִים מַחְזִיקִים בְּפִלָּךְ
מִתְלַאֲתִם נִגְאָלוּ שְׁמָה
וּכְבָּחִים נִשְׁלְבוּ עֲשִׂיר וְהִלְךְ
בְּחִיק אִמָּם בְּחִיק הָאֲדָמָה .

4.

פֹּה מִמְשַׁלֵּת צְלָמוֹת הוֹכְנָה
פֹּה לֹא תִסְעֶר סְעֶרַת הַחַיִּים
רָמָה הַקִּטְנָה פֹּה קִנְנָה
קָרוֹב לַפֶּגֶר גְּבֵה עֵינָיִם .
שׁוֹב עַל מְקָלוֹ יִצְעֵד שְׁחוּחַ
בְּגֵאוֹן כְּלֵי פֹה יִשִּׁים תְּהִלָּה

שְׁנֵיהֶם יָבִים פֹּה בְּמַעְמִיקי קוֹחַ
בְּפִים קָטָן מִשְׁחִיר עֵץ בְּלֶה .

5.

עוֹשֶׁר , רֵהֵב , מִדַּע , יַחֲשׁ ,
וְשֹׁאֵר הַצָּבָא בְּשֵׁם « יָקָר » יִקְרָאוּ ,
בְּמַעַט הוֹרְדָנוּ בְּאֶרֶץ תַּחַת
אִז כָּל אֱלֹה־מַדִּים לֹא נוֹדְעוּ ;
עַל הַמַּצְבֵּת הֵם אֵךְ יִנוּצְצוּ
וּבְרוּב הַיָּמִים יִפְּבוּ
וּמִתְחַתֵּם פֹּה גִפְצוּ
שֹׁאֲרֵית עֲצָמוֹת יִרְקְבוּ

6.

נוֹחוּ שְׁלוֹם ! אַחִים סְגוּרֵי עֵינַיִם
עַל מִשְׁכַּבְכֶּם פֹּה לָכֶם פָּרוּ
נְכוּנִים הֵייתֶם לְכֹל מְקַרָּה בְּחַיִּים
בְּעֵת כָּל כִּיד כָּל פִּיד לָכֶם זָרוּ .
יֹזם גִּפְשֵׁי לַחֲפָשֵׁי תִשָּׂא אִבְר
וּבְמַעוֹן גִּוֵי יִפְרוּץ מוֹת פָּרִץ
חֲנוּנֵי אִז רָעִי ! פֹּה אֶחָזֵת קָבֵר
הַתְרוּעֵעַ אֶתְכֶם יַחַד פֹּה בְּאֶרֶץ !

היונה*

(משירי דמיטריעוו הרוסי)

הַתְּמִימָה, הַנְּאֻמָּה, הַנְּעֻבָה
גִּזְעָה, וּבְצֵל גְּהֻלָּהּ !

עָלֵי דִישָׂא לָהּ תְּצִיעַ
רֵאשָׁה תְּלִיטַּי בֵּין בְּנֵי הָאָרֶץ
לֹא תִזְעַק לֹא תִרִיעַ
יִצְאָה רוּחָהּ — וְאֵינָהּ !

אֵךְ מִתָּה — וַיֵּשֶׁב דוֹדָהּ
מִמְרָחֵק בְּנִפְשׁ גְּדֻהָמָה
וַיֵּשֶׁב לְהִתְעַלֵּם בְּהוֹדָהּ
וַיַּעִיר וַיַּעֲזֹרר הַנְּרֻדָּמָה

יְגֵהוּם, יְקוֹנֵן, בְּרוּחַ גִּשְׁפָּרָה
יְדָאָה יְרַחֵף סְבִיב הַנְּאֻהָבֶת
תּוֹר גְּעִים ! לֹא תַעִיר הַיְקָרָה
אֵין מִצִּיל מִכַּף הַמָּוֶת !

גִּזְעָה נְחֻמָּה יוֹנָה נְחֻמָּה
גִּזְעָה בַּיּוֹם בְּלֵילָהּ
עֲוֹבָה אֶהוּבָה, דוֹדָהּ,
בְּמַעוֹפוֹ הַרְחִיק הַלְּאָה .

בֵּל עוֹד הִיא מְצַפְצֶפֶת
הַחֲטָא לֹא עוֹד אֲבֵלֶת
אֵךְ מְקוֹנֶנֶת אֵךְ זוֹעֶפֶת
בְּדֻמָּה דְּמָעָה מְזֻלֶת .

מִעֲנַף הַרְדֵּי עַל מִשְׁנֵהוּ
אֵט הִיא מְרַחֶפֶת
אֵל דוֹדָהּ אֵל בֵּאָהוּ
הִיא מְקוֹנֶה הִיא שׁוֹאֶפֶת
מְקוֹנֶה, הֵהּ ! מְקוֹנֶה נְכֻזָּה
שׁוֹפֵט צֶדֶק צוֹה פְּכָה —

(* מספר י שירים לשלמה

הִידִירוֹת*

(משירי י. ב. רוססא הצרפתי).

אָנּוּשׁ נוֹצָר לְסָבֵל
וּלְבַב חָלָשׁ קִרְבָּהוּ
עֶבֶד חֲמָהוֹת יִצְרָהוּ
נִפְשׁוֹ, בְּתַעוֹת, בְּכָבֵל.

הַתּוֹעָה הִנְהוּ כִּצֵּל בְּאִמְשׁ
מָה יִמָּצֵא? צָרָה תַּחַת הַשָּׁמַיִם!

הַכָּבוֹד מִקְסָם־הַבָּל
רַגַע, יִנָּעִים חֲלָהוּ;
אֶהְבָּה, כְּמַעֲט, גִּילָהוּ;
הִידִירוֹת—הִיא הַחֶבֶל!

כְּמוֹלוֹת דְּמִים.

בְּהִיָּא אִם אַת בְּנָה בְּמִסוֹרַת בְּרִית קֹדֶשׁ בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי לְיוֹם הַיּוֹלָדוֹ

(משפת אשכנז)

יִפְעַת לְבַנַּת זֹהַר קִוֵּי יְרֵחַ
כְּדַמוֹת לְבָן־צִיץ עַת יִחַל לְפָרוֹחַ

(* מספרי שירים לשלמה

על פני יקרת אים שָׁמָּה מְרַחֶפֶת
וְחַן חֶמְלַת אֲהָבָה בַּת עֵינָה מְעַדְפֶת
עָרָה הִיא, וּבְחֻזְקַת יָד מְחַזְקַת בְּזוּרְעוֹתֶיהָ
פְּרֵי רַחֲמָה, בַּר בְּטָנָה, יוֹגֵק שְׂרֵיָה
אֲתוּ חוֹבֶבֶת מְלַבֶּבֶת* בְּנִשְׁיָקוֹת שְׂפָתֶיהָ
תִּשְׁעֶשְׂעוּהוּ עַל בְּרָפָה בְּזֹהֵב גְּלִילֵי יָדֶיהָ
וּבְרֶךְ לְחַיּוֹ תַחֲדוֹר חֲכָלִיל שׁוֹשְׁנֵי לְחַיָּיהָ.

גִּילַת־אֵם! לֹא נוֹכַל גְּבִירָךְ מְדַהֵג פִּי שָׂר וּמְנַצֵּחַ
חַוֹת אֲתָה, אֵךְ אֵם תּוֹכַל, לוֹ תְהִי הִיא הַשׁוֹרְרַת
הַשִּׁירָה, בְּלִי־תַפּוּנָה, אִזְ הִיְתָה אֵךְ אַחַת דְּמָעָה נוֹזֶלֶת,
אֲמָנָה! צָפַנְתְּ הַשְׂמָחוֹת כְּלָנָה גְלוֹת, פְּעֻנָח,
בְּדְמָעָה אַחַת זו — אִזְ הִיְתָה בְיָדֵנוּ הַיְכָלֶת!

אֵךְ אָבוּי! מִכְּבָר יָצֵאת שְׁמֵשׁ מְקַדִּים שָׁם גְּבַרְת
מֶרְחָם מְפֻלְשֵׁי חֲשֻבֶת עֲנָנִים כְּהָרִים יַחְמְרוּ
בְּסִתָּר צֵל הַשְׁחָר חָרָם תִּסְתִּיר פְּנֵיהָ כִּי חָרוּ
יַעַן שְׂבִיבֵי לַבַּת קַרְנֶיהָ, לִבֵּן הַיְלוֹד יִרְיעוּ:
«כִּיֹּם אָתָּא הַבְּקָר הַשְׁמִינִי — דְּמִיָּה לְרַגְלֶיהָ יִגְיעוּ!»

כִּיאֲבִי־לִב־אֵם! לֹא נוֹכַל גְּבִירָךְ מְלַהֵג פִּי שָׂר וּמְנַצֵּחַ
חַוֹת אֲתוּ, אֵךְ אֵם תּוֹכַל, לוֹ הִיא תְהִי הַשׁוֹרְרַת
הַשִּׁירָה, בְּלִי תַפּוּנָה, הִיְתָה אִזְרַק אַחַת דְּמָעָה נוֹזֶלֶת

(* מן לבבתני באחת מעיניך, הפלסון, קאוסון.)

אֲכֵן צִפְנֵת הַיְכָאוּבִים כְּלָהֶם גְּלוֹת, פִּעֲנָה ,
בְּדַמְעָה אַחַת זו — אִז הִיְתָה בְּיַדְנוּ הַיְכָלָת .

אִמּוֹת מְתַנְּאוֹת! בְּגֵאוֹן עֵז שֵׁם בְּנִיכֵן תִּרְהָבוּ רַהֲב ,
עַל כִּי בְתָמִים נִלְחָמִים בְּגִלָּל צֶדֶק לְאִמִּים וְאָדָם יָחַד ,
שׁוֹרְנָה הִנֵּה! אִם תִּקְרִיב בֵּן לַמּוֹלֵת דָּמִים בְּאֵין פְּחַד
בְּעֵבוֹר לְקִנּוֹת לֹא בַדָּם וְדַמְעָה — קִלְסָה, לַחֵץ, לַעֲג, זַעַף!

אֵל תִּירַד בְּכִי יֶלֶד גְּדֻפָה! מִתְבוֹסֵם בְּדָמֶיךָ עֲתָה
מִשְׁטַף דָּמָךְ זֶה, אֲשׁוֹרְנוּ לְמִרְחוֹק, לַיָּמִים יִצְרוּ ,
בְּבִרְבַּת שְׁמֵשׁ חֶסֶד וְדַע — (חֹזֵק, יֵאֱמָן לְבָךְ, אֲתָה),
אֲשֶׁכְּלוֹת עֲנִבֵי אוֹר וְדִרְוֹר — הַבְּשִׁילוֹ, בְּכָרוּ!
וְדַמְעַת אִשׁ צָרְבַת, אִם כּוֹאֲבַת! הַזֹּלָה עַל לְחַיִּיךָ
אֲחֻזָּה בְּרָסִים טַל עַל שׁוֹשְׁנֵת הַצִּלְחַת יוֹצֵא מֵעֵיךָ .

מקרה בני האדם* .

(משפת אשכנז) :

שָׁנִים בְּנַעַם

בְּרַגְעִים יִלְכוּ

וְרַגְעִים בְּזַעַם

לְשָׁנִים יִמְשִׁכוּ .

* כל אלה המסתמים מן מקרה בני האדם עד ליונק
בערשו כלם לקוחים הם מן ספרי שירים לשלמה .

לבב אנוש .

(משפת אשכנז) :

אם לשונות שונות בני אדם יפרידו
שפה אחת ללבכם
ובשפה זו תמה בקמו יגידו
גם טובים, גם מכאובים .

הכסף .

(משפת צרפת) :

הוי כסף רע! הוי תבל רעה!
אל אל מראה-עין בני איש תביטו .
עשה כסף סיגים — ערמת אדם ידעה
תחת ברק הכסף — הגלי צדיק ימיטו!

תאניה .

(משפת צרפת) :

אקה החיים המלאים זעם
הה! בם כל ימצא אדם אשר
חק ומשפט — יפחדו מתי-און
מקרה ופגע — כל בני יושר!

חיי אדם.

(משפת אשכנז).

בְּשִׁפּוֹךְ דָּמַע נְהִיִּיתִי, בְּשִׁפּוֹךְ דָּמַע אָנִי גֹועַ,
דָּמַע חַזִּיתִי, בְּכָל מְלֹא תֵבֵל, מְכַל יַעֲבֹר,
אוֹי לְשִׁבְט בְּנֵי־חִלּוּף! לוֹ יֵאָתֶה דָּמַע סָלָה —
אִם יִנוּעַ חַי עָלַי אֲדָמָה, אִם יִנוּחַ בְּקִבְר וַיָּרֶם תּוֹלְעִים

אוהב ואויב.

(משירי שילל ער)

יָקָר לִי אֶהְבִּי מִכְּתֹר וַגִּזֹּר
אוֹלָם גַּם אוֹיְבֵי הֵנּוּ לִי יַעֲזֹר
אֲשֶׁר יִדְעֵתִי — אוֹהֵבִי יִרְאֵנִי
וְאֲשֶׁר חָסַרְתִּי — אוֹיְבֵי יוֹרְנֵי .

הדעת

(מהניל)

לְאַחַר הַנֶּהָה הַבַּת אֵלֹהִים
הַמְרוֹמְמֶת רוּחוֹ וְנִפְשׁוֹ גְבוּהַ ;
פָּרָה אֲבִירָה לְגִבּוֹר עֲמִיתָהּ
חָלַב וְחִמָּאָה לְמַדֵּי תִשְׁבִּיעֶהוּ .

ליוֹנֵק בְּעֶרְשׁוֹ .

(מהג'ל)

יוֹנֵק צוֹלֵחַ! מְרַחֵב אֵינֶי-יָקֵץ לָךְ עֵתָה עֶרְשֶׁךָ
יְהִי לְאִישׁ — וּמְלוֹא רוּחַב הָאָרֶץ צַר סְבִיבָךְ ,

אִישׁ וּמִיָּם .

(משפת צרפת)

לְהֵבֶת אִישׁ בְּלִבִּי בּוֹעֶרֶת
מֵעֵינִי , שְׂפַעַת דָּמַע נְנֶרֶת
אֵךְ דְּמָעָתִי — הָאִישׁ לֹא תִיבְשָׁנָה
לְבַת הָאִישׁ — דְּמָעָתִי לֹא תִכְבְּנָה .

לוח הענינים

צד	צד
104 . . . . . ג) על שר"ל	2 . . . . . קול רנה וישועה . . . . .
106 . . . . . ד) ציון לנפש יקרה	11 . . . . . אזכרת אהבה . . . . .
112 . . . . . הילדות	19 . . . . . מראה הערב . . . . .
113 . . . . . תפלת הבוקר לילד משכיל	23 . . . . . חבצלת השרון . . . . .
115 . . . . . כעוף תתעופף עתנו	25 . . . . . גלגל חוזר בעולם . . . . .
116 . . . . . תורת האדם	27 . . . . . כבוד אד"ם . . . . .
117 . . . . . המשורר באחרית ימיו	29 . . . . . אור לעת ערב . . . . .
118 . . . . . לב האדם	30 . . . . . חיוון לילה . . . . .
121 . . . . . יתומה עניה	32 . . . . . למועד חדש האביב . . . . .
123 . . . . . אל"מות	41 . . . . . נדבות פי . . . . .
125 . . . . . הילדים והצפרדעים	53 . . . . . לבן-נעורים . . . . .
126 . . . . . בית מועד לכל חי	54 . . . . . הירח . . . . .
129 . . . . . היונה	57 . . . . . משחק הקלע . . . . .
130 . . . . . הידידות	59 . . . . . אדם עולם קטון . . . . .
— . . . . . למולות דמים	77 . . . . . נעימות נצח . . . . .
132 . . . . . מקרה בני האדם	95 . . . . . משאת כפי . . . . .
133 . . . . . לבב אנוש	96 . . . . . לשפה עבריה . . . . .
— . . . . . הכסף	97 . . . . . על ספר ציון . . . . .
— . . . . . תאניה	98 . . . . . לילד היולד . . . . .
134 . . . . . חי"אדם	— . . . . . דרך החיים . . . . .
— . . . . . אוהב ואויב	— . . . . . ליריד נאמן . . . . .
— . . . . . הדעת	99 . . . . . לשר גדול . . . . .
135 . . . . . ליונק בערשו	100 . . . . . תפארת בנים אבותם . . . . .
— . . . . . אש ומים :	101 . . . . . קינות לשלמה . א) ראשון לציון . . . . .
	102 . . . . . ב) על אם וילד . . . . .

